

**Belastinggids
voor Kunstenaars**

1996
Aanslag 1995

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel: 6243739

BOEKMAN*stichting*

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
telefoon bibliotheek 020-624 3739

De uitleentermijn bedraagt 4 weken. Mits tijdig aangevraagd
is verlenging met 4 weken mogelijk, tenzij de publikatie
inmiddels is gereserveerd.

De uitleentermijn is verstreken op:

9661 '9NV 3 0 09 AUG. 1996		
-------------------------------	--	--

Redactioneel

Deze brochure is volledig toegespitst op kunstenaars. Zoveel mogelijk is geprobeerd het jargon zoals de belastingdienst dat gebruikt in haar eigen toelichtingbrochures te vermijden. Helaas valt er niet altijd aan te ontkomen, daar nu eenmaal bepaalde fiscale termen en begrippen zijn vastgelegd.

Met ingang van de aangiftebiljetten over 1994 heeft de belastingdienst een geheel andere indeling van de verschillende soorten biljetten toegepast. Welk biljet u in welke situatie het best kunt gebruiken, komt zowel in deel 1: Algemene informatie 1996, als in deel 2: Het aangiftebiljet 1995, uitvoerig aan de orde.

In deel 1 van deze brochure: Algemene informatie 1996, geeft fiscaal-juriste **Mr. C. van Rutte-de Ruyter** een overzicht van fiscale zaken waarmee kunstenaars bij hun beroepsuitoefening in 1996 rekening mee moeten houden. Aan de orde komen o.a. soorten inkomsten, aftrekbare beroepskosten, omzetbelasting en jurisprudentie. Deze zaken zijn van belang in verband met kostencalculaties in 1996: verkoopprijzen, freelance producties, opdrachten, BTW-berekening e.d. Tevens krijgt u met deze gegevens volgend jaar, wanneer u uw aangifte 1996 moet invullen, te maken. Het is belangrijk daar nu vast rekening mee te houden. Daarnaast wordt ook in Deel 2 naar deze tekst verwezen.

Deel 2 bestaat uit een handleiding voor het invullen van uw aangiftebiljet 1995, geschreven door **Joop Booy**, belastingdeskundige van de BBK. Geprobeerd is zo helder mogelijk de biljet-indeling te volgen. De bedragen die in dit deel worden genoemd, hebben alleen betrekking op uw aangifte 1995.

Wij hopen dat met deze brochure het aangiftebiljet 1995 naar behoren kan worden ingevuld, zodat niet teveel belasting wordt betaald en ook geen problemen met de belastingdienst ontstaan. Als u op- of aanmerkingen heeft op de inhoud en de manier waarop e.e.a. wordt omschreven, dan stellen wij uw reactie, liefst schriftelijk, zeer op prijs. Wij kunnen daar dan in een volgende editie rekening mee houden. Komt u er niet uit, aarzel dan niet en raadpleeg uw vakorganisatie of consulent.

Februari 1996

De Belastinggids voor Kunstenaars 1996 is een uitgave van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen, Wassenaarseweg 18, 2596 CH Den Haag.

Eindredactie: Anja Bokma (BBK)
Ontwerp omslag: Henk Rabbers, Amsterdam
Druk: Passepartout, Amsterdam
Copyright: Federatie van Kunstenaarsverenigingen, Den Haag
ISBN: 90-6740-027-0

Hoewel de tekst van deze brochure met grote zorgvuldigheid is samengesteld, kunnen aan de inhoud geen rechten worden ontleend.

Overname van artikelen uit de brochure is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de samenstellers.

In de serie Informatie voor Kunstenaars is tevens uitgegeven: Beroep: Beeldend Kunstenaar (informatie over bedrijfsvoering voor beeldende kunstenaars).

Inhoud

Deel 1.	Algemene informatie 1996	blz. 3
1.	Inleiding	
2.	Inkomstenbelasting en premieheffing	blz. 4
2.1	Aangiftebiljetten	
2.2.	Aanslagbiljetten	
2.3	Tariefgroepen en tariefschijven	
3.	Verschillende soorten inkomsten	blz. 6
3.1	Winst uit onderneming	
3.2	Andere inkomsten uit arbeid	
3.3	Inkomsten uit arbeid	
4.	Aftrekbare beroepskosten bij winst uit onderneming	blz. 9
4.1	Volledig aftrekbare kosten	
4.2	Beperkt aftrekbare kosten	
4.3	Niet aftrekbare kosten	
4.4	Investeringsaftrek voor ondernemers en Vamil-regeling	
5.	Aftrekbare beroepskosten bij inkomsten uit arbeid/ inkomsten uit andere arbeid	blz. 11
5.1	Volledig aftrekbare kosten	
5.2	Beperkt aftrekbare kosten	
5.3	Niet aftrekbare kosten	
6.	De omzetbelasting	blz. 12
6.1	Tarieven omzetbelasting	
6.2	Vrijstellingen	
6.3	Het systeem van de omzetbelasting	
6.4	De aangifte omzetbelasting	
6.5	Europa en de omzetbelasting	
6.6	De Kleine Ondernemersregeling (KO) in de omzetbelasting	
6.7	Provisie en BTW en margeregeling	
7.	Diverse onderwerpen	blz. 16
7.1	Groen beleggen	
7.2	Grijs kenteken	
7.3	Sponsoring en BTW	
7.4	Kinderopvang	
7.5	De middelingsregeling	
7.6	De uitsmeerregeling	
7.7	Kostwinnersvoordeel	
7.8	Afkoop kleine pensioenen	
7.9	OGB=OZB	
7.10	Plannen 1997	
7.11	Kwijtschelding van belastingaanslagen	
8.	Bezwaar en beroep	blz. 18
8.1	Jurisprudentie	
9.	Administratie	blz. 20
10.	Samenwerkingsverbanden	blz. 21
10.1	Natuurlijke personen	
10.2	De rechtspersoon	
10.3	Belasting over de winst van samenwerkingsverbanden	
11.	De artiestenregeling	blz. 24
Deel 2.	Het aangiftebiljet 1995	blz. 25
1.	Inleiding	
1.1	De vragen van het formulier	
	Berekening te betalen of terug te ontvangen belasting/premieheffing	blz. 59

Deel 1. Algemene informatie 1996

1. INLEIDING

Sinds de reorganisatie werkt de belastingdienst steeds beter. De kantoren zijn ingedeeld naar de verschillende doelgroepen en belastingbetalers. De eerste indeling is die tussen Particulieren en Ondernemers. Er zijn teams samengesteld, die zoveel mogelijk rekening houden met de aard van de onderneming of het vak. De echtgenote of partner wordt door hetzelfde team behandeld. Iedere belastingbetaler heeft nu nog maar met één loket te maken. Daarvoor is een klantcoördinator ingesteld. Alles onder het motto: "Leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker".

Dat lukt natuurlijk niet altijd. Vandaar dat het nog altijd nodig is om informatie te verstrekken. Of soms een beroep in te dienen bij de rechter.

Vrijblijvende informatie geeft de belastingdienst via de gratis telefoonnummers:

- Ondernemers: 06 - 0443 en

- Particulieren: 06 - 0543.

Als er problemen zijn over de werkwijze van de dienst of over een ambtenaar heeft u het recht om een klacht in te dienen. Maar dat mag niets kosten. De belastingdienst biedt (eventueel) wel excuses aan, maar geen schadevergoeding voor extra werkzaamheden.

De automatisering gaat steeds verder. Als u er prijs op stelt, kunt u het aangiftebiljet op diskette indienen.

Verder zijn er aansluitingen op Internet, waar informatie kan worden ingewonnen:

<http://www.belastingdienst.nl>

In deze Belastinggids voor Kunstenaars 1996 is er speciale aandacht voor de startende ondernemer. Dit naar aanleiding van de verhoging van de startersaftrek, verhoging van de BTW-vrijstelling voor kleine ondernemers en renteaftrek voor particuliere geldschietters.

Februari 1996

Mw. Mr. C. van Rutte-de Ruyter

2. INKOMSTENBELASTING EN PREMIEHEFFING

Tegenwoordig zijn de inkomstenbelasting (IB) en de premies volksverzekering (PVV) gecombineerd in de Inkomensheffing.

De werkwijze van de belastingdienst is als volgt.

In januari worden de voorlopige aanslagen over het nieuwe jaar verzonden. Deze zijn bedoeld voor mensen die inkomsten ontvangen waarover geen of te weinig loonbelasting wordt ingehouden, zoals ondernemers en freelancers.

In februari worden de aangiftebiljetten over het voorgaande jaar verzonden aan de burgers.

De algemene termijn voor inzending is 1 april. Als u een restitutie verwacht is het belangrijk om het biljet op tijd en voorzien van de gevraagde bijlagen in te zenden. Dan heeft u recht op een versnelde behandeling vóór november.

Het is wel mogelijk om zelf uitstel van inlevering te vragen tot 1 juli. Dit kan echter niet meer als u al een aanmaning heeft ontvangen. Via een belastingadviseur kan langer uitstel aangevraagd worden, mits u zich daar tijdig aanmeldt. Bij overschrijding van de inzendtermijn wordt een boete geheven van maximaal 5% of fl. 1.000,--.

Het is uiterst belangrijk om van uw gegevens kopieën te bewaren. Voor u zelf, of later bij verschil van mening voor nader overleg met uw vakorganisatie of een deskundige. Verder bent u volgens de wet verplicht de bijbehorende gegevens te bewaren. De termijn voor particulieren is 5 jaar, voor ondernemers 10 jaar. Er is voorgesteld om deze termijn te verkorten tot 7 jaar.

2.1 Aangiftebiljetten

Voorals u inkomsten heeft uit verschillende bronnen, zult u een aangiftebiljet moeten invullen. Daarop worden alle gegevens van het hele jaar vermeld zodat de belastingdienst de aanslag op de juiste manier kan berekenen. Indien u wel inkomsten heeft ontvangen en geen biljet, bent u verplicht om dit aan te vragen. Het omgekeerde is ook mogelijk. U ontvangt wel een biljet, maar heeft geen eigen inkomsten meer. Dan bent u toch verplicht om het biljet ingevuld terug te sturen.

Na ontvangst van het aangiftebiljet 1995 kunt u kiezen voor elektronische aangifte via diskette of modem. Voor de handtekening moet dan een code worden ingevoerd. Bijlagen kunnen in dit geval niet worden meegezonden. Deze worden eventueel later door de belastingdienst opgevraagd.

Maar u blijft vrij om te kiezen voor een papieren aangifte.

De indeling van de biljetten van vorig jaar blijft gehandhaafd. Het eerste onderscheid wordt gemaakt tussen ondernemers (O-biljet) en particulieren (P-biljet). Zodat er op het biljet geen overbodige vragen meer gesteld worden. Als u niet het goede biljet heeft ontvangen, staat er op aangegeven hoe u dat aan moet vragen.

De indeling van de biljetten is als volgt:

- O-biljet, voor ondernemers
- P-biljet, voor particulieren
- E-biljet, eenvoudig biljet voor particulieren
- Verkort E-biljet voor jongeren onder 27 jaar
- B-biljet voor particulieren met vermogen
- U-biljet voor ondernemers met vermogen
- T-biljet voor particulieren (op aanvraag)
- J-biljet = verkort T-biljet voor jongeren onder 27 jaar (op aanvraag)

Het T-biljet ontvangt u niet automatisch. Het kan worden aangevraagd in situaties waarin u een teruggaaf verwacht van teveel ingehouden loonbelasting, bijv. door hoge ziektekosten of een vakantiebaan. De teruggaaf moet meer bedragen dan fl. 25,-- (over 1995) of fl. 26,-- (over 1996).

Op de aangiftebiljetten wordt gevraagd naar uw gegevens als loon, winst of uitkering. Verder wordt er rekening gehouden met uw persoonlijke situatie als alleenwonend, samenwonend of gehuwd, en de hoogte van het inkomen van uw partner. Er wordt gevraagd naar uw spaargeld in binnen- of buitenland en de ontvangen rente of betaalde rente en schulden. Er kan rekening worden gehouden met aftrekposten voor hoge ziektekosten, betaalde hypotheekrente of giften Amnesty etc.

2.2 Aanslagbiljetten

Er wordt één gecombineerde aanslag Inkomensheffing opgelegd. Op het biljet worden de berekeningen vermeld en de eventuele verschillen met de aangifte. De betaling van de aanslag over het lopende jaar mag in gedeeltes tot en met december plaatsvinden. Er is een kaart bijgesloten over het machtigen van de belastingdienst voor automatische afschrijvingen.

De definitieve aanslag die u achteraf ontvangt moet binnen 2 maanden betaald zijn. Er wordt rente berekend over het verschil met de voorlopige aanslag. Het is niet meer mogelijk om contant te betalen op het belastingkantoor, maar wel op het postkantoor en natuurlijk via de giro of bank. Het bedrag moet voor de einddatum ontvangen zijn door de belastingdienst. Als u te laat bent ontvangt u een aanmaning, waarvan de kosten worden doorberekend, en de volgende maand komt de deurwaarder. Dat brengt nog meer onnodige kosten met zich mee.

Indien mocht blijken dat u onjuiste gegevens heeft verstrekt, heeft de belastingdienst het recht om u een navorderingsaanslag op te leggen. Daarbij kan de aanslag verhoogd worden met een boete van maximaal 100% en verder met rente.

2.3 Tariefgroepen en tariefschijven

Bij de berekening van de aanslag wordt eerst rekening gehouden met de belastingvrije som, die hoort bij uw tariefgroep. Daarna wordt het schijvensysteem toegepast.

<u>Tariefgroep</u>	<u>Belastingvrije som</u>	
1	0,--	bij overdracht basisaftrek aan partner als uw inkomen lager is dan fl. 7.003,-- per jaar (alleen voor partners geboren vóór 1-1-78), of bij weigering vermelden gegevens.
2	7.003,--	algemene basisaftrek
3	14.006,--	kostwinner/alleenverdiener
4	12.606,--	alleenstaande ouder met thuiswonend kind onder de 27 jaar
5	12.606,-- + 6% van het arbeidsinkomen, totaal max. fl. 18.209,--,	alleenstaande ouder met werk buitenshuis en kind onder 12 jaar
Vanaf 65 jaar:	910,--	ouderenaftrek bij een inkomen tot fl. 52.328,--.

<u>Tariefschijf</u>		<u>Totaalheffing</u>	<u>Belasting</u>	<u>Premies</u>	
1	tot	45.325,--	37,50% tot 65 jaar 15,4% boven 65 jaar	6,35% 6,35%	31,15% 9,05%
2	45.326,-- tot	92.773,--	50%	50% (alleen belasting)	
3	boven	92.773,--	60%	60% (alleen belasting)	

3. VERSCHILLENDE SOORTEN INKOMSTEN

Vooraf in de creatieve beroepen komt het regelmatig voor dat inkomsten afkomstig zijn uit verschillende bronnen. Al deze soorten inkomsten moeten op het aangiftebiljet vermeld worden.

In veel situaties rijzen er problemen met de belastingdienst over de positie van freelancers of zelfstandige ondernemers. Dit in verband met de andere behandeling van aftrekposten en fiscale voordelen. Een freelancer ontvangt een P-biljet. Een ondernemer een O-biljet.

In de praktijk spitst de discussie zich vaak toe op het recht op de zelfstandigenaftrek, die alleen geldt voor ondernemers. Deze aftrekpost wordt al snel geweigerd door de belastingdienst zodra de winst uit onderneming geen hoofdkomen is, of als de onkosten hoger zijn dan de omzet. Voor de creatieve beroepen is het niet zo eenvoudig om een pasklare oplossing te geven. Iedere situatie moet individueel bekeken worden aan de hand van de cijfers en aard en tijdsbeslag van de werkzaamheden. Uw professionaliteit dient aangetoond te worden.

Het is belangrijk om alle relevante stukken te bewaren. Bij twijfel of verschil van inzicht met de belastingdienst is het nuttig om eerst contact op te nemen met uw vakorganisatie. Dan kan het belang voor u zelf en uw beroepsgroep en de haalbaarheid eerst afgewogen worden tegen de te maken kosten voor een procedure.

Om te beginnen zijn er bronnen van inkomsten, die onbelast kunnen zijn zoals:

- ontvangen gift of lening van het Voorzieningsfonds of een soortgelijke instantie;
- huursubsidie en kinderbijslag;
- een prijs voor uw gehele oeuvre;
- eenmalige ontvangsten;
- kostenvergoeding voor vrijwilligerswerk tot fl. 1.000,- per jaar;
- kamerverhuur totaal fl. 6.300,- per jaar. Hogere opbrengsten zijn volledig belast. Het is raadzaam om de vergoeding van kostgangers te splitsen.

De verschillende soorten inkomsten worden door de belastingdienst telkens anders behandeld, vooral op het gebied van de aftrekposten. Pas daarna worden de netto-inkomsten op het biljet bij elkaar opgeteld.

Het gaat om de volgende hoofdlijnen: **winst uit onderneming, andere inkomsten uit arbeid en inkomsten uit arbeid.**

3.1 Winst uit onderneming

O-biljet gebruiken of anders aanvragen.

De bijgevoegde fiscale jaarstukken zijn nog niet verplicht. Eigen jaarstukken zijn toegestaan.

Fiscale eisen ondernemerschap

De belastingdienst accepteert u niet zomaar als ondernemer. In de praktijk zijn de volgende eisen ontwikkeld:

- het inkomen wordt geheel zelfstandig behaald op de vrije markt;
- er wordt door u geïnvesteerd en geproduceerd op eigen initiatief;
- u treedt naar buiten; de wijze waarop is afhankelijk van uw beroep;
- u heeft een werkruimte thuis of elders gehuurd of gekocht;
- u heeft een vakopleiding gevolgd en/of ervaring;
- als zelfstandig ondernemer bent u in staat om in uw levensonderhoud te voorzien, los van uitkering of andere ondersteuning door familieleden of werkzaamheden van partner;
- met al uw activiteiten streeft u naar het behalen van winst. Hiermee is meer dan een halve werkweek gemoeid (uren criterium);
- u loopt risico (bijv. dat opdrachtgevers de rekening niet voldoen);
- u bent daarbij verplicht om een goede administratie bij te houden.

Kortom u moet uw professionaliteit aantonen.

Nuttig daarvoor zijn een inschrijving bij de Kamer van Koophandel, Dienst Omzetbelasting en het lidmaatschap van een beroepsorganisatie. En uiteraard regelmatig exposeren en verkopen van werk.

De belastingdienst stelt zware eisen aan het ondernemerschap in verband met de gunstige fiscale regels voor ondernemers. Als u aan de eisen voldoet kunt u als beoefenaar van een vrij beroep fiscaal gelijk worden gesteld met een ondernemer. U heeft dan recht op vermindering, uitstel en verrekening van belasting op grond van de volgende regels:

Verminderings

Zelfstandigenaftrek: in de praktijk een belangrijke aftrekpost voor ondernemers van in 1996 maximaal fl. 9.340,-- per jaar; voor starters nog te verhogen met fl. 3.577,-- per jaar

Investeringsaftrek: tegemoetkoming voor investeringen in bedrijfsmiddelen van maximaal 24%

Vermogensaftrek: aftrekpost voor ondernemers met een administratie die aan de eisen voldoet: 1% van bedrijfsvermogen

Vamil: vrije afschrijving voor investeringen in milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen

uitstel

F.O.R.: Fiscale Oudedags Reserve, jaarlijkse aftrekpost van circa 10% van de winst

Verrekening

Verliescompensatie: verrekening van goede met slechte jaren en andersom

Startende ondernemers

Door de politiek wordt veel aandacht besteed aan startende ondernemers. De resultaten daarvan zijn dat de startersaftrek en de investeringsaftrek zijn verhoogd. De BTW-vrijstelling voor kleine ondernemers wordt verhoogd tot fl. 2.965,-- per jaar. Investerings in bedrijfsmiddelen mogen vrij afgeschreven worden. Dat betekent dat zij zelfs in het eerste jaar meteen ten laste van de winst gebracht mogen worden. Zodat het belastbaar inkomen sterk verlaagd wordt.

Rekenvoorbeeld voor starters:

Een starter doet in het eerste jaar een investering van fl. 10.000,-- en heeft een winst van fl. 30.000,-- met verkoop van werk. Er bestaat dan recht op de zelfstandigenaftrek van fl. 9.340,--, te verhogen met de startersaftrek van fl. 3.577,--. De investeringsaftrek bedraagt fl. 2.400,--. De investering mag ineens afgeschreven worden voor fl. 10.000,--. Voor de oude dag mag fl. 3.000,-- gereserveerd worden. Zodat er dus geen belasting en premies betaald hoeven worden.

Het meest creatief is de zgn. **tante Agaathregeling**. Het grootste probleem van startende ondernemers is om aan beginkapitaal te komen. Banken zijn meestal pas bereid om krediet te verlenen als de ondernemer zelf ook geld inbrengt en een deel van het risico draagt. Daarom is het nu mogelijk gemaakt om dit in de privésfeer op te lossen.

Particulieren (vrienden of familieden) die leningen verstrekken aan beginnende ondernemers hebben de eerste 8 jaar recht op een extra rentevrijstelling. Verder is voor hen het uitgeleende bedrag vrij van vermogensbelasting. En als de starter onverhoopt de lening niet kan terugbetalen, dan mag het verlies door de uitlener afgetrokken worden van de inkomstenbelasting. Het gaat om achtergestelde leningen die geregistreerd moeten worden door de belastingdienst. Deze leningen zijn bestemd ter financiering van bedrijfsmiddelen. Voor de belastingdienst is het recht op de zelfstandigenaftrek het criterium voor echt ondernemerschap. Om de uitlener zekerheid te verschaffen kan de ondernemer hem of haar een kopie geven van de beschikking van de belastingdienst waaruit blijkt dat het om een echte starter gaat.

De extra rentevrijstelling bedraagt maximaal fl. 5000,-- per jaar, gedurende 8 jaar. De extra vermogensvrijstelling bedraagt maximaal fl. 50.000,--. Het aftrekbare verlies bedraagt maximaal fl. 50.000,-- binnen 8 jaar.

De vrijstellingen gelden niet tussen echtgenoten, samenwoners of samenwerkers.

3.2 Andere inkomsten uit arbeid

P-biljet gebruiken of anders aanvragen.

Hierbij gaat het om diverse soorten werkzaamheden die voor één of meer opdrachtgevers worden uitgevoerd. Er wordt niets ingehouden want er is geen dienstbetrekking. U bent niet verzekerd en de betalingen zijn bruto. Het gaat bijvoorbeeld om freelance inkomsten ontvangen van uw opdrachtgevers, een werkbeurs of reisbeurs of een prijs voor een ingezonden werkstuk, lezingen, vacatiegelden, tekenlessen (zie ook: rechtspraak over startstipendium, Hoofdstuk 8).

Bij de vaststelling van uw verkoopprijzen dient u rekening te houden met de later te betalen belasting.

De beroepskosten en materiaalkosten zijn volgens de normen van de hierna vermelde inkomsten uit arbeid aftrekbaar. Voor de inkomstenbelasting bent u een particulier. Maar voor de omzetbelasting bent u wel een ondernemer (zie omzetbelasting).

3.3 Inkomsten uit arbeid

P-biljet of E-biljet gebruiken.

Hierbij gaat het steeds om inkomsten waarover reeds inkomensheffing is ingehouden. Dat kan het geval zijn bij een dienstbetrekking, uitkering, AOW of pensioen. De mensen die van één instantie deze inkomsten ontvangen en daarbij onder de bruto grens van fl. 78.500,- per jaar blijven en verder geen eigen inkomsten of rente ontvangen, behoeven geen inkomstenbelasting te betalen. Als zij aftrekbare uitgaven in verband met ziekte of hypotheekrente hebben, kunnen zij wel een T-biljet aanvragen.

De vaste aftrekpost voor beroepskosten is 8% van het inkomen met een maximum van fl. 2.507,-. Hogere beroepskosten moeten aangetoond worden (zie: aftrekbare kosten, Hoofdstuk 5).

4. AFTREKBARE BEROEPSKOSTEN BIJ WINST UIT ONDERNEMING

Hierbij gaat het om mensen in een creatief beroep die voldoen aan de door de belastingdienst gestelde eisen voor het zelfstandig ondernemerschap. In deze situatie geldt het O-biljet (of het U-biljet).

4.1 Volledig aftrekbare kosten

- atelierkosten incl. energie en materialen (zie ook Jurisprudentie, 8.1);
- gehuurde werkruimte of studio;
- lidmaatschap vakorganisatie;
- assurantie- en transportkosten;
- courtage en provisie galerie of agent;
- vakliteratuur en fotowerk;
- echte werk- of beroepskleding;
- administratiekosten, accountant en belastingadviseur;
- alle kosten van de zakelijke personenauto, die op de balans staat met een bijtelling voor het privé-gebruik van 20% van de cataloguswaarde. Behalve als dit privé-gebruik aantoonbaar minder is dan 1000 km per jaar; dit geldt ook voor de bestelauto met ruiten.
Er is een procedure gevoerd over het autokostenforfait van 24%. Het is nog niet bekend (februari 1996) of de wet gewijzigd wordt. Maar het is aan te raden om uit te gaan van alleen 20% bijtelling (zie ook Jurisprudentie, 8.1);
- kilometerkosten van 60 cent voor de privé-auto die incidenteel zakelijk wordt gebruikt. Voor de privé-motorfiets, die zakelijk wordt gebruikt, zijn de werkelijke kilometerkosten aftrekbaar;
- kilometerkosten van 12 cent voor het zakelijk gebruik van de privé-fiets;
- reiskosten openbaar vervoer;
- reclamekosten, cursus en documentatie;
- zakelijke telefoonkosten;
- afschrijvingen van de investeringen (op die manier worden deze uitgaven verdeeld over de gebruiks jaren. Bijvoorbeeld: inrichting, meubilair, muziekinstrument, fototoestel, apparatuur, computer met toebehoren, etspers, drukpers).

Zie ook Vamil-regeling.

4.2 Beperkt aftrekbare kosten (nu nog voor 75% aftrekbaar)

Hierbij gaat het om de gemengde kosten. Dit zijn zakelijke uitgaven, die tegelijkertijd een privé-besparing opleveren. Als u bijvoorbeeld een zakenlunch nuttigt, hoeft u privé geen uitgaven meer te doen voor een maaltijd.

Dit werkt door naar degene die door u een maaltijd aangeboden krijgt. Voor de overzichtelijkheid van de administratie is het aan te raden daar een aparte kolom voor in te richten. Voorbeelden:

- voedsel, drank en genotmiddelen (zakenlunches), kantinevoorzieningen (ook eigen koffie en thee in werkruimte), representatiekosten;
- relatiegeschenken met een stukprijs van minder dan fl. 50,-;
- cursus, congres, symposium, excursie of studiereis.

4.3 Niet aftrekbare kosten

- akten;
- relatiegeschenken met een totale stukprijs van meer dan fl. 50,-.

Er is een wetsvoorstel ingediend om deze zgn. Oortkosten (4.2, 4.3) in de toekomst weer volledig aftrekbaar te maken. Dit in het kader van de verlichting van de administratieve lasten voor ondernemers.

4.4 Investeringsaftrek voor ondernemers en Vamil-regeling

Ondernemers die investeren in bedrijfsmiddelen hebben recht op de investeringsaftrek. Naarmate de hoogte van de investering stijgt, daalt het percentage van de aftrekpost. De minimumuitgave per jaar is fl. 3.500,- totaal en per bedrijfsmiddel fl. 1.000,-. Bij snelle verkoop van het bedrijfsmiddel wordt de premie geheel of gedeeltelijk verrekend.

De premie voor kleine investeerders is verhoogd van 18% naar 24%.

<u>Investering</u>	<u>Premie</u>
3.500,-- tot 60.000,--	24%
60.000,-- tot 118.000,--	21%
118.000,-- tot 176.000,--	19%
en zo verder tot	
469.000,-- tot 527.000,--	3%

Rekenvoorbeeld voor een investering van fl. 10.000,-- in 1996:

De investeringsaftrek bedraagt 24% van fl. 10.000,-- = fl. 2.400,--. Deze fl. 2.400,-- mag van de belastbare winst afgetrokken worden. Het nettovoordeel hangt af van de winst en uw tariefschijf. Binnen de eerste schijf is het voordeel 37,5% van fl. 2.400,-- = fl. 900,--.

Aan te vragen via bijlage bij het aangiftebiljet.

Vamil: vrije afschrijving voor milieuvriendelijke investeringen

Regeling voor investeringen in bedrijfsmiddelen die bijdragen aan een schoner milieu. Deze mogen sneller of ineens afgeschreven worden ten laste van de winst. Op die manier daalt de winst en de te betalen belasting, zodat de ondernemer sneller het financiële voordeel kan genieten.

De lijst met voorwaarden is aan te vragen bij het Ministerie VROM, telefoon: 070 3393939.

Vermogensbelasting

De vrijstelling voor ondernemersvermogen is verhoogd tot fl. 204.000,-- en 68% over het meerdere.

5. AFTREKBARE BEROEPSKOSTEN BIJ INKOMSTEN UIT ARBEID / INKOMSTEN UIT ANDERE ARBEID

In deze situatie geldt het aangiftebiljet P (of B).

Zonder tegenbewijs heeft u recht op het arbeidskostenforfait van 8% van deze inkomsten. Bij inkomsten uit een uitkering is het maximum fl. 597,--. Bij inkomsten uit dienstbetrekking of freelance werkzaamheden is het maximum in 1996 fl. 2.507,--.

Als de uitgaven hoger zijn, dient dit te blijken uit de door u overgelegde bewijsstukken. De uitgaven moeten wel redelijk zijn. Voor de beoordeling daarvan wordt gekeken naar andere mensen met een soortgelijk inkomen en collegae met soortgelijke uitgaven.

5.1 Volledig aftrekbare kosten

- atelierruimte, muziekstudio, oefenruimte thuis of elders gehuurd (zie ook 8.1: aftrekbaarheid atelierkosten).

5.2 Beperkt aftrekbare kosten

- computers, drempel voor privé-gebruik fl. 800,-- per jaar;
- cursus, congres, seminar. De eerste fl. 1.000,-- volledig, de volgende fl. 3.000,-- voor 75%. Alles inclusief reis- en verblijfkosten. Consumpties en maaltijden zijn niet aftrekbaar;
- reiskosten. Autokosten maximum 60 cent per km. Voor regelmatig woon-werkverkeer gelden vaste tabellen voor eigen vervoer en openbaar vervoer (OV-verklaring vereist);
- zakelijke gesprekskosten telefoon;
- werkkamer thuis. Als u niet ergens anders over werkruimte beschikt en meer dan de helft van uw bruto inkomen in of vanuit deze kamer verdient: 15% van de huur of huurwaarde en 15% van de energiekosten.

5.3 Niet aftrekbare kosten

- representatiekosten en persoonlijke verzorging (feestkleding, kapper, sigaren en diners, relatiegeschenken);
- voedsel, drank en genotmiddelen;
- algemene literatuur;
- telefoonabonnementen en aktebussen;
- administratiekosten;
- werkkamer thuis, als meer dan de helft van uw inkomen bij uw werkgever wordt verdiend;
- werkkleding, die ook privé gebruikt kan worden. Een uitzondering wordt gemaakt voor werkkleding van mensen die optreden op een podium, t.v. etc. Die is wel aftrekbaar voorzover redelijk en gebruikelijk. Dit is bevestigd in een uitspraak van het Hof in Amsterdam in januari 1996;
- boetes en bekeuringen;
- parkeergeld en pont.

Voor de beoordeling van de aftrekbaarheid van uitgaven wordt er steeds van uitgegaan dat er een bron van inkomsten tegenover staat. Er zijn echter situaties denkbaar waarin de bron van de inkomsten pas in een later jaar gaat stromen. In eerste instantie kan de aftrekpost geweigerd worden. Het is dan nodig om nader contact op te nemen met de belastingdienst en te verzoeken om het recht op bijvoorbeeld een correctie achteraf te laten vastleggen.

6. DE OMZETBELASTING/BTW

Deze belasting wordt niet geheven over de inkomsten uit loon of onderneming, maar over de behaalde omzet. Ze wordt geheven over de omzet van freelancers en ondernemers. Deze belasting staat los van het feit of er verlies of winst wordt gemaakt. Zodra u verwacht belaste omzet te gaan verwerven dient u zich aan te melden bij de Dienst Omzetbelasting of BTW waar u onder valt. Het is nuttig om dit tijdig te doen. Bijvoorbeeld al in de startfase kunt u recht hebben op restitutie van de omzetbelasting over de aanvangsinvesteringen. Vrijgestelde ondernemers dienen zich ook aan te melden en tegelijkertijd het verzoek om vrijstelling in te dienen. Daarmee kunnen veel latere problemen voorkomen worden.

De heffing van de omzetbelasting kent verschillende situaties: belaste prestaties, het 0-tarief en vrijgestelde prestaties.

De belaste prestaties betreffen de verkoop van goederen zoals een kunstwerk, en de levering van diensten zoals een advies.

Het 0-tarief geldt voor verkoop of levering aan een ondernemer in een ander E.G.land.

In beide gevallen bestaat er recht op aftrek van voorbelasting.

In het algemeen is het aan te raden om een BTW-nummer aan te vragen.

Over vrijgestelde prestaties mag geen BTW doorberekend worden. Dit geldt bij voorbeeld voor artsen, componisten of journalisten. Dan bestaat er geen recht op aftrek voorbelasting.

Als men alleen vrijgestelde prestaties verricht, is men een vrijgestelde ondernemer.

Maar alle situaties kunnen ook tegelijkertijd voorkomen bij dezelfde ondernemer. Zowel aan de inkoopkant als aan de verkoopkant. Dit moet duidelijk blijken uit de administratie.

6.1 Tarieven omzetbelasting

Het algemene tarief van de omzetbelasting is 17,5%. Het verlaagde tarief is 6%.

Voor levering naar het buitenland geldt voor ondernemers in het algemeen een 0-tarief, met een speciale regeling voor verkeer in Europa sinds het afschaffen van de douanegrenzen.

Verder zijn er vrijstellingen.

Het verlaagde tarief van 6% geldt voor diverse levensmiddelen, boeken, bloemen en originele kunstwerken.

In de voorschriften staat uitgebreid beschreven welke door kunstenaars vervaardigde en geleverde voorwerpen onder kunst vallen:

- originele schilderijen, collages en tekeningen;
- gravures, houtsneden, etsen en litho's in beperkte oplage (geen fotoreproducties);
- origineel beeldhouwwerk, en afgietsels onder controle van de kunstenaar tot maximaal acht exemplaren;
- wandtapijt, met de hand vervaardigd volgens origineel ontwerp van de kunstenaar en niet meer dan acht exemplaren;
- unieke voorwerpen van keramiek of emailwerk op koper, handvervaardigd door de kunstenaar en gesigneerd;
- foto's genomen door de kunstenaar en onder toezicht van maker afgedrukt, gesigneerd en genummerd tot maximaal 30 exemplaren totaal.

Geen kunst is:

- bouwtekeningen, industriële ontwerpen of theatercoulissen;
- sieraden, juwelen en edelsmeedwerk;
- beschilderde kledingstukken, wandschilderingen, scheepsmodellen, etc.

Ook al zijn ze vervaardigd door een kunstenaar. Telkens geldt het algemene tarief van 17,5%. Net als dienstverlening door of aan kunstenaars, zoals vacatiegelden of verkoop door een galerie.

Bij uitzondering is goedgekeurd dat verhuur van kunst via artoteken onder het verlaagde tarief valt.

Bij toepassing van het 0-tarief voor leveringen naar het buitenland blijft de aftrekmogelijkheid voor

belaste ondernemers in stand. Bij internationale transacties moeten in verband met 'Europa' meer administratieve handelingen worden verricht door de ondernemers zelf. Zoals bijvoorbeeld listing en de controle van het BTW-nummer van de buitenlandse relatie. Hiervoor is door de belastingdienst een computersysteem ingericht.

6.2 Vrijstellingen

Als er alleen vrijgestelde prestaties worden verricht, is men een vrijgestelde ondernemer. Dit betekent dat de declaraties niet verhoogd mogen worden met de BTW en dat er geen recht bestaat op de aftrek van voorbelasting.

Naar de huidige stand van zaken behoeft er geen BTW afgedragen te worden over de volgende ontvangsten:

- leenvergoeding ontvangen door in Nederland wonende schrijvers;
- Stipendia van het Fonds voor Beeldende Kunst, Vormgeving en Bouwkunst te Amsterdam;
- bijdragen Voorzieningsfonds voor Kunstenaars in Den Haag;
- subsidies in het algemeen belang.

In veel gevallen verricht een ondernemer echter zowel belaste als vrijgestelde prestaties. Bij voorbeeld een beeldend kunstenaar componeert ook muziek. Het gevolg is dat de declaratie voor de compositie niet verhoogd mag worden met de BTW en er is geen recht op aftrek van voorbelasting voor de onkosten die daar mee samenhangen.

Het is aan te bevelen om voor de vrijgestelde prestaties een schriftelijke bevestiging aan de belastingdienst te vragen. Ter vermijding van onduidelijkheid achteraf.

6.3 Het systeem van de omzetbelasting

Het ondernemersbegrip van de omzetbelasting is anders dan dat van de inkomstenbelasting. Hier zijn freelancers ook ondernemers. Op alle rekeningen die aan opdrachtgevers verzonden worden, moeten belaste ondernemers omzetbelasting doorberekenen, ook over bijkomende kosten als reiskosten, verpakingskosten etc. De rekening moet volledig gespecificeerd zijn en vermelden:

- naam en adres opdrachtgever;
- datum en nummer rekening;
- omschrijving levering of dienst met netto bedrag;
- percentage en bedrag der omzetbelasting;
- totaalbedrag;
- BTW-nummer opdrachtgever/cliënt in internationale verband.

Als de opdrachtgever een belaste ondernemer is, zal deze de doorberekende omzetbelasting weer kunnen verrekenen. Maar als de opdrachtgever vrijgesteld is, is dit niet mogelijk. Bij voorbeeld voor gesubsidieerde instellingen kan dit kostenverhogend werken. Zij willen u dan vaak suggereren dat u de omzetbelasting aan hen niet hoeft door te berekenen. Maar zo werkt het niet; voor u is uw eigen situatie doorslaggevend. Na een controle zult u alsnog de omzetbelasting over uw omzet moeten afdragen en uw inkomsten worden minder.

Aan de andere kant heeft u als belaste ondernemer recht op de aftrek van de zogenaamde voorbelasting van de belaste prestaties. Dit betekent dat u de, in de loop der tijd door u betaalde, omzetbelasting bij investeringen en kosten mag aftrekken. U bent wel verplicht om van al uw uitgaven en inkomsten, onkosten, materialen of investeringen gespecificeerde bonnen te vragen met vermelding van uw naam en het BTW-bedrag.

6.4 De aangifte omzetbelasting

In het algemeen worden er geen aanslagen omzetbelasting gezonden. Per periode van een jaar/kwartaal/maand ontvangen de geheel of gedeeltelijk belaste ondernemers het aangifteformulier met een acceptgirokaart. Met dit formulier kunt u zelf het te betalen bedrag (laten) berekenen en dit tegelijk storten. Op het formulier is ruimte voor de belaste omzet met een hoog en een laag tarief. Alsmede voor de vrijgestelde omzet en het privé-gebruik van de zakelijke auto en voor de omzet binnen en buiten Europa.

Ook hier blijkt weer dat het uiterst belangrijk is om een goede overzichtelijke administratie bij te

houden. Steeds met een aparte kolom voor de omzetbelasting. In sommige gevallen kunt u recht hebben op de zogenaamde K.O.-regeling, een vrijstelling voor kleine ondernemers. Ondernemers die verkopen tegen het lage tarief en veel investeringen hebben gedaan met een hoog tarief kunnen in veel gevallen recht hebben op restitutie. Zoals blijkt uit het volgende rekenvoorbeeld:

<u>Administratie</u>		<u>Aangiftebiljet</u>	
verkoop kunst	1.060,--	omzet excl. 1000,-- afdracht	60,--
BTW 6% van 1.060,--	<u>60,--</u>		
omzet excl.	1.000,--		
inkoop materiaal	470,--		
voorbelasting 17,5%	<u>70,--</u>	voorbelasting	<u>70,--</u>
netto inkoop	400,--	restitutie	10,--

6.5 Europa en omzetbelasting

Sinds 1 januari 1993 zijn de fiscale binnengrenzen van de Europese Gemeenschap afgeschaft. Dit betekent dat de controle op de in- en uitvoer niet meer plaats vindt aan de Nederlandse grens. Alleen aan de buitengrens van de E.G. Het gevolg is een verplaatsing van de bijbehorende administratie naar de ondernemers zelf.

Om volgens de hoofdregel tegen het 0-tarief te kunnen leveren aan een ondernemer in een ander E.G.-land moet deze koper in het buitenland geregistreerd staan als een BTW-ondernemer. Er moet duidelijk vaststaan dat het BTW-nummer en de ondernemer bij elkaar horen. In die situatie draagt de koper later zelf de BTW af aan de buitenlandse belastingdienst volgens het daar geldende tarief.

Als er aan particulieren of vrijgestelde ondernemers in een ander E.G.-land verkocht wordt, moet de omzetbelasting echter volgens het Nederlandse tarief op de faktuur in rekening worden gebracht.

Uiteraard zijn er nog meer uitzonderingen.

De aangifte per periode moet gesplitst worden in de aangifte voor transacties in het binnenland, binnen E.G.- en buiten- E.G.-landen. Daarbij moeten ook de BTW-nummers van de buitenlandse relaties vermeld worden en de bedragen per klant, de listing.

6.6 De Kleine Ondernemersregeling (K.O.) in de omzetbelasting

Deze regeling kan op verschillende manieren worden toegepast: vermindering op afdracht of ontheffing van administratieve verplichtingen.

Zij geldt alleen voor natuurlijke personen, niet voor rechtspersonen, als stichting, vereniging of B.V. Het uitgangspunt is steeds dat het verschil tussen de ontvangen omzetbelasting en de reeds uitgegeven voorbelasting niet meer mag zijn dan fl. 4.150,-- per jaar.

Het K.O.-voordeel is met ingang van 1996 aanmerkelijk verhoogd.

Er zijn verschillende mogelijkheden:

a) De vermindering op afdracht heeft twee fasen:

– geen afdracht bij een saldo van minder dan fl. 2.965,-- per jaar;

– overgangsregeling bij een saldo van fl. 2.965,-- tot fl. 4.150,--.

Dit K.O.-voordeel valt wel in de inkomstenbelasting.

b) Ontheffing van administratieve verplichtingen:

In de praktijk kan blijken dat u ieder jaar na toepassing van de vermindering geen omzetbelasting behoeft af te dragen. Dan zou u ook kunnen vragen om ontheffing. Hiervoor moet u een schriftelijk verzoek indienen bij de inspecteur. Er zijn twee voorwaarden aan verbonden:

– alle facturen moeten 10 jaar bewaard worden;

– u mag op de uitgaande facturen absoluut geen omzetbelasting vermelden.

De ontheffing vervalt zodra u niet meer aan de voorwaarden voldoet.

Deze ontheffing heeft echter voor- en nadelen. Het voordeel van de ontheffing is dat u niet zo'n uitgebreide administratie behoeft bij te houden en dat uw prijzen voor consumenten lager zijn.

Dit voordeel is echter maar betrekkelijk, want voor de inkomstenbelasting moet u toch al een

administratie bijhouden.

Verder zijn er nadelen zoals:

- voor andere belaste ondernemers bent u kostenverhogend;
- u heeft geen recht op restitutie bij hoge investeringen;
- u verzwakt uw ondernemerschap voor de inkomstenbelasting.

6.7 Provisie en BTW en Margeregeling

Afrekening galerie, agent, galeriehouder of andere bemiddelaar

Het komt vaak voor dat een beeldend kunstenaar niet zelf een rekening stuurt aan zijn klant of opdrachtgever. Hij ontvangt dan van de galerie of agent een afrekening. Doch in de praktijk verloopt dan de berekening van de BTW niet altijd op de juiste manier. Een van de oorzaken is waarschijnlijk dat het BTW-tarief over kunst 6% is en het BTW-tarief voor dienstverlening 17,5%.

Hoe kan dit voorkomen worden?

Door aanmelding als BTW-ondernemer. De kunstenaar zendt over deze verkopen een faktuur aan de galerie:

2 kunstwerken	6.604,--
BTW 6%	<u>396,--</u>
Totaal	7.000,--

Daartegenover stuurt de galerie een faktuur aan de kunstenaar:

faktuur voor provisie	2.642,--
BTW 17,5%	<u>462,--</u>
Totaal	3.134,--

Op deze manier kan er niets verkeerd gaan. Tevens kan de kunstenaar zo nodig in aanmerking komen voor de kleine ondernemersregeling en houdt zelf de vooraf trek over materialen en investeringen.

Margeregeling

Verder is de margeregeling recent weer aangepast. Het uitgangspunt voor deze regeling is, dat de wederverkoper over zijn verkopen die afkomstig zijn van niet-afrekgerechtigden alleen over zijn eigen marge BTW betaalt. Er mag dan op de faktuur geen BTW worden vermeld. Dit is een vereenvoudiging voor (kleine) kunstenaars die geen BTW-nummer (willen) hebben.

7. DIVERSE ONDERWERPEN

7.1 Groen beleggen

Ontvangen rente of dividend van een beleggingsinstelling die zich hoofdzakelijk bezighoudt met groene projecten wordt vrijgesteld van inkomstenbelasting. De voorwaarde is ministeriële erkenning. Over het algemeen leveren groene projecten minder rendement op dan commerciële beleggingen. Door de vrijstelling zal een stimulans ontstaan voor particulieren om meer te beleggen in projecten die in het belang zijn van het milieu.

In advertenties wordt regelmatig gesuggereerd dat in de tropische bossen de bomen tot de hemel groeien met grote groene fiscale voordelen voor u. Maar deze projecten zijn niet erkend door het Ministerie van Financiën want één van de voorwaarden is dat het moet gaan om projecten in Nederland. Voorbeelden hiervan zijn: bevordering van zonne- en windenergie, de aanleg van bos en natuurwaarden, biologische landbouw en stadsverwarming. De instellingen moeten regelmatig informatie verstrekken om een zgn. groenverklaring te kunnen ontvangen.

In december 1995 zijn de volgende fondsen door het Ministerie erkend: Groenrente Fund in Rotterdam, ASN Groenprojectenfonds in Den Haag en ABN/AMRO Groen Fonds in Amsterdam.

7.2 Grijs kenteken

De eisen voor een echte bestelauto zijn aangescherpt. Dat betekent kort samengevat dat een auto met ruiten nu wordt aangemerkt als een personenauto. Dit werkt door in de hogere Motor Rijtuigen Belasting. Verder werkt dit door in het autokostenforfait voor de bijtelling van privé-kilometers, die met de zakelijke auto gereden worden. Er is een overgangsregel voor de bestelauto die u al in 1988 heeft gekocht.

7.3 Sponsoring en BTW

Exposities en culturele evenementen worden steeds meer georganiseerd met behulp van bijdragen uit het bedrijfsleven. Ondersteuning kan plaatsvinden door bijdragen in geld of in natura. Het gaat meestal niet om schenkingen uit vrijgevigheid. Het is juist de bedoeling dat er een tegenprestatie wordt geleverd. Bijvoorbeeld vermelding van de naam of het logo.

Zodra er sprake is van een tegenprestatie speelt de belastingdienst altijd mee. Voor de omzetbelasting is het dienstverlening die belast dient te worden. Door het vermelden van het logo van de sponsor kan er sprake zijn van dienstverlening door de gesponsorde. Als de gesponsorde een ondernemer is, dient er omzetbelasting afgedragen te worden over de ontvangen sponsorgelden. Als de sponsor gratis werkzaamheden uitvoert kan er sprake zijn van dienstverlening door de sponsor. Voor dienstverlening geldt steeds het algemene tarief van 17,5%.

7.4 Kinderopvang

Sinds 1988 zijn de kosten van kinderopvang aftrekbaar als beroepskosten. Met ingang van 1995 vallen deze uitgaven onder de buitengewone lasten, zodat ze aftrekbaar zijn voor de partner met het hoogste inkomen. Vereist is dat beide partners werken en de opvang beroepsmatig is. Het gaat om kinderen onder de 12 jaar. De niet aftrekbare drempels houden verband met de hoogte van het inkomen en het aantal kinderen. Bijv. bij een gezamenlijk inkomen van fl. 30.000,- per jaar is de niet aftrekbare drempel in 1996 minimaal fl. 1.477,- per jaar.

7.5 De middelingregeling

Middeling kan plaatsvinden op het totaal van het belastbaar inkomen, onder aftrek van de heffingsvrije som. De verschillende soorten inkomsten uit arbeid, andere arbeid, onderneming of vermogen, mogen nu bij elkaar worden geteld.

De middeling werkt door in de premieheffing.

Middeling kan aangevraagd worden over drie aaneengesloten kalenderjaren. Bij voorbeeld over periode 1993 t/m 1995 of 1994 t/m 1996. Het is noodzakelijk om dit vooraf goed in te schatten. Want achteraf kan de keuze niet meer herzien worden.

7.6 De uitsmeerregeling

Deze regeling is bestemd voor situaties waarin het voor u nadelig is als bedragen, die betrekking

hebben op bijv. 1995, pas in 1996 worden uitbetaald. Het verzoek moet bij de inspecteur worden ingediend. In bijzondere gevallen is na afwijzing een beroep op de hardheidsclausule mogelijk.

7.7 Kostwinnersvoordeel

Het kostwinnersvoordeel gaat op den duur verdwijnen. Tot nu toe mag de niet verdienende partner de belastingvrije som overdragen aan de kostwinner. Zo betaalt die minder belasting dan een collega met een werkende partner. Om schokeffecten te voorkomen wordt de overdracht geleidelijk afgeschaft. Om te beginnen met de 1995-generatie: dat zijn de personen die geboren zijn na 1976. De overdracht is voor hen alleen nog mogelijk als beide partners buitenshuis werken om het inkomen te verdienen.

7.8 Afkoop kleine pensioenen

Als er uit een pensioen minder dan fl. 625,- per jaar wordt uitgekeerd, mag dit door de maatschappij afgekocht worden. Het bedrag valt onder het bijzonder tarief van 45%. Dit kan voorkomen als u bijv. een aantal jaren heeft lesgegeven op een school (dit wetsvoorstel is inmiddels aangenomen).

7.9 OGB=OZB

De naam van de onroerend goed belasting is gewijzigd in de onroerende zaak belasting. Alle huizen zijn of worden binnenkort opnieuw getaxeerd. Daarover ontvangt u bericht en u kunt zo nodig bezwaar maken tegen de vermelde waarde. De getaxeerde waarde heeft u nodig voor het bepalen van het huurwaardeforfait voor de inkomstenbelasting. Nieuw is dat deze waarde nu ook doorwerkt naar andere heffingen zoals: de vermogensbelasting, het successierecht en de heffing van waterschapslasten.

7.10 Plannen 1997

De **aftrekbaarheid van de betaalde rente** zal worden beperkt (niet de hypotheekrente). De voorbereiding hiervan vergt nog veel tijd, zodat verwacht wordt dat de beperking pas in zal gaan per 1 januari 1997.

In 1997 zullen ook de **administratieve lasten van ondernemers** verminderd worden. Er is voorgesteld om de bewaarplicht te verkorten van 10 tot 7 jaar. En om de aftrekbeperking van de zgn. gemengde kosten af te schaffen. Dat betekent dat de uitgaven voor representatie, consumpties etc. weer voor 100% aftrekbaar zullen zijn.

7.11 Kwijtschelding van belastingaanslagen

Om in aanmerking te kunnen komen voor kwijtschelding moet u een aanvraagformulier invullen. Voor ondernemers is dit een O-formulier en voor Particulieren een P-formulier. Zodra dit ingevulde formulier is binnengekomen bij de belastingdienst wordt er automatisch voorlopig uitstel van betaling verleend voor de periode van behandeling van uw verzoek. Als u het niet eens bent met de beslissing kunt u bezwaar maken bij de Directeur der Rijksbelastingen. Dit bezwaar moet binnen 10 dagen ontvangen zijn door uw belastingeenheid.

8. BEZWAAR EN BEROEP

Bij het verzorgen van het aangiftebiljet door een belastingadviseur of een boekhouder ontvangt u tevens een schatting van de hoogte van de te verwachten aanslag. Het is belangrijk om de aanslag na ontvangst te laten controleren. Bij afwijkingen dient de belastingdienst u daar een specificatie van te geven. Aanslagen waar u het niet mee eens bent hoeft u niet zonder meer te accepteren. Maar het heeft natuurlijk geen zin om te protesteren als u toch geen kans maakt. Voordat u een deskundige inschakelt is het aan te bevelen om de zaak eerst te bespreken met uw vakorganisatie. Wellicht hebben collega's hetzelfde probleem. Verder kunnen zij er nadeel van ondervinden als uw zaak door ondeskundigheid een negatief resultaat oplevert. De termijnen waarbinnen bezwaar en beroep ingediend kunnen worden zijn telkens 6 weken.

In uw bezwaarschrift naar de inspecteur kunt u vragen om persoonlijk gehoord te worden. In de praktijk wordt dit heel vaak telefonisch afgehandeld.

Gaat het bezwaar zover dat de rechter uw zaak behandelt, dan bestaat tegenwoordig een recht op een tegemoetkoming in de kosten van de procedure. Er wordt gewerkt met een tabel. Maar het is absoluut geen vergoeding van alle kosten die vaak noodzakelijk zijn.

8.1 Jurisprudentie

Het is niet mogelijk om alle individuele situaties in de wet te regelen. Daarom wordt de belastingheffing niet alleen bepaald door wetgeving, maar ook door de uitspraken van de rechters. Vooral de specifieke situatie van kunstenaars en vormgevers kan aanleiding zijn om eens dieper op de zaken in te gaan. Reeds diverse keren heeft dit geleid tot gunstige uitspraken waar veel collega's mee gebaat zijn, zoals blijkt uit de hieronder volgende zaken op het gebied van de inkomstenbelasting en de omzetbelasting.

Zelfstandig ondernemerschap en inkomstenbelasting

De belangrijkste pijler van het ondernemerschap van mensen met een vrij beroep is de aanwezigheid van een organisatie van arbeid en kapitaal. De arbeid wordt gevormd door de activiteiten en het kapitaal zijn de investeringen.

In september 1992 heeft de Hoge Raad een zeer ruime uitleg gegeven aan het begrip onderneming. Daaruit blijkt duidelijk dat de persoonlijke bekwaamheden voor de factor arbeid een beslissende rol spelen. Dat is juist het geval voor creatieve ondernemers als componisten, musici, fotografen en beeldende kunstenaars. Het was niet vereist dat er veel investeringen waren gedaan om aan de eis van het kapitaal te voldoen. Het is wel noodzakelijk dat er ondernemersrisico wordt gelopen, d.w.z. het risico dat een opdrachtgever de door de ondernemer verzonden rekening niet betaalt.

Freelancer en inkomstenbelasting

In september 1991 heeft het Hof in Den Haag een uitspraak gedaan voor de foto- en filmbranche. De laatste jaren heeft de belastingdienst steeds meer de neiging om uit te gaan van een dienstverband. Dan wordt de opdrachtgever achteraf als inhoudingsplichtige werkgever aangemerkt, ook door de bedrijfsvereniging. Daar er geen belastingen en premies zijn ingehouden worden deze achteraf, verhoogd met boete, opgelegd.

Een belangrijk punt in de discussie over de dienstbetrekking is de vraag of er nu wel of niet een gezagsverhouding aanwezig is. Met deze uitspraak is beslist dat de bewijslast daarvan rust bij de inspecteur. Het probleem ligt nu niet meer aan de kant van de belastingplichtigen, die anders zouden moeten bewijzen dat er geen dienstbetrekking is.

Verder heeft de Hoge Raad gesteld dat het geven van aanwijzingen aan modellen niet voldoende is om te spreken van een gezagsverhouding.

Startstipendium en inkomstenbelasting

In 1989 heeft het Hof in Amsterdam geoordeeld dat een startstipendium dat in één keer wordt uitbetaald aan een niet-ondernemer geen bron is waarover belasting geheven kan worden. Er is dan ook geen kostenaftrek.

In 1994 heeft het Hof in Den Bosch uitgesproken dat het achteraf inleveren van een verslag niet is te beschouwen als 'werken' voor een startstipendium. Zodat het gaat om een eenmalige uitkering,

die onbelast is. De Hoge Raad besliste in weer een andere zaak het tegendeel.

Eveneens in 1994 besliste het Hof in Amsterdam dat er sprake was van zelfstandig ondernemerschap, omdat de kunstenaar ook werk had verkocht. Er was recht op de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek en aftrek van de gemaakte kosten.

In 1995 zijn opnieuw beslissingen genomen over dit onderwerp. Zo werd de zaak van Den Bosch door de Hoge Raad bevestigd.

Uit deze voorbeelden blijkt duidelijk dat de belastbaarheid van het Startstipendium sterk afhangt van de individuele omstandigheden.

Het Hof Amsterdam heeft beslist dat er geen recht bestond op zelfstandigenaftrek over het jaar 1990 voor een kunstenaar die in 1995 een (basis)stipendium van fl. 55.000,- heeft ontvangen. Ondanks dat gebleken was dat de inkomsten een stijgende lijn vertoonden.

Docent kunstgeschiedenis en inkomstenbelasting

In een aangifte werden de uitgaven voor begeleiding van studiereizen en excursies geweigerd als aftrekposten. De rechter heeft in 1994 beslist dat deze kosten wel aftrekbaar zijn omdat de excursies in het leerplan zijn opgenomen en de docent de organisator was.

In 1995 is door de Hoge Raad beslist dat de uitgaven voor museumbezoek van een andere docent niet aftrekbaar zijn, omdat het ging om oriënterende bezoeken en hij op dat moment geen begeleider van leerlingen was.

Vacatiegelden en BTW

Een procedure betrof een beeldend kunstenaar, die tevens lid was van adviescommissies. Het probleem was of te BTW nu verband hield met het zijn van adviseur of kunstenaar. Het Hof Amsterdam besliste dat de advieswerkzaamheden onvoldoende verband hielden met het ondernemerschap van deze kunstenaar. Zodat hij voor deze BTW geen ondernemer was. Dit werd in 1995 bevestigd door de Hoge Raad.

Aftrekbaarheid atelierkosten

In 1995 weigerde een ambtenaar de aftrekpost voor de atelierkosten van een kunstenaar in Amsterdam. Hij vergeleek daarvoor het atelier van een kunstenaar met een kantoorruimte aan huis, waarvoor de uitgaven niet aftrekbaar zijn. Uiteraard werd er namens de BBK een beroep bij de rechter ingediend. Na veel heen en weer geschrijf ziet het er nu (februari 1996) naar uit dat deze zaak wordt stopgezet. De atelierkosten blijven aftrekbaar.

Autokostenfictie

Voor het privé rijden in de zakelijke auto geldt een bijtelling. Dat is volgens de wet 20% van de cataloguswaarde van de auto. Maar als iemand meer dan 30 km van zijn werk woont, geldt een bijtelling van 24%. Op 18 december 1995 heeft het Hof Den Bosch echter beslist dat dit een geval van verboden discriminatie is.

Staatssecretaris Vermeend gaat toch door naar de Hoge Raad. Voorlopig wordt aangeraden om uit te gaan van 20% voor 1996.

Er hoeft geen bezwaar over de 24% van 1995 ingediend te worden. De belastingdienst heeft toegezegd om dit automatisch te corrigeren als de eindbeslissing voor de burgers gunstig uitvalt.

Fictieve dienstbetrekking

In 1995 heeft de Hoge Raad beslist dat een artiest, die alleen de kosten in verband met zijn optreden vergoed krijgt, niet onder de loonbelasting valt. Hij is geen werknemer, maar een zelfstandige ondernemer of een freelancer.

9. ADMINISTRATIE

Een goede boekhouding is de basis van een goede onderneming. Ook voor mensen die een creatief beroep uitoefenen.

De eis van een goede boekhouding wordt door de belastingwetgeving en de handelswetgeving gesteld. Maar het is allereerst voor uzelf uiterst belangrijk om te weten waar u mee bezig bent. De gegevens uit uw administratie heeft u nodig als hulpmiddel bij belangrijke beslissingen, zoals bij investeringen en calculaties en als bewijs bij bezwaar en beroep.

Om de privé-boeking en de zakelijke boekingen duidelijk van elkaar te scheiden is het nuttig om daarvoor aparte bank- of girorekeningen aan te houden. Verder dient u een zakelijke kas bij te houden. Als ondernemer bent u verplicht om steeds aantekening te houden van alle zakelijke inkomsten en uitgaven, met een duidelijke verdeling.

Aan de inkomstenkant bijvoorbeeld 'omzet' of 'debiteuren' of 'ontvangen rente'.

Aan de uitgavenkant is een splitsing te maken naar bijvoorbeeld: kosten atelier, materialen, algemene kosten, reiskosten of autokosten, investeringen. Verder dient er steeds een aparte kolom voor de omzetbelasting te zijn.

Een overzichtelijke indeling is enigszins afhankelijk van de aard van uw vak. De administratie en bijbehorende gegevens moeten 10 jaar bewaard blijven met het oog op eventuele belastingcontrole.

Bij een samenwerkingsverband wordt er dikwijls één administratie bijgehouden, waarna één Balans met één Verlies- en Winstrekening worden opgemaakt. In een bijlage wordt dan de onderling overeengekomen verdeling vermeld. Bij de belastingaangifte dient een kopie van de Balans en de Verlies- en Winstrekening te worden meegezonden.

Een eenvoudige administratie bestaat minimaal uit een ordner met kopieën van de rekeningen aan opdrachtgevers, een ordner met de bonnen van uw inkopen en onkosten, en een boek met kolommen. De eisen voor de door u uitgeschreven rekeningen zijn o.m.: vermelding van naam en adres opdrachtgever, nummer van de rekening en datum, omschrijving van het werkstuk of de dienstverlening met het bedrag, en eventuele verpakings- of andere kosten, specificatie van de BTW en het totaalbedrag.

De door u betaalde rekeningen voor materialen en onkosten moeten aan dezelfde eisen voldoen. Alles dient zodanig opgeborgen te zijn op volgorde van datum of nummer zodat ieder stuk eenvoudig op te zoeken is.

Vervolgens worden alle gegevens van zakelijke inkomsten en uitgaven geadministreerd in een kolommenboek, met een indeling naar soorten inkomsten en of deze per kas of per bankrekening zijn binnengekomen. Tevens een indeling naar kostensoorten zoals materialen, reiskosten, vakliteratuur. En een BTW-kolom. In verband met de wetwijzigingen zijn er tevens kolommen nodig voor kosten die niet of gedeeltelijk aftrekbaar zijn.

Deze gegevens kunnen dan per maand afgesloten worden en gecontroleerd door een vierkantstelling en vergelijking met het banksaldo en kassaldo. Daarna volgt een afsluiting per kwartaal, vooral nuttig voor de BTW-aangifte. Aan het einde van het jaar volgt de jaarafsluiting met de bijbehorende controle. De totaalcijfers van elke kolom zijn het beginpunt voor uw boekhouder of belastingadviseur.

10. SAMENWERKINGSVERBANDEN

Vooral in de toegepaste kunsten, zoals bij fotografen en vormgevers, komen verschillende samenwerkingsvormen voor. Bijvoorbeeld als natuurlijk persoon of als rechtspersoon.

10.1 Natuurlijke personen

Hierbij gaat het om samenwerkingsvormen tussen personen zoals de maatschap, de firma en de commanditaire vennootschap. De maten, firmanten of vennoten brengen zelf het benodigde kapitaal bij elkaar.

Door de wet worden geen eisen gesteld aan de oprichting. Maar het is wel raadzaam om de onderlinge afspraken schriftelijk vast te leggen. Belangrijke onderwerpen zijn: inbreng, werkverdeling, winstverdeling, uittreding, toetreding van anderen, volmacht en voortzetting na overlijden. Mondelinge afspraken hebben ook gelding, maar zijn moeilijk te bewijzen. De overeenkomst is iedere keer maatwerk en informatie vooraf bij uw vakorganisatie of deskundige adviseurs is nodig. Nieuw is de mogelijkheid om een bestaande samenwerking met echtgenoot/levenspartner om te zetten in een maatschap of firma, zonder al teveel fiscale gevolgen.

Maatschap

Het kenmerk van deze samenwerkingsvorm is dat iedere maat toch zelfstandig naar buiten optreedt en onder eigen naam en voor eigen risico werkt. Iedere maat beschikt zelf over de benodigde vakdiploma's.

De samenwerking heeft meestal praktische redenen: delen van huur en kosten en vervanging bij afwezigheid. Daarbij kunnen maten in het algemeen geen verplichtingen voor elkaar aangaan en zijn dan ook niet aansprakelijk voor elkaars schulden. Dit kan anders zijn bij een machtiging.

Firma

Een bijzondere vorm van de maatschap is de firma. Het doel van een firma is altijd het uitoefenen van een bedrijf onder een gemeenschappelijke naam en gericht op het behalen van winst. Een zeer groot verschil met de maatschap is dat iedere firmant naar buiten optreedt namens de hele firma. Het voordeel hiervan is dat het voldoende is als de maten samen aan de eventuele vestigingseisen voldoen. Een nadeel daarbij is de hoofdelijke aansprakelijkheid. Deze vorm van aansprakelijkheid betekent dat iedere firmant persoonlijk aansprakelijk is voor alle schulden van de hele firma. Dus ook voor schulden die gemaakt zijn door de andere firmanten. Ook als u het niet eens was met de betreffende uitgave of er misschien niet eens van op de hoogte was. Deze aansprakelijkheid omvat niet alleen het geld dat u in de onderneming heeft ingebracht, maar ook uw privé-vermogen of dat van uw echtgeno(o)t(e). Niet alleen op dit moment, maar ook voor de toekomst, bijvoorbeeld in verband met erfenissen.

Afhankelijk van uw persoonlijke situatie kunt u trachten dit risico te verminderen, maar het is niet absoluut uit te sluiten. De basis van de firma blijft toch het onderling vertrouwen.

Commanditaire vennootschap

Dit is weer een heel andere vorm van maatschap.

Het bijzondere kenmerk van deze ondernemingsvorm is dat er twee soorten vennoten zijn.

De beherende vennoot treedt actief naar buiten op en drijft de onderneming. De stille vennoot of commandiet brengt het kapitaal in en ontvangt daarvoor een vergoeding. Deze mag zich echter absoluut niet met de zakelijke kanten van het bedrijf bemoeien.

10.2 De rechtspersoon

Hierbij gaat het om financiële samenwerking in een N.V., B.V. of stichting, coöperatie of vereniging. Voor deze organisatievormen zijn er in de wet zoveel rechten en plichten vastgesteld dat zij gelijk kunnen worden gesteld met personen en op kunnen treden in het maatschappelijk verkeer. Daarbij worden ze dan vertegenwoordigd door het bestuur of de directeur. Bij de oprichting van een rechtspersoon krijgt u te maken met door de wet gestelde eisen zoals: notariële akte, statuten, benoeming van bestuur en minimum kapitaaleisen. De jaarstukken moeten ieder jaar gedeponneerd worden bij de Kamer van Koophandel. Anders is de onderneming in overtreding en lopen bestuurders persoonlijk risico.

N.V. en B.V.

Voor de oprichting van deze rechtsvormen is een verklaring van geen bezwaar van het Ministerie van Justitie vereist. De minimum kapitaal-eis van de B.V. is fl. 40.000,-- en van de N.V.

fl. 100.000,--. Dit kapitaal wordt bijeengebracht door storting op aandelen door directie of buitenstaanders. De eisen voor de N.V. waren veelomvattend.

Circa 15 jaar geleden is de B.V. ingevoerd, waarvoor de formele eisen niet zo streng waren. Doch in de praktijk is inmiddels gebleken dat het noodzakelijk is om deze eisen toch weer aan te scherpen. Bijvoorbeeld ten aanzien van de volgende onderwerpen:

Aansprakelijkheid

De directeur was privé niet aansprakelijk voor de zakelijke schulden van de B.V. en de aansprakelijkheid van de aandeelhouders was beperkt tot de hoogte van het aandeel. Doch in 1983 en 1987 is de wetgeving op dit punt gewijzigd, zodat de directie nu wel privé aansprakelijk gesteld kan worden bij kennelijk onbehoorlijk bestuur. De vrije beroepsbeoefenaar was altijd al zelf aansprakelijk voor een juiste beoefening van zijn beroep.

Bij betalingsonmacht is de directeur van een B.V. verplicht om uiterlijk 2 weken na de vereiste betaaldatum melding te maken van betalingsonmacht aan loonbelasting, omzetbelasting of bedrijfsvereniging. Als deze melding niet gedaan is en er ontstaan problemen, ligt de bewijslast bij de directeur. Er moet dan bewezen worden dat de betalingsonmacht niet te wijten is aan kennelijk onbehoorlijk bestuur. Hieronder kunnen onderwerpen vallen zoals het niet goed onderzoeken van de financiële betrouwbaarheid van de zakenrelatie, onverantwoord kostbare investeringen of zich persoonlijk bevoordelen. Als de betalingsonmacht wel op de juiste manier gemeld is, dan rust de bewijslast bij de belastinginspecteur.

Verder zijn de regels voor de zogenaamde eenpersoons B.V. aangescherpt per 1 januari 1993. Zodra hiervan sprake is, dient dit aan het Handelsregister gemeld te worden. Verder is het nu verplicht dat de directie aantekening houdt van alle besluiten die er door de vergadering van aandeelhouders worden genomen. Ook als de aandeelhouder en de directeur dezelfde persoon zijn. Bovendien dienen alle overeenkomsten tussen de aandeelhouder en de B.V. steeds schriftelijk te worden vastgelegd. Bij voorbeeld het huren van een woning van de B.V. en andersom.

Sociale zekerheid

De directeur van de N.V. of de B.V. is fiscaal geen ondernemer, maar is als werknemer in dienst bij B.V. of N.V., ook als hij of zij zelf de meeste of alle aandelen bezit. De directeur valt wel onder de volksverzekeringen. Maar of dit ook geldt voor de werknemersverzekeringen hangt af van de situatie.

Coöperatie, stichting en vereniging

In het algemeen hebben deze rechtsvormen een culturele of ideële doelstelling. Zij mogen volgens de wet en hun statuten niet gericht zijn op het behalen van winst of verzorgen van voordelen voor oprichters of bestuursleden. Het is wel mogelijk dat deze rechtspersonen een onderneming drijven om met de winst van deze onderneming de activiteiten van de stichting te kunnen financieren. In die situatie is het wel mogelijk dat de bestuursleden in loondienst zijn of een reële onkostenvergoeding ontvangen. Maar het mag absoluut niet gaan om schijnconstructies. De fiscus kijkt daar dwars doorheen.

10.3 Belastingen over de winst van samenwerkingsverbanden

De keuze voor de rechtsvorm van een onderneming werkt door in het systeem van belastingheffing. De natuurlijke personen vallen onder de Wet Inkomstenbelasting en de rechtspersonen vallen onder de Wet Vennootschapsbelasting.

Inkomstenbelasting

Deze belasting wordt geheven over het winstaandeel van de maten, vennoten of firmanten, zoals onderling overeengekomen. Iedere maat of firmant heeft als het ware fiscaal zijn eigen eenmanszaak (of eenvrouwszaak).

Een ieder ontvangt zelf een aangiftebiljet O (of U) waarop de zakelijke cijfers ingevuld worden.

Verder worden persoonlijke situatie en eventueel aanvullende inkomsten of aftrekposten er in verwerkt. Bij voldoen aan de eisen heeft een ieder recht op bijvoorbeeld de zelfstandigenaftrek. De Inkomstenbelasting is progressief en wordt geheven volgens een schijventarief dat varieert van 6,35 tot 60%.

Vennootschapsbelasting

Deze belasting wordt geheven over de jaarwinst van de onderneming. Ze kent een vast tarief. Voor winst boven de fl. 100.000,- is dat 35% en daaronder was het 40%. Maar deze opstap wordt langzamerhand afgebouwd tot 37% in 1996, 36% in 1997 en 35% in 1998.

De directeur is in loondienst bij de rechtspersoon. Zijn salaris is daar een kostenpost. Doch bij de directeur zelf wordt wel loonbelasting geheven en zondig inkomstenbelasting.

Zoals reeds vermeld mogen de stichting, de vereniging en de coöperatie geen winstoogmerk hebben. Zolang er geen winst behaald wordt kan er ook geen belasting worden geheven. Doch zodra deze rechtspersonen in de praktijk gaan lijken op een echte onderneming en winst behalen, dan zullen zij onder de Vennootschapsbelasting vallen.

11. DE ARTIESTENREGELING

Deze regeling geldt voor personen die uitvoerend optreden. Daarbij kunnen we denken popmusici, orkestleden, dirigent, acteur, goochelaar. In uitzonderingsgevallen geldt deze regeling ook wel eens voor regisseurs of managers.

Het gaat steeds om personen die uitvoerend optreden en daarbij een artistieke prestatie leveren die door het publiek ook zo gezien of gehoord wordt. Het gaat niet om de kwaliteit, maar om de bedoeling van de uitvoerende persoon.

In de meeste gevallen wordt er met de opdrachtgever een zogenaamde artiestenovereenkomst afgesloten. De inhoud kan sterk verschillen.

Zodra de artiestenovereenkomst erg veel lijkt op een arbeidsovereenkomst leidt dit tot het gevolg dat de opdrachtgever wordt behandeld als een inhoudingsplichtige werkgever. Er moeten dan loonheffing en premies sociale verzekeringen ingehouden worden en afgedragen aan Belastingdienst, Bedrijfsvereniging en Ziekenfonds.

In andere gevallen wordt gesproken van een fictieve dienstbetrekking met dezelfde gevolgen. Er kan ook sprake zijn van fictief ondernemerschap. Bijvoorbeeld voor de BTW. Voor artiesten wordt de BTW-heffing beïnvloed door het feit of de opdrachtgever al of niet loonbelasting voor de artiest inhoudt. Is er loonbelasting ingehouden, dan behoeft er volgens een oudere regeling geen BTW te worden afgedragen.

Het komt steeds meer voor dat **beeldende kunstenaars** op een **manifestatie** optreden. In de aanwezigheid van het publiek wordt er dan een kunstwerk gecreëerd.

Dit heeft al geleid tot problemen met de belastingdienst. Deze gaat er van uit dat activiteiten die bestaan uit het ter plekke realiseren van een kunstwerk in aanwezigheid van publiek niet gezien moeten worden als beeldende kunst, maar als uitvoerende kunst. Op die manier kan er sprake zijn van de artiestenregeling.

Zo werd er een navorderingsaanslag gezonden aan een stichting die de volgende activiteiten ontplooid: één of twee keer per jaar een manifestatie organiseren, die bestaat uit workshops, lezingen, discussies en presentaties op het terrein van de beeldende kunst. Daarbij lag de nadruk op rechtstreekse informatie door de kunstenaar aan het publiek. De kunstenaars ontvingen een reis- en verblijfkostenvergoeding.

Achteraf werd de organiserende stichting geconfronteerd met een navorderingsaanslag. De belastingdienst was van mening dat de stichting te vergelijken was met een werkgever en belastingen had moeten inhouden en afdragen over de betaalde bedragen. Uiteindelijk is deze zaak opgelost door het sluiten van een compromis.

Maar het is belangrijk om vooraf goed de consequenties na te vragen als men dergelijke manifestaties wil gaan organiseren. Dit kan grote financiële problemen voorkomen.

Deel 2. Het aangiftebiljet 1995

1. INLEIDING

Deze handleiding voor het aangifteformulier inkomstenbelasting 1995 is geen volledige belastinggids. Zij behandelt vooral die aspecten die voor een scheppend of uitvoerend kunstenaar van belang kunnen zijn. De algemene vragen worden ook behandeld.

Uitgangspunt is dat elke kunstenaar waarvan het inkomen niet al te ingewikkeld tot stand komt en waarvan de persoonlijke levensomstandigheden niet al te gecompliceerd zijn, aan de hand van deze brochure het belastingbiljet zelf moet kunnen invullen. De bijgeleverde toelichting van de belastingdienst moet u vooral niet weggooien, want er staan een aantal modellen in die u nodig zal kunnen hebben. Iemand kan echter in zo'n speciale situatie verkeren dat deze handleiding niet voldoet. Bij de belastingdienst zijn gratis brochures verkrijgbaar, die meer gedetailleerd ingaan op bepaalde vragen, zoals buitengewone lasten, het eigen huis etc. Komt u er dan nog niet uit, neem dan contact op met uw beroepsvereniging of een belastingconsulent.

U moet het belastingformulier vóór 1 april 1996 inleveren. Heeft u daar echter problemen mee, dan is het vrij eenvoudig om uitstel te vragen tot 1 juli 1996. U schrijft dan een briefje aan de Inspecteur der Directe Belastingen met verzoek om uitstel tot 1 juli (bijv. in verband met drukke werkzaamheden of het nog niet compleet zijn van de gegevens; een uitgebreide motivatie is hier niet nodig). U moet in deze brief naam en adres vermelden plus het SOFI-nummer dat bovenaan het aangiftebiljet staat vermeld en de adresseercode die daarnaast staat. Het uitstel moet wel vóór 1 april worden aangevraagd.

Bij kunstenaars komen allerlei combinaties voor van loondienst of uitkering en inkomsten uit zelfstandige beroepsbeoefening. Het aangemerkt worden als zelfstandige kan in vele gevallen tot fiscale voordelen leiden. Zeker als er sprake is van een positief resultaat raden wij u aan om een O-biljet aan te vragen, ook als de overige inkomsten bestaan uit een uitkering.

Gezien de fiscale voordelen die het zelfstandig uitgeoefend beroep biedt, verdient het aanbeveling te kiezen voor die positie. Dat betekent concreet dat u een uitgebreide aangifte moet doen: biljet O omdat met name de vragen O1 en O28 t/m O32 van belang worden. Kiest men voor het werknemerschap plus eventuele andere verdiensten, dan kan in de meeste gevallen volstaan worden met een P- of E-biljet en concentreert u zich vooral op de vragen 1 en 3.

Heeft u een P- of E-biljet ontvangen, maar wilt u het uitgebreide O-biljet invullen, dan kunt u dat aangeven op de voorkant op het door u ontvangen biljet en dit zo snel mogelijk naar de belastingdienst sturen. U krijgt dan een O-biljet toegestuurd. Doet u uw aangifte via een computerprogramma, dan kan worden volstaan door op de omslag van het P- of E-biljet een grote O te plaatsen en deze omslag samen met de computeruitdraai (ingevuld volgens het O-biljet) mee te sturen. Het T-biljet voor teruggaaf moet altijd aangevraagd worden, maar is niet geschikt bij winst of verlies uit onderneming, aftrek premies lijfrentes of alimentatie.

Het O-biljet is het meest uitgebreide biljet. Op de gele toelichting bij het P-, E-, en T-biljet staat aangegeven in welke situatie u een ander formulier moet aanvragen. In grote lijnen:

- O-biljet voor vrije beroepsbeoefenaren en ondernemers;
- P-biljet, niet voor ondernemers, want de daarmee verband houdende vragen ontbreken op dit biljet;
- E-biljet, niet voor ondernemers, want hier ontbreken bovendien ook de vragen betreffende de aftrek buitengewone lasten, premie lijfrentes, giften en betaalde alimentatie.

Voor een uitgebreide toelichting bij de verschillende biljetten en wanneer deze te gebruiken: zie Deel 1, hoofdstuk 2.1.

U kunt dit jaar voor het eerst de belastingdienst verzoeken u een diskette toe te sturen, waarmee het u eerder toegezonden formulier kan komen te vervallen. U kunt uw aangifte dan zelf via de

computer invullen en bijvoorbeeld via een modem rechtstreeks naar de belastingdienst zenden. De handtekening onder het formulier wordt hierbij vervangen door een 4-cijferige code. Wij hebben met deze nieuwe wijze van aangifte nog geen ervaring kunnen opdoen.

1.1 De vragen van het formulier

In deze handleiding worden alle vragen behandeld van het O-, P- en E-biljet. Bij de behandeling van de vragen staat aan de linkerkantlijn het nummer van het O-biljet, in het midden van het P-biljet en aan de rechterkantlijn van het E-biljet. Als in de tekst alleen vraag O5 staat, komt deze vraag dus niet voor op het P- en E-biljet. Staat er bijv. O5 en in het midden P4, dan gaat het om de vijfde vraag van het O-biljet en de vierde vraag van het P-biljet; op het E-biljet komt deze vraag dan dus niet voor.

Voor het T-biljet verwijzen wij naar hieronder, waar een overzicht is gegeven van de vraagnummers van het T-biljet die corresponderen met het P-biljet.

De bedragen afronden op hele guldens naar boven of beneden, afhankelijk van wat voor u het voordeligst is.

Daar waar echtgenoot staat, wordt uiteraard ook echtgenote bedoeld.

Op het E-biljet komt geen verzamelstaat meer voor. Alle bedragen worden per vraag direct doorberekend via de gele strook aan de rechterkant van dit biljet. De som van het geheel is uw belastbaar inkomen.

De verzamelstaat bevindt zich nog wel op het O-, P- en T-biljet.

Heeft u problemen bij het invullen van het aangifteformulier, dan kunt u contact opnemen met de Belastingtelefoon voor particulieren: 06 - 0543; voor ondernemers: 06 - 0443. Uiteraard ook met uw beroepsvereniging of consulent.

Corresponderende vragen T-biljet met die van het P-biljet:

T	-	P
1		1
2		2
3		3
4		4
5		5
6		6
7		7
8		11
9		17
10		18
11		19
12		20
13		23
14		24
15		25

Februari 1996
Joop Booy

O1

Winst uit onderneming

Hier dient het saldo van de winst of het verlies te worden opgegeven (saldo winst/verlies is omzet min kosten). Ook als er naast de winst een uitkering of inkomsten uit dienstbetrekking is, verdient het aanbeveling de winst bij deze vraag te vermelden (zie ook Deel 1, 3.1).

Bij berekening van de winst hanteren wij het zogenaamde kasstelsel dat mag worden toegepast bij bedrijven en beroepen van geringe omvang. Dat wil zeggen dat we de winst berekenen op basis van de inkomsten en uitgaven tussen 1 januari 1995 en 31 december 1995. Een rekening ontvangen op 28 december 1995 en betaald op 4 januari 1996 telt dus niet als uitgave in 1995. Een opdracht gekregen in november 1995 waarvoor u een voorschot gekregen heeft, terwijl het resterende bedrag in februari 1996 is betaald, valt in twee belastingjaren. Het voorschot is inkomen in 1995, het restant inkomen in 1996.

Professioneler is het om het zogenaamde omzet- of faktuurstelsel te hanteren. Maar er moet dan een balans worden gemaakt met bezittingen, vorderingen en schulden. De debiteuren en crediteuren moeten in de balans worden verwerkt. Dat vereist nogal wat boekhoudkundige kennis en werk. Het hierboven beschreven kasstelsel is voor de kunstenaars waar deze gids voor bedoeld is het meest aan te raden.

Het gebruik van de bijgesloten standaardjaarstukken is nog niet verplicht. U kunt dus nog gebruik maken van uw eigen jaarstukken. Maar als deze er ook niet zijn, dan dient u in ieder geval een winstberekening mee te sturen.

Voor een overzicht van de verschillende soorten inkomsten: **lees eerst de tekst bij vraag O2c-P1c-E1c**. Let vooral op de tekst bij het Start- en Basisstipendium.

Voor mogelijke uitgaven als beroepskosten geldt voor een groot deel hetzelfde type kosten als bij **O4-P3-E3**. Voor zover deze omschrijvingen ook van toepassing zijn op de ondernemer verwijzen wij naar de desbetreffende tekst. Het gaat hier om de volgende kosten:

directe materiaalkosten, kosten voor exposities, atelier- of studiokosten, kosten voor kantoor of werkkamer aan huis, telefoonkosten, werkkleding, vakliteratuur, bemiddelingskosten, lidmaatschap vakbond, beroepsorganisatie, bezoek theater, musea, studiekosten, administratiekosten, proceskosten, sollicitatiekosten, vergaderingen, verhuiskosten van atelier/studio, documentatie, transport, afschrijvingen.

Voor vrije beroepsbeoefenaren geldt nog extra:

- **autokosten**. Alle kosten van de zakelijke auto die op de balans staan (met de correctie voor privé-gebruik - zie voor de cataloguswaarde vraag O2b-P1b). Voor gebruik van privé-auto voor zakelijke ritten geldt ook hier 59 cent per kilometer;
- **accountantskosten** en belastingadviseur zijn aftrekbaar, voor zover zij betrekking hebben op de in het inkomen begrepen verlies of winst;
- **relatiegeschenken** tot f 50,- (incl. BTW) zijn aftrekbaar voor 75%. Indien de prijs boven de f 50,- ligt zijn ze niet aftrekbaar.

Voor 75% aftrekbaar zijn:

- voedsel, drank- en genotmiddelen (zakenlunches, diners);
- kantineverzorging (koffie en thee in het atelier voor klanten);
- representatiekosten;
- excursies en studiereizen;
- congressen, seminars, symposia e.d. (incl. reis- en verblijfkosten).

Verder zijn **niet** aftrekbaar:

- relatiegeschenken boven een totaalstuksprijs van f 50,-;
- aktetassen/diplomatenkoffers;
- voor de ondernemer zijn de kosten van persoonlijke verzorging en kleding niet aftrekbaar. Wel aftrekbaar is kosten werkkleding. **Uitzondering** wordt gemaakt voor artiesten met een zelfstan-

digheidsverklaring, presentatoren, fotomodellen. Persoonlijke verzorging is voor hen aftrekbaar en zakelijke kleding, die geen pure werkkleding is, is voor 75% aftrekbaar.

Huurwaardebijtelling

Als u in een pand woont dat tot uw ondernemingsvermogen behoort, moet de forfaitaire huurwaarde van deze woning bij de winst worden opgeteld. Bij voorbeeld: u bezit een woning waarvan 2/3 woon- en 1/3 atelierdeel is. Waarde van het pand bij vrije oplevering f 120.000,--. Waarde in bewoonde staat 60% van het woongedeelte, in dit geval 2/3 van f 120.000,-- is f 80.000,--; daarvan dus 60% is f 48.000,--. U moet dan de winst wegens huur verhogen met een bedrag van f 1.920,-- (zie onderstaande tabel). Alle onderhoudskosten, ook die van het woongedeelte, zijn als bedrijfskosten aftrekbaar.

Verkoopwaarde in bewoonde staat		bruto huurwaardeforfait
meer dan	niet meer dan	
0	15.000	330
15.000	30.000	915
30.000	60.000	1.920
60.000	90.000	4.080
90.000	120.000	6.120
120.000	170.000	8.160
170.000	220.000	11.560
220.000	270.000	14.960
270.000	320.000	18.360

U maakt nu een eenvoudige winst- en verliesrekening, die er voor een beeldend kunstenaar zo zou kunnen uitzien:

Inkomsten (excl. BTW)

Opdrachten	f 24.000,--
Galerie verkoop	9.000,--
Basisstipendium	4.000,--

37.000,--

Uitgaven (excl. BTW)

Materialen	f 7.000,--
Atelierhuur	3.600,--
Energiekosten	3.600,--
Verzekeringen	200,--
Telefoonkosten*	840,--
Reiskosten	200,--
Lidmaatschappen	360,--
Museumbezoek	100,--
Studiereis Biënnale (75% van 500,--)	375,--
Vakliteratuur	400,--
Relatiegeschenken (5 x 40,-- = 200,--, 75% daarvan)	150,--
Kosten expostie	600,--
Provisie galerie	1.500,--
Winst	<u>18.075,--</u>
	37.000,--

* Het betreft hier zakelijke gesprekken.

De winst berekent u door de inkomsten op te tellen en daarvan de uitgaven af te trekken.

Vermogensaftrek

Bij dit voorbeeld is geen rekening gehouden met de vermogensaftrek van 1% over het ondernemersvermogen per 1 januari 1995 (aftrek op de winst). Het vermogen moet o.a. worden verminderd met de voorraden die worden gewaardeerd volgens het 'ijzeren voorraad'- of LIFO-stelsel en

met eventuele fiscale reserves. Het is duidelijk dat daarvoor een uitgebreide en correcte administratie is vereist. Behalve de verlies- en winst-rekening en de balans, moet er ook een voorraadadministratie zijn.

Kunstenaars die hun administratie door hun boekhouder laten verzorgen, kunnen gebruik maken van de vermogensaftrek (laat dit door uw boekhouder berekenen). De meeste kunstenaars maken geen gebruik van de vermogensaftrek of het is niet van toepassing.

Investeringsaftrek

Zie vraag O32.

O2

P1

E1

Inkomsten uit arbeid, pensioen en uitkeringen

a. Inkomsten die onder de loonbelasting vallen

Dit is de cruciale vraag van het formulier voor kunstenaars die in loondienst zijn geweest in 1995. Uitvoerende freelance kunstenaars, die geen zelfstandigheidsverklaring hebben, moeten ook deze vraag invullen. Eveneens is de vraag van belang als men een pensioen of een bepaalde uitkering heeft ontvangen zoals WW, een uitkering volgens de Algemene Bijstandswet, RWW, WAO e.d..

Let op: door u terugbetaalde of verrekenende RWW/ABW-uitkeringen, die niet in de jaaropgave van de Sociale Dienst zijn verwerkt (controleren!) kunnen hier als negatieve inkomsten worden ingevuld (dit kan dus het geval zijn bij verrekening op jaarbasis met de GSD als de winst van het voorafgaande jaar is terugbetaald of verrekend; nogmaals: controleren dus!).

Men ontvangt van zijn werkgever(s) een jaaropgave. Daarop staan vermeld:

1. fiscaal loon;
2. ingehouden premies volksverzekeringen; ingehouden loonbelasting; (één bedrag, de z.g. loonheffing);
3. werkgevers- en werknemersaandeel ziekenfondspremie.

Eenzelfde opgave ontvangt men wanneer men een uitkering ontvangt. Punt 3 heeft men bij deze vraag niet nodig.

Uitvoerende kunstenaars hebben meestal een grote groep werkgevers, namelijk de zalen waar men is opgetreden, waarmee men een zogenaamde 'fictieve dienstbetrekking' had. Dat is tamelijk ingewikkeld. Er wordt van een bruto gage bijv. 15% algemene onkosten afgetrokken alvorens de loonbelasting en de premies volksverzekeringen worden berekend. U kunt nu twee dingen doen:

1. U kunt het bruto loon minus 15% als bruto inkomen opvoeren, maar dan kan men bij vraag O4-P3-E3 niet meer de werkelijke onkosten van die optredens opvoeren, maar alleen nog de 8%-regeling toepassen, cq. aftrek volgens tabel;
2. U kunt daarentegen ook stellen dat 15% van de bruto-gage bij lange na niet de werkelijke onkosten dekt. Nu voert u het brutobedrag plus 15% op en de werkelijke onkosten komen terug bij vraag O4-P3-E3. Maak een lijst van die zalen en tel de bruto bedragen bij elkaar op, evenals de ingehouden loonbelasting en AOW/AWW premies. Stuur een bijlage mee waarop de berekening staat vermeld.

Let wel op dat het bruto loon voor de inkomstenbelasting iets anders is dan de bruto gage!

Bij vraag a. vult men eerst naam en adres van de werkgever in, dan de periode dat men in dienst was, daarnaast de ingehouden premies en loonbelasting (loonheffing) en tenslotte het fiscaal loon. Ook vermeldt men hier AOW en AWW-uitkeringen en/of pensioenen. Hetzelfde geldt voor uitkeringen van de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW), Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), Werkloosheidswet en overige sociale verzekeringswetten.

Dit is alleen van toepassing wanneer deze bedragen rechtstreeks door de Sociale Verzekeringsbank, de Bedrijfsvereniging of de Raad van de Arbeid zijn uitbetaald. Gelden van de Ziektewet worden meestal aan de werkgever betaald. Indien u een uitkering van de Algemene Bijstandswet of een RWW-uitkering heeft gehad, verstrekt de gemeente een opgave van de bruto-uitkering en inhoudingen. Deze bedragen worden ook bij dit punt vermeld.

Als u van de Sociale Dienst een aanvulling op alimentatie ontvangt, dan is de alimentatie al verwerkt in de jaaropgave die u van de Sociale Dienst ontvangt, ongeacht of u die alimentatie rechtstreeks of via uw ex-partner ontvangt. De alimentatie hoeft u dus niet meer apart op te geven.

Individuele huursubsidie en kinderbijslag hoeven niet opgegeven te worden.

Lijfrente: voorzover er in het verleden aftrek heeft plaatsgevonden valt deze onder de loonbelasting. Het deel van de lijfrente waar in het verleden geen aftrek tegenover heeft gestaan, moet hier niet worden ingevuld, maar dient te worden opgegeven bij vraag O5-P4.

b. Privé-voordeel van een auto die u in 1995 van uw werkgever ter beschikking had

Indien u in een auto rijdt die van de werkgever is, wordt dat door de fiscus gedeeltelijk als inkomen beschouwd. Deze auto wordt op 3 manieren gebruikt:

- a. voor het werk;
- b. voor het vervoer tussen huis en werk (vraag O3-P2-E2);
- c. privé.

Deze vraag moet als volgt ingevuld worden:

Als u over een personenauto van uw werkgever kunt beschikken moet u een bepaald percentage van de oorspronkelijke cataloguswaarde van de auto als privé-voordeel opgeven. Niet de dagwaarde dus. Als de auto 4 jaar geleden voor f 25.000,- gekocht is, dan dient u dat percentage te berekenen over f 25.000,- (inclusief de BTW).

Bovenstaande geldt ook als het een privé-auto betreft waarvoor de werkgever alle werkelijke kosten vergoed.

De enkele reisafstand woning-werk speelt een rol. Reist u minder dan drie keer per week naar het werk, dan is het percentage altijd 20%.

Reist u 30 kilometer of minder, dan is het percentage ook 20%.

Reist u méér dan drie maal per week een enkele reisafstand van méér dan 30 kilometer, dan is het percentage 24%. **Opmerking:** de Hoge Raad heeft vraagtekens gezet bij de rechtmatigheid van de 24%-bijtelling i.v.m. het beginsel van gelijke behandeling. Nieuwe rechtspraak zal uitsluitend moeten geven. Wij raden aan de 20%-bijtelling aan te geven en bezwaar te maken als de inspecteur toch de 24%-bijtelling hanteert.

Het gaat hier om het privé-voordeel over de periode dat u over de auto kon beschikken. Heeft u de auto in 1995 bijvoorbeeld maar 6 maanden tot uw beschikking gehad, dan vult u $6/12 \times$ het percentage in.

Voorbeeld: U heeft het hele jaar een personenauto gebruikt met een cataloguswaarde van f 25.000,-. De afstand woon-werk bedraagt 40 kilometer en u reist meer dan drie maal per week. U moet dan opgeven 24% van f 25.000,- is f 6.000,-.

Heeft u de auto maar 6 maanden tot uw beschikking gehad, dan geeft u op $6/12$ maal f 6.000,- is f 3.000,-.

U dient dit op een aparte bijlage te specificeren met vermelding van merk, type, bouwjaar en de cataloguswaarde van de auto. Zijn de afstanden verschillend geweest (boven of onder de 30 kilometer), of had u slechts een deel van het jaar de beschikking over een bepaalde auto en later over een andere (duurdere) auto, dan wordt dat een hele rekenarij waarbij het beste per maand per auto een berekening gemaakt kan worden.

Vergoeding aan werkgever: als u een vergoeding aan de werkgever betaalt voor het gebruik van de auto, dan kunt u deze vergoeding aftrekken van het bedrag dat u heeft berekend. In het voorbeeld dus van die f 6.000,- of f 3.000,-.

Bij gebruik van de auto van de zaak, voor woon- en werkverkeer, kunt u bij vraag O3-P2-E2 geen reiskosten woon-werk aftrekken, wel zijn de brandstofkosten die voor uw rekening komen eventueel aftrekbaar bij vraag O4-P3-E3 (alle brandstofkosten, zowel privé als zakelijk). De

werkgever kan overigens de brandstofkosten belastingvrij vergoeden. Betaalt u aan uw werkgever een bijdrage voor woon-werkverkeer, dan mag u die niet aftrekken van het berekende forfaitvoordeel, maar aangeven bij vraag O3-P2-E2.

Bestelauto: als het geen personenauto maar een echte bestelauto (geen achterbank en -ruiten, met tussenschot) betreft, moet u niet een percentage van de cataloguswaarde opgeven, maar de werkelijke waarde van het privé-gebruik, d.w.z. het aantal kilometers maal de gebruikelijke kilometerprijs voor het type auto dat voor u gebruikelijk is.

Is het privé-gebruik van zowel de **bestelauto als de personenauto** per jaar minder dan 1000 kilometer, dan vult u hier in: de werkelijke waarde van het privé-gebruik. U zult dit dan wel moeten aantonen aan de hand van een volledige kilometeradministratie. De belastingdienst hanteert een standaardmodel voor de rittenadministratie waarop moet staan: datum, ritnummer (ritnummers moeten per dag worden genummerd), begin- en eindstand van de kilometerteller, van en naar welke plaats en de gereden route als hij afwijkt van de normale route, het bezoekadres als dat zakelijk is en of het een zakelijke- of privé-rit is geweest.

Is het privé-gebruik meer dan het berekende percentage van de cataloguswaarde, dan moet u die hogere waarde opgeven. Pas op: die hogere waarde zou bijvoorbeeld tot uitdrukking kunnen komen als u bij vraag O4-P3-E3 hoge, voor uw rekening komende brandstofkosten aftrekt.

Let op: gebruikt u als vrije beroepsbeoefenaar een auto die tot uw onderneming behoort privé, dan gelden dezelfde regels. U kunt dan wel alle werkelijke kosten aftrekken bij vraag O1. Gebruikt u uw privé-auto zakelijk, dan kunt u voor de zakelijk gereden kilometers 59 cent aftrekken bij vraag O4-P3-E3 of, indien van toepassing, bij vraag O1.

c. Inkomsten uit werkzaamheden die niet in dienstbetrekking zijn verricht

Deze vraag is alleen bestemd voor kunstenaars die zich **niet** als zelfstandig ondernemer beschouwen. Kunstenaars moeten echter goed overwegen of zij zichzelf als zelfstandige kunnen presenteren, daar dit grote voordelen kan opleveren (zie bij O1: Winst uit Onderneming en ook Deel 1, 3.1). Blijven deze inkomsten onder de f 1000,- dan leidt dat niet tot een verplichte aanslag (zie: Te berekenen of te betalen belasting).

Heeft u kostgangers, lees dan eerst de toelichting boven vraag O12-P11-E6, verhuur van kamers cq. van eigen woning. Evt. model D uit het toelichtingsboekje invullen.

Het gaat bij deze vraag om inkomsten waarover geen inhoudingen zijn verricht.

Bij kunstenaars kunnen dit bijvoorbeeld de volgende typen inkomsten zijn (het gaat om bruto bedragen zonder aftrek van kosten):

- lessen in de privé-sfeer, bijvoorbeeld muzieklessen;
- het schrijven van artikelen, het houden van lezingen;
- ontvangsten van vacatie- of presentiegeld van een culturele raad of een kunststichting, belaste vergoedingen etc.;
- ontvangen auteursrechten of leengelden;
- verkoop van kunstvoorwerpen voorzover u zich niet als zelfstandig ondernemer beschouwt;
- culturele prijzen; prijzen worden alleen belast voor de inkomstenbelasting indien men er naar gedongen heeft, dat wil zeggen een compositie ingestuurd, een schilderij ingezonden etc. Wordt de prijs toegekend voor bijvoorbeeld het gehele oeuvre van een kunstenaar of voor een bepaalde rol in een bepaald seizoen, dan zijn de ontvangen gelden belastingvrij;
- werkbeurzen (zie ook opmerkingen over **Startstipendium**) en stipendia; het gedeelte van beurzen en stipendia dat bestemd is voor kosten van levensonderhoud is in principe inkomen. Doch het is mogelijk dat men enige tijd in een land is geweest waar de kosten van levensonderhoud aanmerkelijk hoger liggen dan in Nederland. In dat geval moet u dat op een bijlage nader toelichten. Uitgangspunt kan zijn de hoogte van de werkbeurs zoals die door het Fonds voor de Letteren in 1987 is vastgesteld. Het maandbedrag van het fonds was f 3.075,-. Dat bedrag neemt men als richtlijn. Stel u heeft een beurs voor een maand New York ontvangen van f 8.000,-. Men heeft f 2.000,- reiskosten gemaakt en f 6.000,- verblijfskosten. Het is dan reëel om slechts f 3.075,- als inkomen op te geven en de resterende f 2.925,- te vermelden, niet als inkomen maar als extra kosten door de hogere levensstandaard in de Verenigde Staten.

Op een bijlage maakt men een overzicht van dit soort inkomsten en vermeldt het totaal bij deze vraag.

Ontvangen onbelaste onkostenvergoedingen behoren niet tot het inkomen en hoeven hier dan ook niet opgegeven te worden. De kosten mag men in dat geval ook niet aftrekken.

- **Startstipendia.** Het Startstipendium heeft tot doel de kunstenaar te helpen bij de aanvang van diens professionele en artistieke ontwikkeling, en behoort volgens uitspraak van het Hof in Amsterdam, Eerste Meervoudige Belastingkamer, 17 februari 1994, nummer 93/103170, tot de winst uit onderneming. E.e.a. blijft echter in beweging, zie ook Deel 1, hoofdstuk 8.1. Heeft u een Startstipendium ontvangen, vraag dan om een O-biljet en vul dat bedrag in bij O1.
- **Basisstipendium.** Het Basisstipendium is in 1994 voor het eerst verstrekt aan beeldende kunstenaars die aan strenge professionaliteits- en kwaliteitseisen moesten voldoen. In alle tot nu toe bekende gevallen is het Basisstipendium behandeld als het Startstipendium, dus als winst uit onderneming op grond van onder meer het urencriterium (zie O29 en ook Deel 1: 3.1).

d. Optellen

De som van a t/m c overbrengen naar de gele strook rechts op het biljet. Bij het O-biljet telling maken van O1 en O2.

e.

Tenslotte uw beroep invullen. Belangrijk is hierbij dat men bij de omschrijving van het beroep duidelijk laat uitkomen dat u kunstenaar bent. Dus niet vormingswerker maar acteur, niet stenhouwer maar beeldend kunstenaar, niet slagwerker maar musicus, niet vertaler maar literair vertaler. Gebruik alleen de algemene term, met een eventuele toevoeging, zoals musicus: klarinettist; acteur: musical; beeldend kunstenaar: schilder.

O3

P2

E2

Reiskosten woning-werk

Oa. De plaatsen van uw werkzaamheden en uw woonplaatsen in 1995

Het gaat om uw feitelijke woonplaats, dus als u niet 'thuis' woont, de plaats vermelden waar u wél woont.

Ob-Pb-Eb Openbaar vervoerverklaring

Er zijn 2 soorten jaarkaarten: netkaarten (zoals OV-jaarkaart en NS-jaarkaart) en jaartrajectkaarten. U moet daar een kopie van meesturen. Zonder een kopie van deze openbaar vervoerverklaring zal tabel 1 worden toegepast. De openbaar vervoerverklaring wordt op verzoek verstrekt door de NS en de streekvervoerbedrijven als u een jaarabonnement afneemt.

Oc-Pc-Ec Het bedrag volgens de tabellen

Heeft u uitsluitend inkomsten uit vroegere arbeid (bijv. RWW) dan moet deze vraag worden overgeslagen (u mag niets aftrekken). Als men uitsluitend winst uit onderneming heeft, slaat u deze vraag over omdat de reiskosten dan in de verlies- en winstrekening zijn verwerkt. Dat is ook het geval als men naast RWW inkomsten uit niet in dienstbetrekking verrichtte werkzaamheden heeft gehad. De werkelijke kosten brengt u dan tot uitdrukking bij vraag O4-P3-E3.

Ook bij gebruik van auto van de zaak voor woon-werkverkeer kunt u hier niets aftrekken, tenzij de bijdrage die u aan de werkgever verstrekt voor woon-werkverkeer 7% of meer bedraagt van het aftrekbedrag in de tabellen 1 of 2.

Tot en met een enkele reisafstand woning-werk van 10 kilometer kan bij deze vraag ook niets worden afgetrokken. Boven een afstand van 10 kilometer kunt u een vast bedrag aftrekken. Tot en met 30 kilometer doet het er niet toe of u per auto of met/via openbaar vervoer reist. Boven de 30 kilometer per dag is dat wel van belang. Zie onderstaande tabellen. U moet tenminste 1 dag per week op dezelfde dag heen en weer reizen tussen woning en werk en dit moet minimaal 20 maal per jaar voorkomen.

Tabel 1: deze is van toepassing bij een enkele reisafstand t/m 30 kilometer, ongeacht het vervoermiddel. Pas op: deze tabel is ook van toepassing als u niet beschikt over een openbaar vervoerverklaring, ook al is de afstand meer dan 30 kilometer. Stel dat u in dat geval vier dagen per week een enkele reisafstand aflegt van 60 kilometer. De maximale aftrek is dan toch maar het bedrag van de tabel tussen de 20 en 30 kilometer, d.w.z. f 2.050,--. Reist u slechts een deel van het jaar, bijv. 5 maanden: dan 5/12 van het tabelbedrag opvoeren. Zijn er over het gehele jaar genomen verschillende bestemmingen, dan per bestemming uitrekenen.

Tabel 1: **zonder** openbaar vervoerverklaring

Enkele reisafstand woning-werk meer dan		Er is per week doorgaans gereisd:			
t/m		4 of meer dagen	3 dagen	2 dagen	1 dag
0 km	10 km	0	0	0	0
10 km	15 km	890	668	445	223
15 km	20 km	1.250	938	625	313
20 km	30 km	2.050	1.538	1.025	513

Tabel 2: deze is van toepassing als u beschikt over een openbaar vervoerverklaring. Reist u dus diezelfde 60 kilometer vier dagen per week met een openbaar vervoerverklaring, dan zal de aftrek dus f 3.810,-- bedragen in plaats van f 2.050,--.

Tabel 2: **met** openbaar vervoerverklaring
(**stuur een kopie van de openbaar vervoerverklaring mee!**)

Enkele reisafstand woning-werk meer dan		Er is per week doorgaans gereisd:			
t/m		4 of meer dagen	3 dagen	2 dagen	1 dag
0 km	10 km	0	0	0	0
10 km	15 km	890	668	445	223
15 km	20 km	1.250	938	625	313
20 km	30 km	2.050	1.538	1.025	513
30 km	40 km	2.550	1.913	1.275	638
40 km	50 km	3.390	2.543	1.695	848
50 km	60 km	3.810	2.858	1.905	953
60 km	70 km	4.270	3.203	2.135	1.068
70 km	80 km	4.440	3.330	2.220	1.110
80 km	90 km	4.520	3.390	2.260	1.130
90 km	-	4.520	-	-	-

Het maximale aftrekbare bedrag met een openbaar vervoerverklaring voor vier dagen of meer per week bedraagt f 4.520,-- (maximaal 90 kilometer).

Reist u meer dan 90 kilometer op minder dan 4 dagen per week, dan mag u daarvoor 52 cent per kilometer berekenen, echter nooit meer dan f 4.520,--.

Er zijn allerlei afwijkende situaties denkbaar, bijv. de Carpoolregeling. De chauffeur mag een belastingvrije vergoeding krijgen van 59 cent per kilometer. Meerrijder en chauffeur hebben in dat geval geen recht meer op de reiskostenaftrek en er dient een meerrijcontract te worden afgesloten tussen de werkgever, chauffeur en meerrijder(s). De belastingdienst heeft een aparte brochure over dit onderwerp uitgegeven. Komt u er helemaal niet uit, neem dan contact op met de belastingdienst (telefoon), uw beroepsvereniging of belastingconsulent.

Od-Pd-Ed Ontvangen vergoeding voor uw reiskosten

Hier moet eventueel ontvangen reiskostenvergoeding worden opgegeven voor zover lager dan het

bedrag uit de tabel. Is de ontvangen reiskostenvergoeding hoger dan het tabelbedrag, dan is daarvan een bepaald deel onbelast. Bij werknemers zal het belaste deel verwerkt zijn in de jaaropgave. Voor de anderen geldt dat het hogere bedrag opgegeven moet worden bij vraag O2c-P1c-E1c of vraag O1. Er bestaan hiervoor speciale tabellen, raadpleeg voor het onbelaste deel uw beroepsvereniging of consultant.

Oe-Pe-Ee Aftrekken

Hier komt het verschil te staan tussen de aftrek volgens de tabel, minus de ontvangen reiskostenvergoeding. Vul nul (0) in als de ontvangen reiskostenvergoeding hoger is. Overbrengen naar de gele strook en aftrekken.

O4

P3

E3

Beroepskosten, verwervingskosten

U kunt hier een bedrag aftrekken tussen f 237,- en f 2.139,-, zonder dat een bewijs nodig is:

- bij inkomsten uit vroegere arbeid (pensioen, AOW, IOAW, AWW, RWW etc): een bedrag van f 584,-;
- bij inkomsten uit tegenwoordige arbeid tussen f 2.962,- en f 26.726,-: 8% van deze inkomsten;
- bij inkomsten uit tegenwoordige arbeid van f 26.726,- of meer: een bedrag van f 2.139,-;
- bij inkomsten uit tegenwoordige arbeid van f 2.962,- of minder: een bedrag van f 237,-.

Zijn de werkelijke kosten hoger, dan deze invullen; er moeten dan wel bewijzen van deze kosten worden bijgevoegd.

In de situaties a, c of d is er sprake van een vast bedrag. Bij b een percentage van de inkomsten, bijv. bij inkomsten van f 20.000,- vult u een bedrag in van f 1.600,- (namelijk 8% van f 20.000,-). Onder inkomsten uit **tegenwoordige arbeid** wordt o.a. verstaan: loon, salaris, gratificaties, provisies en inkomsten uit activiteiten die niet in dienstbetrekking zijn verricht, zoals verkopen, honoraria etc. Ook het privé-gebruik van de auto van de werkgever.

Als het inkomen bestaat uit een combinatie van inkomsten uit vroegere arbeid en inkomsten uit tegenwoordige arbeid en het aftrekbare bedrag voor de inkomsten uit tegenwoordige arbeid lager uitkomt dan f 584,-, kan men toch f 584,- aftrekken. De bedragen mogen echter niet worden opgeteld.

Voorbeeld:

Inkomsten uit tegenwoordige arbeid f 5.000,-. Daarnaast heeft u een RWW-uitkering.

Uw inkomsten uit tegenwoordige arbeid liggen tussen f 2.962,- en f 26.726,-. De aftrek zou dan zijn 8% van f 5.000,- = f 400,-. Dat is onder het bedrag van f 584,- waar u recht op heeft in verband met de inkomsten uit de RWW. U kunt dan f 584,- aftrekken.

Niet f 400,-, maar ook niet f 400,- + f 584,-.

De **werkelijke** beroeps- en verwervingskosten voor zover die hoger zijn dan bovengenoemde bedragen. De uitgaven moeten redelijk zijn. Dat wil zeggen: mogen niet meer bedragen dan wat in het beroep- of functie gebruikelijk is en ze moeten hoger zijn dan gebruikelijk is voor iemand die niet dezelve inkomsten geniet, maar wel in vergelijkbare omstandigheden verkeert. Zie bijv. hieronder bij vakliteratuur.

Evenals vorig jaar is een aantal posten niet, of maar gedeeltelijk aftrekbaar en worden de ontvangen vergoedingen daarvoor belast. Echter een aantal van die vergoedingen zijn wel weer onbelast. Voor artiesten en thuiswerkers gelden bijzondere regelingen, bepaalde kosten waarvoor zij belaste vergoedingen hebben ontvangen zijn weer geheel aftrekbaar. Het gaat hier om conferenciers, zangers, leden van bands en orkesten, acteurs/actrices, mime-spelers etc. Ook artiesten die een overeenkomst hebben van korte duur (maximaal 3 maanden) vallen onder deze regeling.

Voor alle duidelijkheid: Als men inkomsten en uitgaven als vrije beroepsbeoefenaar onderbrengt

bij vraag O1: Winst uit Onderneming, is een aantal kosten nog wel of gedeeltelijk aftrekbaar (zie O1).

Hieronder volgt een groot aantal voorbeelden van verwervingskosten die met name voor kunstenaars van toepassing zijn. Het is van belang om van deze kosten een specificatie mee te zenden.

- **De directe materiaalkosten.**
- **Kosten voor exposities.**
- **Atelier- of studiokosten.** Alle kosten daarvoor zijn aftrekbaar, zoals huur, verwarming, verlichting, onderhoud- en schoonmaakkosten. Verzekering tegen brand en diefstal (ook van in atelier/studio aanwezig werk), onroerend goed- en milieubelasting. In de praktijk is gebleken dat nog veel inspecteurs de 15%-regeling toepassen bij atelier/studio aan huis. Dat is beslist onjuist. Een atelier of studio is geen kantoor of werkkamer. Tijdens de parlementaire behandeling is de kantoorruimte omschreven als werk- of studeerkamer, als ruimte waarin men zijn administratieve bezigheden of schrijvende arbeid verricht. Deze omschrijving gaat niet op voor een atelier, studio, werkplaats of opslagplaats. De hiermee verband houdende kosten blijven dus volledig aftrekbaar.
Bij een atelier/studio aan huis dient u te bepalen welk gedeelte van de woning als werkruimte kan worden beschouwd. Als dit 1/3 deel van de woning is, kan 1/3 deel van bovengenoemde kosten worden opgevoerd. Bij eigen woning kunt u in dit geval 1/3 van 2 3/7 maal de netto forfaitaire huurwaarde aftrekken, of u kunt gebruik maken van de tabel hieronder (hierin heeft de berekening van netto naar bruto huurwaarde al plaatsgevonden).
- **Kantoor of werkkamer aan huis.** Niet te verwarren met atelier of studio. Deze kosten zijn alleen aftrekbaar als meer dan 50% van uw werktijd in de kantoorruimte is doorgebracht en als meer dan de helft van het totale arbeidsinkomen in of vanuit de kantoorruimte aan huis werd verdiend. De aftrek bedraagt dan 15% van huur en energiekosten. Bij eigen woning 15% van de bruto forfaitaire huurwaarde van de woning. Als huurwaarde neemt men 60% van de waarde van de woning in vrij opleverbare staat. Onderstaande tabel geeft de relatie tussen de huurwaarde en het bruto huurwaardeforfait.

Huurwaarde		Bruto huurwaardeforfait
meer dan	niet meer dan	
0	15.000	330
15.000	30.000	915
30.000	60.000	1920
60.000	90.000	4.080
90.000	120.000	6.120
120.000	170.000	8.160
170.000	220.000	11.560
220.000	270.000	14.960

Tot en met f 60.000,- betreft het hier dus vaste bedragen, vanaf f 60.000,- komt het neer op 2 3/7 maal de netto forfaitaire huurwaarde.

Voorbeeld a: inkomsten uit dienstbetrekking buitenshuis f 30.000,- + bijv. f 20.000,- vanuit kantoor aan huis = f 50.000,-. De helft daarvan is dus f 25.000,-. De inkomsten uit de werkzaamheden vanuit de kantoorruimte zit dus onder de helft, dus geen aftrek (ook al breng je daar 60% van je tijd door om die f 20.000,- te verdienen).

Voorbeeld b: inkomsten uit dienstbetrekking f 30.000,- + f 20.000,- vanuit freelance werkzaamheden vanuit kantoor aan huis = f 50.000,-. Drie van de vijf dagen van de werkzaamheden uit dienstbetrekking worden besteed in het kantoor aan huis. Dat is 60% van f 30.000,- = f 18.000,- + f 20.000,- aan freelance inkomsten uit kantoor aan huis = f 38.000,-. Dat is dus meer dan de helft van de totale inkomsten (f 25.000,-) dus in dit geval wel aftrekken. Stel: de waarde van de woning ligt tussen f 60.000,- en f 90.000,- dan is het bruto huurwaardeforfait

f 4.080,-; aftrek 15% daarvan is f 612,-. Daar bovenop uiteraard ook nog GEB-kosten.

- **Telefoonkosten.** Bij telefoon aan huis zijn uitsluitend de zakelijk gevoerde gesprekken aftrekbaar. De abonnementskosten zijn niet aftrekbaar. Wel de abonnementskosten voor een telefoon-aansluiting in een extern gelegen atelier of studio. Eveneens is aftrekbaar de kosten van huur of aanschaf van een extra toestel voor zakelijk gebruik. Abonnementskosten voor een telefoonlijn die uitsluitend wordt gebruikt voor **zakelijk** faxverkeer of datatransmissie (computerverkeer) zijn wel aftrekbaar.
  - **Kleding.** Uitsluitend echte beroeps/werkkleding is aftrekbaar. Normale kleding niet, ook niet de extra uitgaven voor representatieve kleding. Een verkregen vergoeding hiervoor wordt belast.
  - **Vakliteratuur.** De kosten van vakliteratuur zijn aftrekbaar. Er gelden wel beperkingen volgens het omvang- en vergelijkingscriterium. Voorbeeld: u koopt voor f 1.000,- aan vakliteratuur. Uw collega's kopen gemiddeld voor f 800,- per jaar, iemand buiten uw vakgebied gemiddeld echter voor f 100,- per jaar. De aftrekpost wordt als volgt berekend: de in uw vakgebied gebruikelijke f 800,- min f 100,- (gebruikelijk buiten uw vakgebied) is f 700,-. Deze criteria (gebruikelijkheid binnen en buiten het vakgebied) zijn uiteraard moeilijk te bepalen. Wij raden u aan hier de door u werkelijk gemaakte kosten af te trekken, binnen redelijke grenzen. Niet aftrekbaar zijn kosten van dagbladen, boeken enz. die ook door anderen worden aangeschaft en geen specifieke vakliteratuur zijn. De werkgever/opdrachtgever kan daar wel een onbelaste vergoeding voor geven (voor artiesten bij belaste vergoeding volledig aftrekbaar).
  - **Bemiddelingskosten.** Provisies betaald aan galleries, theateragenten, impressario's e.d. zijn aftrekbaar, voorzover zij in de opgegeven brutobedragen zijn opgenomen. Indien men het tarief voor galleries, impressariaten e.d. al heeft afgetrokken van de inkomsten, kan dat natuurlijk niet opnieuw gebeuren.
  - Lidmaatschap van **vakbond, vakvereniging.** Aftrekbaar zijn de contributie en kosten verbonden aan het bezoeken van vergaderingen (wél reis- en verblijfskosten, géén consumpties of eten).
  - Bezoek aan **theater, concert, musea, bioscoop, expositie** is, afhankelijk van het eigen beroep, fiscaal aftrekbaar voor zover het **noodzakelijk** is om vakkennis op peil te houden of op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen. Bij voorbeeld theaterbezoek voor een acteur/actrice; museumbezoek voor beeldend kunstenaar.
  - Studiekosten voor het op peil houden van de vakkennis is aftrekbaar als beroepskosten. Als er sprake is van kosten voor opleiding of beroep, kan dit hier niet worden opgevoerd maar bij vraag O24-P23: Buitengewone lasten. De kosten voor de studeerkamer zijn niet meer aftrekbaar, wel voor lesgeld, materialen, reiskosten e.d.
  - **Documentatie.** Kosten voor het aanleggen van foto- en diadocumentatie, bij voorbeeld dia's voor het verkrijgen van subsidies, opdrachten, het maken van presentatiemappen t.b.v. galleries e.d. zijn aftrekbaar.
  - **Reiskosten.** Het gaat hier om zakelijk gemaakte kosten (geen woon/werkverkeer) van het reizen met het openbaar vervoer (kaartjes bewaren!), of de met de privé-auto afgelegde, zakelijke, kilometers. Per kilometer mag 59 cent worden afgetrokken. Andere kosten in verband met de auto, zoals benzine en parkeergelden zijn dan niet meer aftrekbaar. Bij vergoeding van deze reiskosten van meer dan 59 cent is dat meerdere belast. Gebruikt u een auto van de zaak, dan zijn uitsluitend de gemaakte brandstofkosten aftrekbaar; dus alle brandstofkosten, het maakt niet uit of u de auto zakelijk of privé heeft gebruikt (zie O2b-P1b-E1b en O3d-P2d-E2d).
- Nieuw is dat voor zakelijke reizen met de **fiets** 12 cent per kilometer mag worden afgetrokken (niet voor woon-werkverkeer).

- **Transportkosten** voor het transport van werk/instrumenten in privé-auto weer 59 cent/km. Bij huur van bestelauto, transportbus, alle daarvoor gemaakte kosten.
- **Congressen, seminars, symposia** etc, waaronder reis- en verblijfkosten. De eerste f 1.000,- geheel aftrekbaar, de volgende f 3000,- voor 75% aftrekbaar. Daarboven is niets meer aftrekbaar. De maximale aftrek is dus f 3.250,-. Eventuele vergoedingen zijn onbelast. Voor autokosten in verband met congressen e.d., kunt u in plaats van de 59 cent de werkelijke kilometerprijs hanteren.
- **Studiereizen.** Niet aftrekbaar; een uitzondering wordt gevormd voor een studiereis die wordt vergoed door WVC/Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst. Volgens het ministerie van Financiën vormt dit een onbelaste vergoeding. In ieder geval zullen de kosten die daarvoor gemaakt zijn minimaal geaccepteerd moeten worden tot het bedrag van de vergoeding. Ook hier geldt voor artiesten bij belaste vergoeding volledige aftrek. Voor ondernemers zijn studiereizen voor 75% aftrekbaar (bij O1).
- **Administratiekosten** en schrijfbehoeften. Aftrekbaar zijn de administratiekosten die u voor uw beroepsuitoefening heeft moeten maken (pen, papier, agenda's).
- **Persoonlijke verzorging.** Niet aftrekbaar. Een vergoeding is belast. **Uitzondering:** presentatoren, fotomodellen. Bij hen is een eventuele vergoeding onbelast. Voor artiesten die een overeenkomst hebben van korte duur (maximaal 3 maanden) geldt dat hun vergoeding belast is, maar de zakelijke kosten voor persoonlijke verzorging aftrekbaar zijn. Dat geldt ook voor de gebitsverzorging van musici die een blaasinstrument bespelen.
- **Proceskosten en kosten van juridische bijstand** zijn aftrekbaar voor zover ze met het beroep te maken hebben, ook de daarbij gemaakte telefoon-, reis- en portokosten. De kosten van fiscaal advies en belastingconsulent zijn niet aftrekbaar (wel weer voor ondernemers bij O1).
- **Sollicitatiekosten** zijn aftrekbaar. Voor kunstenaars ook de kosten die gemaakt zijn voor het aanvragen van een stipendium, subsidie of productiebudgetten etc.
- **Vergaderkosten.** Aftrekbaar zijn de kosten van vergaderingen, commissiebijeenkomsten die nodig zijn in het kader van de werkzaamheden/beroepsuitoefening.
- **Verhuiskosten.** Verhuiskosten van de woning zijn alleen aftrekbaar als de verhuizing noodzakelijk is voor het verrichten van de werkzaamheden. Aangezien hier sprake is van een moeilijke interpretatie, is het belangrijk om in voorkomende gevallen contact op te nemen met uw consulent of vakvereniging. Verhuizing van atelier/studio is aftrekbaar, waaronder transportkosten, schoonmaken, aanpassingskosten, aansluitingen e.d.
- **Koffie en thee,** die u tijdens uw werk drinkt is aftrekbaar tot f 6,- per week, maximale aftrek per jaar f 264,-.
- **Kinderopvang.** Vanaf 1 januari 1995 is de kinderopvang niet meer aftrekbaar als beroepskosten, maar onder bepaalde voorwaarden als buitengewone lasten, zie O24-P24.
- **Afschrijvingen.** Duurzame produktiemiddelen en apparatuur met een aanschafwaarde vanaf f 1000,- of hoger zijn niet in zijn geheel aftrekbaar in het jaar van aanschaf. Er moet over een aantal jaren afgeschreven worden, afhankelijk van de levensduur en/of het verouderingspercentage. Er kan worden afgeschreven op:
  - a. gereedschap, instrumenten, geluidsapparatuur, etspersen, keramiekovens, muziekinstrumenten, camera's etcetera (afhankelijk van uw vakgerichtheid en bij 90% beroepsgebruik). Aftrekbaar zijn ook de kosten voor reparatie, schoonmaken en verzekeren van deze artikelen. Bij bepaalde muziekinstrumenten is afschrijving niet mogelijk omdat ze niet of nauwelijks onderhevig zijn aan slijtage;

- b. afschrijving op computers, software, floppy's, tekstverwerkers, fax- en video-apparatuur, kopieermachines e.d.. Hierbij geldt een drempel van f 800,-per jaar. Deze apparatuur wordt in 3 jaar afgeschreven en alleen het bedrag dat uitkomt boven f 800,- is aftrekbaar. U moet rekening houden met een restwaarde van deze apparatuur van 10%.

Voorbeeld:

Computer aanschaf	4.000,--
restwaarde 10%	<u>400,--*</u>
af te schrijven in 3 jaar	3.600,--
afschrijving 1995, 1e van 3	1.200,--
af drempel	<u>800,--</u>
aftrekbaar	400,--

* Er is een gerechtelijke uitspraak geweest waarbij deze 10% kwam te vervallen. Ons insziens is dat niet meer dan redelijk gezien de snelle economische veroudering van dergelijke apparatuur. Overigens kunt u tweedehands apparatuur sneller afschrijven. Gebruikt u uw computer voor studiedoeleinden: zie ook vraag O24-P23 bij studiekosten.

- c. Afschrijving is tevens mogelijk op inrichting, verbouwing, verbetering van atelier of studio.
- **Aftrekposten i.v.m. het hebben van kostgangers** kunnen hier ook worden opgevoerd. Zie toelichting bij O12-P11-E6.

Niet aftrekbaar voor zover al niet genoemd:

Relatiegeschenken	<u>onbelast</u> bij vergoeding
Voedsel, drank en genotmiddelen	idem*
Representatiekosten	idem*
Personeelsvereniging/jubilea	<u>belast</u> bij vergoeding
Aktetassen/koffers	idem

* Voor artiesten bij belaste vergoeding wel aftrekbaar.

Als men bepaalde uitgaven als beroepskosten aftrekt, moet men deze verminderen met de eventueel ontvangen onbelaste vergoedingen. Onbelaste vergoedingen hoeft u **niet** als inkomsten aan te geven.

O5

P4

Periodieke uitkeringen die niet onder de loonbelasting vallen

a. Belastbaar bedrag van de studietoelage

Indien u een studiebeurs ontvangt van de overheid die een periodiek karakter heeft, krijgt u van de Informatiebeheergroep een jaaropgave waarop staat aangegeven welk bedrag u hier moet invullen. Hier moet u niet de eventuele toelage van de partner of kind(eren) vermelden! U geeft hier alleen uw eigen studietoelagen aan.

Studieleningen en eenmalige studietoelagen hoeven hier niet te worden vermeld, evenmin een tegemoetkoming in de studiekosten voor ouders van leerlingen in het voortgezet onderwijs, studerende onder de 18 jaar en tegemoetkomingen in studiekosten aan studerende van 21 jaar en ouder aan bijv. Open Universiteit en schriftelijke opleidingen.

Een WSF-18+ toelage bestaat uit een basisbeurs die belasting- en premievrij is. Daarboven, afhankelijk van de omstandigheden, een aanvullende beurs die belast is (55%), of een rentedragende lening die niet belast is. De OV-jaarkaart hoeft niet meer te worden opgegeven. Indien men een andere periodieke studietoelage dan WFS-18+ ontvangt, dient men hier het gehele bedrag in te vullen dat in 1995 is ontvangen. Zie voor studiekosten O24d-P23d.

b. De periodieke bijdrage van de overheid voor de eigen woning

De periodieke bijdrage van de overheid voor de eigen woning (premie A of B) behoort tot het

persoonlijk inkomen. Bent u enig eigenaar dan geeft u de premie bij deze vraag aan. Bent u bij eerste bewoning samen met u echtgenoot of huisgenoot eigenaar, dan geeft u ieder de helft van de bijdrage aan. Ook als op de beschikking van VROM maar een van de partners vermeld staat. Eenmalige bijdragen, zoals Premie C, hoeven niet te worden opgegeven.

c. Alimentatie e.d.

Ook ontvangen alimentatie valt onder het persoonlijke inkomen waar u dus zelf voor wordt belast. Denk er om dat alimentatiegelden die ontvangen zijn voor kinderen, niet opgegeven hoeven te worden, deze zijn belastingvrij. Als u aanvulling op de door u ontvangen alimentatie van de Sociale Dienst ontvangt, is deze al verwerkt in de jaaropgave van de Sociale Dienst. Dus hier niet opgeven. Mocht uw ex de huur voor u betalen, dan is die huur voor u ontvangen alimentatie. Betreft het een koopwoning, dan wordt het huurwaardeforfait beschouwd als ontvangen alimentatie. Een ontvangen afkoopsom voor alimentatie moet u hier niet opgeven, maar bij vraag O9b-P8b.

d. Periodieke uitkeringen i.v.m. invaliditeit, ziekte of ongeval

Dit betreft periodieke uitkeringen, als u die ontvangt, bij ziekte of invaliditeit, e.d. **dus niet** van de sociale verzekeringsuitkeringen (ziektewet, WAO). Zo ja, hier dus invullen. De betaalde premies voor deze verzekeringen zijn aftrekbaar bij vraag O11a-P10a (niet op het E-formulier).

e. Termijnen van lijfrente en andere periodieke uitkeringen

Hier dient u op te geven: lijfrente en periodieke uitkeringen, voor zo ver niet al opgegeven bij bovenstaande vragen a t/m d, of bij vraag O2a-P1a-E1a.

Onder andere dus de lijfrente of het deel van de lijfrente waar in het verleden geen aftrek tegenover heeft gestaan. De betaalde premies voor deze lijfrente kunnen hiervan worden afgetrokken.

Voor al de overige verstrekkingen (bedrijfsbeëindigingsvergoeding e.d.) dient u uw beroepsvereniging of consulent te raadplegen (dit komt bij kunstenaars zelden voor).

f. Optellen

g. Aftrekbare kosten i.v.m. bovenstaande inkomsten

Hier kunt u de kosten aftrekken die zijn gemaakt om de periodieke uitkering te kunnen ontvangen (telefoon, porto, reiskosten etc).

h.

Spreekt voor zich. Het totaal van deze vraag overbrengen naar de gele strook rechts.

Vervolgens het totaal van de gele kolom van deze pagina bij O- en P-bilet overbrengen naar de verzamelstaat op blz. 2; op het E-biljet is geen verzamelstaat.

O6

P5

E4+blok A

Persoonlijke gegevens

Dit is een uitgebreide vraag naar de persoonlijke omstandigheden. De vraag is belangrijk voor gehuwden of voor mensen die in 1995 gehuwd zijn geweest. Niet-gehuwden kunnen nee aankruisen en verder gaan naar de volgende vraag: O9-P8-E6. Dit is ook het geval als uw echtgenoot geen inkomsten had. Had uw echtgenoot wel inkomsten dan moet deze vraag wel verder worden ingevuld.

O7

P6

E-blok B

Berekening persoonlijk inkomen over de huwelijkse periode

- Deze vraag hoeft niet te worden ingevuld als u het hele jaar gehuwd was en uw echtgenoot zelf aangifte doet. U kunt dan verder gaan met vraag O8-P7-E5.
- Als u het hele jaar gehuwd was en uw echtgenoot niet zelf aangifte doet, moet bij kolom 2 het persoonlijke inkomen* van uw echtgenoot worden ingevuld.

- Als u een deel van 1995 gehuwd was en uw echtgenoot doet zelf aangifte, dan moet u kolom 1 invullen; het betreft uw eigen persoonlijke inkomen over de huwelijkse periode, dus niet het inkomen over de niet-huwelijkse periode. Kolom 2 hoeft u dan niet in te vullen.
- Als u een deel van 1995 gehuwd was en uw echtgenoot doet niet zelf aangifte, moet u zowel kolom 1 als kolom 2 invullen. Ook hier betreft het weer de persoonlijke inkomens in de huwelijkse periode van u en uw echtgenoot.

* Persoonlijk inkomen

Bij het O-biljet zijn dat de vragen 1 t/m 5. Bij het P-biljet zijn dat de vragen 1 t/m 4. Bij het E-biljet de vragen 1 t/m 3.

O8

P7

E5

Voor gehuwden bepaling van het hoogste persoonlijke inkomen

a.

Het persoonlijke inkomen van u zelf. Dat is het eindbedrag op blz. 3 van het biljet, of als u een deel van 1995 gehuwd was het eindbedrag van kolom 1 van de vorige vraag.

b.

Het persoonlijke inkomen van uw echtgenoot over de huwelijkse periode, overnemen van zijn/haar aangifte of het eindbedrag bij kolom 2 van de vorige vraag.

c.

Aankruisen wat van toepassing is.

De bedoeling van bovenstaande vragen is dat duidelijk wordt wie van de gehuwden (**dus niet** ongehuwd samenwonenden) het hoogste persoonlijke inkomen heeft. Degene met het hoogste persoonlijke inkomen zal de vragen betreffende de eigen woning, rente van schulden, buitengewone lasten e.d. moeten invullen. Voor kunstenaars die niet het hele jaar waren gehuwd, wordt dat dus een heel gereken. Wie moet nu welke vragen wel of niet invullen? Een aantal voorbeelden.

- U was heel 1995 gehuwd en had zelf het hoogste persoonlijke inkomen.

Van de volgende inkomsten en aftrekposten van u en uw echtgenoot moet u de bedragen optellen en bij u zelf invullen: O 12 t/m 25, P 11 t/m 24 en E 6 t/m 8. De overige vragen gelden uitsluitend weer uw eigen situatie.

- U was een deel van 1995 gehuwd en had het hoogste persoonlijke inkomen over de huwelijkse periode.

Bij O-biljet bij de vragen 12 t/m 25 de bedragen van u zelf over het hele jaar, en daarbij optellen die van uw echtgenoot over de huwelijkse periode. Over de periode dat u niet gehuwd was, moet uw echtgenoot de betreffende kosten of opbrengsten op eigen biljet invullen.

Bij P-biljet zijn dat de vragen 11 t/m 24. Bij het E-biljet de vragen 6 t/m 8.

- U was heel 1995 gehuwd en had zelf het laagste persoonlijke inkomen.

U slaat de volgende vragen over: O 12 t/m 25, P 11 t/m 24 en E 6 t/m 8.

- U was een deel van 1995 gehuwd en had het laagste persoonlijke inkomen over de huwelijkse periode.

U moet bij de volgende vragen uitsluitend de bedragen van uzelf invullen over de niet-huwelijkse periode: O 12 t/m 25, P 11 t/m 24 en E 6 t/m 8.

Als het persoonlijke inkomen van u en uw echtgenoot gelijk zouden zijn, dan gelden deze regels voor de oudste echtgenoot.

Voorbeeld 1

Annet is getrouwd met Cas. Annet is actrice met een vast engagement en heeft een totaal inkomen van f 40.000,- opgegeven, dat is haar persoonlijke inkomen. Cas is zelfstandig computerprogrammeur en heeft dit jaar een winst uit onderneming van f 30.000,-. Ondanks het feit dat Cas altijd de hypotheekrente voor hun huis betaalt, moet voor 1995 de hypotheekrente van het

inkomen van Annet worden afgetrokken.

Voorbeeld 2

Joop is getrouwd met Anja op 01-10-95. Anja heeft in 1995 een totaal inkomen van f 40.000,- uit loondienst. Van januari t/m september bedroeg dat inkomen f 30.000,-. Over haar huwelijkse periode van 1 oktober t/m 31 december bedroeg dat f 10.000,-. Joop heeft een inkomen van f 60.000,- op jaarbasis, over de huwelijkse periode bedroeg het inkomen van Joop f 15.000,-. Joop heeft over de huwelijkse periode dus het hoogste persoonlijke inkomen. Anja heeft over het hele jaar de hypotheekrente betaald, zeg f 12.000,- (f 1.000,- per maand). Alleen over de niet-huwelijkse periode kan Anja de rente van haar inkomen aftrekken. Dat wil dus zeggen f 9000,-. Over de huwelijkse periode moet de rente worden afgetrokken bij Joop, in dit geval dus f 3.000,-.

Voorbeeld 3

Karin schrijft en is rijk van huis uit, zij ontvangt rente en dividend op aandelen van in totaal f 30.000,-. Daarnaast heeft zij uit royalties f 10.000,- ontvangen. Haar persoonlijke inkomen is daarmee f 10.000,-. Haar man Willem maakt keramiek en heeft een winst gemaakt van f 12.000,-. Zijn persoonlijke inkomen is daarmee hoger dan dat van Karin en haar inkomsten 'van huis uit' worden bij hem belast zoals de inkomsten uit rente en dividend.

Voorbeeld 4

Eelco is violist en heeft in loondienst en freelance gewerkt en is tot een totaalbedrag gekomen van f 50.000,-. Zijn echtgenote Petra is directrice van een fabriek en heeft f 60.000,- verdiend. Eelco heeft hoge buitengewone lasten gehad, zoals tandarts f 12.000,- en ziekteverzekering: f 2.500,- voor hem en Petra. Petra is bevallen van een dochter en de kosten voor de kraamverpleegster heeft Eelco onmiddellijk betaald. Toch komt Petra in aanmerking voor buitengewone lasten voor ziektekosten en bevalling.

Voorbeeld 5

Acteur Dirk is voor de tweede keer getrouwd. Zijn vroegere echtgenote Fransje betaalt hij een alimentatie van f 12.000,- per jaar. Dirk heeft een persoonlijk inkomen van f 35.000,-. Zijn tweede vrouw, Heleen, heeft een persoonlijk inkomen van f 36.000,-. De alimentatie voor Fransje wordt nu in mindering gebracht op het inkomen van Heleen.

O9

P8

Bijzondere situaties

a. Onverdeelde boedel

Betreft inkomsten uit een onverdeelde boedel bij (bijvoorbeeld) echtscheiding of niet verdeelde erfenis. De inkomsten moeten opgegeven worden bij de betreffende vraag, bijv. bijgeschreven rente bij O19-P18. Voor gehuwden geldt ook hier weer dat de inkomsten en eventuele aftrekposten worden opgegeven bij de echtgenoot met het hoogste persoonlijke inkomen. Bij een erfenis kan de notaris en bij een echtscheiding de advocaat u waarschijnlijk op weg helpen. Zo niet, raadpleeg een consulent.

b. Trustvermogen

Het betrokken zijn bij een trustvermogen zal bij de meeste kunstenaars waarvoor deze brochure bedoeld is niet voorkomen. Zo ja, aankruisen.

c. Bijzonder tarief

Dit is van toepassing voor bijzondere inkomsten. De twee belangrijkste tarieven zijn het lage tarief van 20% en het hoge van 45%. Er bestaat ook een 10%-tarief op herkapitalisatiedividenden, en een 40%-tarief of afkoop levensverzekeringen met lijfrenteclausule afgesloten vóór 1-7-64. Het 20%-tarief geldt voor bijv. een kapitaalsuitkering uit een ongevallenverzekering, afgesloten via de werkgever of een uitkering ineens uit dienstbetrekking wegens overlijden of invaliditeit. Het hoge 45%-tarief is voor o.a. uitkeringen ineens als gevolg van een pensioenregeling,

afkoopsom alimentatie, schadeloosstelling bij ontslag etc. In geval van twijfel, raadpleeg een consulent. De belastingdienst zelf past het bijzondere tarief toe. U moet hier vermelden de hoogte van het bedrag en een toelichting geven op een bijlage. Opmerking: bij toepassing van het bijzondere tarief wordt wel altijd eerst de 1ste schijf (37,65%) volgemaakt.

d. Buitenlandse belasting

Als in het buitenland over een deel van uw inkomen al belasting is betaald, kunt u ter voorkoming van dubbele belasting, in aanmerking komen voor vermindering van de belasting in Nederland.

e. Vrijstelling of vermindering premie Volksverzekeringen

Vrijstelling van premies volksverzekering komt uitsluitend voor wanneer u buiten Nederland werkzaam bent (tenminste voor 3 maanden) of wanneer u voor bepaalde internationale organisaties werkt, of als u zelf gemoedsbezwaren heeft. Of indien u een uitkering ontvangt op grond van een buitenlandse sociale zekerheids-regeling. Ook vult u hier ja in als de Wet WBA (voorheen Vermeend/Moor) voor langdurig werklozen op u van toepassing is. Uw werkgever kan u meedelen of dat het geval is en op de jaaropgaaf staat dan als 1ste cijfer een 9 vermeld bij de 3-cijferige code van de loonbelastingtabel.

f. Het bedrag van de te verrekenen verliezen

Het begrip te **verrekenen verliezen** betreft niet alleen het verlies uit onderneming, maar in de ruimere betekenis: negatief inkomen over een voorgaand jaar.

Carry-back: een verlies wordt verrekend met de positieve belastbare inkomens van de voorafgaande 3 jaren. Een verlies over 1995 kunt u verrekenen met de belastbare inkomens over 1992 t/m 1994. Eerst het gewone verlies en daarna -indien van toepassing- het ondernemersverlies.

Carry-forward: nadat de mogelijkheden van de carry-back zijn uitgeput, kunt u gebruik maken van de carry-forward, waarvoor per 1 januari 1995 een nieuwe regeling geldt:

- a. alle **ondernemersverliezen** zijn voortaan onbeperkt verrekenbaar met gelden als positieve inkomens in de toekomst;
- b. voor alle niet-ondernemersverliezen blijft de termijn gehandhaafd van 8 jaar na het verliesjaar;
- c. zowel het gewone verlies als het ondernemersverlies wordt ingaande 1995 door de belastingdienst vastgesteld (bij voor bezwaar vatbare beschikking). Het bedrag wordt op het aanslagbiljet vermeld.

Het gaat om de volgende bedragen:

- negatief inkomen over de jaren 1987-1994 (de laatste 8 jaar), zowel ondernemers- als gewoon verlies;
- ondernemersverlies uit het jaar 1986, waaronder aanloopverliezen. Aanloopverliezen zijn verliezen uit de onderneming na de eerste 6 jaar na start van de onderneming;
- ondernemersverliezen uit de jaren vóór 1986, die zijn veroorzaakt door aanloopverliezen.

Opm.1: De verrekening van negatief inkomen (verlies) uit de afgelopen 8 jaar die niet veroorzaakt zijn door verlies uit onderneming en aanloopverlies gaan vóór de verrekening van verlies uit onderneming. Dus eerst de gewone verliezen berekenen. Op een bijlage dient u te vermelden om welke bedragen en jaren het gaat.

Opm.2: Ten overvloede miscchien: heeft u als kunstenaar die betreffende jaren van de belasting geld terug ontvangen, zoals loonbelasting ingehouden op bijv. RWW, dan is dat verlies dus al verrekend.

g. Vaststelling onverrekend ondernemersverlies

De nieuwe regeling geldt dus ook voor de verrekening van ondernemersverliezen die zijn geleden in de jaren 1986 t/m 1994 en voor de aanloopverliezen van vóór 1986. Daarvoor is vereist dat deze verliezen bij beschikking van de inspecteur zijn vastgesteld. Als dat niet het geval was: hokje aankruisen en bij de belastingdienst verzoeken om het formulier 'Vaststelling onverrekenende verliezen uit onderneming'. Let op: doet u dit niet, dan geldt de oude regeling.

Let op: Ook deze vraag staat dus niet op het E-biljet.

O10**P9****Aftrekpost premies voor lijfrente, nieuwe regeling****Oa-Pa**

Het gaat hier dus om de nieuwe regeling. Per 1992 is de zogenaamde brede herwaardering in werking getreden. Valt u onder de oude regeling (afgesloten voor 16-10-1990) dan moet u vraag O23d-P22d beantwoorden. Er bestaat een basisaftrek van f 5.634,- per persoon (voor gehuwden dus twee maal). Daarnaast bestaan er nog speciale regelingen, zoals een zgn. aanvullende aftrek (maximaal f 56.328,-) en een zgn. inhaalaf trek (f 11.266,-) en regelingen voor gehuwden en ongehuwd samenwonenden etc. In geval van aanvullende- of inhaalaf trek raden we u aan uw consultant of beroepsvereniging te raadplegen.

Od-Pd Terug ontvangen premies voor lijfrente

Wanneer bijv. gedurende de looptijd niet voldaan is aan de voorwaarden, dan moeten hier alle in voorgaande jaren afgetrokken premies worden opgegeven (deze worden nu dus alsnog belast).

O11**P10****Aftek premies voor particuliere verzekeringen e.d.****a. Premies voor particuliere verzekeringen e.d.**

Het gaat hier om de premies voor particuliere verzekeringen die u zelf betaalt en die een periodieke uitkering geven bij invaliditeit, ziekte of ongeval. Het moet een verzekering zijn die wekelijks of maandelijks een bedrag uitkeert. Keert de verzekering een bedrag uit in één keer, bij voorbeeld bij een ongeval, dan is de premie niet aftrekbaar. Het gaat hier niet om ziekenfondspremie, ziektekostenverzekering, ziekwet of verplichte WAO-premie. Wel de premie voor het zg. WAO-gat, voor zover u deze zelf heeft betaald.

b. Terug ontvangen premies voor particuliere verzekeringen

Het gaat hier om betaalde premies die aftrekbaar zijn geweest bij a maar die u in 1995 heeft terugontvangen. Niet om eventueel terug ontvangen loon- of inkomstenbelasting.

O12**P11****E6****Inkomsten uit eigen woning**

Deze vragen moet u beantwoorden indien u een woning bezit die u geheel of gedeeltelijk bewoont. Lees eerst onderstaande over verhuur.

Verhuur van kamer(s), deel van de eigen woning

Vanaf 1 januari 1993 geldt een vrijstelling voor de verhuur van kamers van zowel de eigen woning als van een huurhuis. Voorwaarden:

- het moet gaan om een deel van de woning waar u zelf in woont;
- gedurende de hele periode moet de huurder (verhuurder ook) staan ingeschreven bij het Bevolkingsregister (op dat adres uiteraard);
- voor korte periode van verhuur geldt geen vrijstelling. Tijdelijk verhuur kan over een lange periode gaan, dan geldt de vrijstelling wel.
- de totale bruto-opbrengst mag niet hoger zijn dan f 5.900,- per jaar.

1) Als de hele eigen woning permanent verhuurd is, is er voor de belastingdienst geen sprake meer van een eigen woningregeling. Het huurwaardeforfait wordt dus ook niet opgegeven. Maar u dient de ontvangen huur op te geven bij O13-P12. De werkelijke kosten kunt u bij deze vraag ook aftrekken, dus hypotheekrente zowel als periodieke betalingen voor erfpacht, opstal, verbouwing, onderhoud e.d.

2) Bij tijdelijke verhuur van de hele eigen woning. Over de periode dat er is verhuurd geldt niet het huurwaardeforfait, maar moet u 3/4 van de ontvangen huur opgeven bij O13-P12. Behalve hypotheekrente of erfpacht kunt u verder geen kosten aftrekken. Bevat de ontvangen huur een deel voor vergoeding van bijv. gebruik van meubilair, dan moet u het bedrag uitsplitsen en de

vergoeding voor meubilair vermelden bij O14-P13. De werkelijk gemaakte kosten van bijv. gas, water en licht kunt u ook invullen bij O13-P12. Er geldt geen vrijstelling, het betreft namelijk geen deel van de woning, maar de hele woning. Over de niet-verhuurde periode huurwaardeforfait en hypotheekrente opgeven bij O12-E11.

3) Permanente verhuur van een deel van de eigen woning. Indien de huuropbrengst niet hoger is dan f 5.900,-,-- geldt de vrijstelling. U kunt dan geen kosten aftrekken. Het evenredige deel van de betaalde hypotheekrente (van het verhuurde deel) moet worden afgetrokken bij vraag O20b-P19b-E7b. Voorbeeld: er wordt een kamer verhuurd voor f 400,- per maand incl.. De kamer beslaat 1/5 deel van de woning. De hypotheekrente bedraagt voor de hele woning f 10.000,-. U ontvangt per jaar aan huur dus $12 \times f 400,-$ is f 4.800,-. U blijft dus onder de grens van f 5.900,- en hoeft het bedrag van f 4.800,- niet op te geven.

Van de betaalde hypotheekrente vult u in bij vraag O12-P11 $\frac{4}{5} \times f 10.000,-$ is f 8.000,-. En bij vraag O20-P19-E7 $\frac{1}{5} \times f 10.000,-$ is f 2.000,-. Overige kosten kunt u in dit geval dus niet aftrekken. Bij overschrijding van het bedrag van f 5.900,- dient u het ontvangen huurbedrag in zijn geheel op te geven bij vraag O13-P12. Eventuele kosten en hypotheekrente kunt u dan aftrekken bij O13-P12.

Let op: Ook de huurwaarde van de woning kunt u verlagen met het deel dat verhuurd is. Was de woning bij voorbeeld f 100.000,- in onbewoonde staat en u heeft 1/5 deel verhuurd, dan wordt de waarde van de woning voor berekening van het huurwaardeforfait dus f 80.000,-. Daarvan vervolgens weer 60%, zijnde de waarde in bewoonde staat.

4) Tijdelijk verhuur van een deel van de eigen woning. Handel als bij tijdelijk verhuur van de hele woning (punt 2 hierboven), maar nu gaat het om de periode van verhuur. Ook hier geldt dat over de verhuurde periode geen huurwaardeforfait hoeft te worden opgegeven, maar 3/4 van de ontvangen huur. Als de huuropbrengst onder de f 5.900,- is, kunt u wel gebruik maken van de vrijstelling.

Voorbeeld a: huuropbrengst f 4.000,-. De vrijstelling geldt. Verder hypotheekrente e.d. behandelen als bij punt 3 hierboven. De rente over de verhuurde periode opgeven dus bij O20-P19b-E7.

Voorbeeld b: huuropbrengst bedraagt f 8.000,-. Vrijstelling niet van toepassing. Het belaste deel bedraagt 3/4 van f 8.000,- is f 6.000,-, in te vullen bij vraag O13-P12. Verder weer niets aftrekbaar, behalve rente voor de hypotheek, erfpacht en opstal, die kan worden opgegeven bij O13-P12. Wel eventueel uitsplitsing van binnen het huurbedrag ontvangen deel voor vergoeding van meubilair e.d. als bij punt 2 hierboven. Over de verhuurde periode en het verhuurde deel hoeft u geen huurwaardeforfait op te geven, wel over het deel dat u zelf bewoont (zie hierboven bij 3: Let op).

5) Verhuur van een deel van de gehuurde woning. Ook hier geldt vrijstelling tot een bedrag van f 5.900,-. De hele opbrengst is dan onbelast. De kosten zijn niet aftrekbaar. Bij een opbrengst boven f 5.900,- geldt de vrijstelling niet, maar de kosten zijn wel aftrekbaar. Voorbeeld: U eigen huur bedraagt f 12.000,- per jaar. U verhuurt 1/5 deel voor f 500,- per maand. Inkomsten uit verhuur per jaar dus f 6.000,-. Stel dat de kosten van energie e.d. van het verhuurde deel bijv. f 1.000,- is, dan bedraagt de netto opbrengst:

ontvangen bruto huur f 6.000,-

af 1/5 van de betaalde huur f 2.400,-

af energiekosten e.d. f 1.000,-

netto opbrengst f 2.600,-

De bruto opbrengst invullen bij O14b-P13b, f 6.000,- dus, en de kosten, totaal dus f 3.400,- bij O14d-P13d.

Kostgangers. Heeft u kostganger(s), dan kunt u ook in aanmerking komen voor de vrijstelling van inkomsten uit kamerverhuur. U dient die inkomsten dan te splitsen in het deel ontvangen voor de verhuur van de kamer en het deel van de verzorging van de kostganger(s) (model D van het gele boekje invullen). Komt u in aanmerking voor de vrijstelling het vakje aankruisen. Komt u niet in aanmerking voor de vrijstelling, handel als bij punt 3 of punt 5 hierboven. Het inkomen uit de verzorging van de kostganger(s) moet u invullen bij vraag O2c-P1c. De kosten bij O4-P3.

a. Waarde van de woning etc.

U moet hier vermelden welke waarde het huis heeft in bewoonde staat. Stel u verwacht dat het huis, leeg opgeleverd, f 250.000,- zou moeten kosten. De belastingdienst rekent dan 60% van dat bedrag als prijs voor het huis in bewoonde staat, in dit voorbeeld is dat f 150.000,-. U kijkt nu naar

de onderstaande tabel. De waarde van de woning vult u in bij deze vraag. Behoort de woning geheel tot uw beroepsvermogen, dan kunt u geen gebruik maken van onderstaande tabel. Die huurwaarde behoort dan tot de winst. Zie tabel bij vraag O1 (zie ook vraag O13-P12).

b. Waarde van de andere woningen

Bij deze vraag dient de volle waarde (dus 100%) te worden opgegeven.

c. Huurwaarde van de eigen woning

Hier moet het huurwaardeforfait worden ingevuld.

Huurwaardetabel

Waarde woning		Netto huurwaardeforfait voor heel 1995
meer dan	niet meer dan	
0	15.000	0
15.000	30.000	315
30.000	60.000	720
60.000	90.000	1.680
90.000	120.000	2.520
120.000	170.000	3.360
170.000	220.000	4.760
220.000	270.000	6.160
270.000	320.000	7.560
320.000	390.000	8.960

Voorbeeld 1

Zie hierboven bij a. We zien in deze tabel dat de huurwaarde van het pand f 3.360,- per jaar bedraagt, het gaat immers om een huis tussen f 120.000,- en f 170.000,-. Bewoont u zelf het gehele huis en verhuurt men niet, dan wordt die f 3.360,- hier bij c ingevuld.

Voorbeeld 2

Heeft u hetzelfde huis pas op 1 mei 1995 gekocht, dan gaat u als volgt te werk. Volgens de tabel is de huurwaarde f 3.360,- over een heel jaar. U deelt dit bedrag door 12 (maanden) is f 280,- per maand x het aantal maanden (in dit geval dus van mei t/m december). De huurwaarde is dus $8 \times f 280,- = f 2.240,-$.

Heeft u een nieuwe woning gekocht in 1995 en de oude woning verkocht, dan gaat u op dezelfde wijze te werk, dat wil zeggen per maand berekent u de huurwaarde van de oude woning over die periode en over de volgende periode de huurwaarde per maand van de nieuwe woning.

Ongehuwd samenwonenden met een eigen woning moeten elk een deel van het huurwaardeforfait bij hun inkomsten optellen. De verdeling is afhankelijk van de gekozen eigendomsverhouding. Vaak zijn beide partners voor de helft mede-eigenaar.

d. Hypotheekkosten en kosten van hypothecaire geldleningen

Dit is de plaats waar u de rente van hypotheek en kosten van geldlening kan opgeven. Niet aftrekbaar zijn overdrachtsbelasting, makelaarskosten en notariskosten van de aankoop. Wel de kosten voor het verkrijgen van een hypotheek, zoals taxatiekosten, kosten voor aanvragen gemeentegarantie en de kosten van de hypotheekakte die bij de notaris is gesloten. Afsluitprovisie is slechts aftrekbaar voor zover zij niet meer bedragen dan 1½% van de aangegeven schuld en totaal niet meer dan f 4.000,-. Is in uw geval de provisie dus niet aftrekbaar dan gelden daar weer speciale regels voor. Wij raden u aan contact op te nemen met een consulent of de belastingdienst.

Stel er is een hypotheek afgesloten van f 100.000,- met een rentepercentage van 7,2%. U betaalt

dan per jaar totaal f 7.200,- rente.

Bewoont u het pand geheel zelf dan wordt deze f 7.200,- hier genoteerd.

Ook bij de hypotheekrente geldt bij ongehuwd samenwonenden dat aangifte moet worden gedaan volgens de eigendomsverhoudingen. Tenzij u aantoonbaar wegens geen of zeer geringe inkomsten van de partner de rente volledig betaalt. Als er sprake is van één eigenaar, mag alleen deze de hypotheekrente aftrekken (voor gehuwden: zie ook voorbeeld 1 en 2 bij vraag O8-P7-E5).

e. Rente en kosten van andere geldleningen

De rente en kosten van geldleningen, bijv. de kosten van persoonlijke leningen of persoonlijk krediet i.v.m. aankoop, verbetering of onderhoud van de eigen woning.

f. Periodieke betalingen voor erfpacht of opstal

Hier vermeldt u de betalingen die u moet verrichten in verband met erfpacht, opstal of beklemming. Denk er om dat afkoopsommen van een erfpachtcanon niet aftrekbaar zijn.

Eveneens niet aftrekbaar zijn de betaalde bedragen die slaan op het verhuurde deel van de woning waarvoor de vrijstelling voor kamerverhuur geldt.

g. Onderhoudskosten bij een monumentenwoning (niet op E-biljet)

Voor woonhuizen die zijn geregistreerd als rijksmonumenten geldt dat de kosten van groot en periodiek onderhoud in aftrek mogen worden gebracht. Er geldt wel een drempel. Zie, als dat voor u van toepassing is, de brochure De eigen woning, bij de belastingdienst verkrijgbaar. Bij andere woningen zijn de kosten van groot onderhoud alleen aftrekbaar als niet het huurwaardeforfait, maar de economische huurwaarde of ontvangen huur wordt aangegeven.

h. (op E-biljet g)

Optellen.

i. Totaal bedrag van de schulden (op E-biljet h)

Hier moet worden ingevuld het totale bedrag van de (hypotheek)schulden op 31 december 1995.

O13

P12

Inkomsten overige onroerende zaken en verhuur eigen woning

De vraag beantwoorden als u onroerend goed bezit waar u niet in woont. Ook invullen als u de eigen woning in zijn geheel of gedeeltelijk al dan niet tijdelijk verhuurt en niet in aanmerking komt voor de vrijstelling voor kamerverhuur. **Lees eerst** de punten 1 t/m 4 bij O12-P13-E6.

Heeft u kostgangers en komt u in aanmerking voor vrijstelling van kamerverhuur, dan dient u model D uit het toelichtingsboekje in te vullen. Woont u in een eigen huis dat geheel tot uw beroepsvermogen behoort, dan wordt de huurwaarde bepaald aan de hand van speciale tabellen (zie O1). De huurwaarde behoort dan tot de winst. Raadpleeg de brochure 'De eigen woning' van de belastingdienst bij afwijkende gevallen, bijv. als uw ex uw woning bewoont. Het huurwaardeforfait wordt in bepaalde gevallen dan ook hier opgegeven en kan als alimentatie dan weer worden afgetrokken (zie O23-P22).

a. Adres en waarde invullen

Stuur een specificatie mee.

b. Inkomsten uit onroerende zaken

Hier moet het bruto bedrag van ontvangen huur, pacht e.d. worden opgegeven.

c. Af: Rente van schulden etc.

Hier komen de afgetrokken rente van schulden en kosten van geldleningen, zoals hypotheekrente i.v.m. de onroerende zaken.

d. Af: Periodieke betaling van erfpacht en opstal

Deze betalingen hier aftrekken.

e. Af: Onderhoud en andere kosten en lasten

Omdat de regeling van het huurwaardeforfait nu niet van toepassing is, mag men nu wel de onderhoudskosten aftrekken. Zoals: achterstallig onderhoud, reparaties door electriciën, metselaar, timmerman etc, reparaties van c.v.installaties, keuken, badkamer. Verder verzekeringspremies, onroerende zaakbelasting, incassokosten, gas, water, electriciteit etc. Let op: **niet** de kosten van woningverbetering en -verandering, zoals bijv. het aanleggen van een c.v.installatie waar deze voorheen niet aanwezig was. Maar **wel** de vervanging van een oude c.v.installatie door een gelijkwaardige, maar modernere uitvoering.

f. Af: Afschrijvingen

Afschrijvingen voor woonhuizen met een levensduur van tenminste 40 jaar 15% van de huurwaarde. Bij verhuur 15% van de huur die bij b is aangegeven.

g. Optellen

13c t/m 13f.

h. Aftrekken

13b min 13g.

i. Het totaalbedrag van de rentedragende schulden

Het totale bedrag van de schuld op 31-12-95 op het onroerend goed waar rente over is betaald, zoals opgegeven bij c.

O14

P13

Inkomsten roerende zaken en onderverhuur

Lees voor deze vraag eerst punt 5 bij O12-P11.

a. Inkomsten uit verhuur van roerende zaken

Het gaat hier dus om verhuur van meubilair, caravan of boot.

b. Inkomsten uit onderverhuur

De inkomsten uit onderverhuur van een kamer in een woning die u zelf verhuurt en waarvoor de vrijstelling voor kamerverhuur niet van toepassing is.

c. Optellen

d. Afrekbare kosten

Bij voorbeeld onderhoudskosten en de huur die u zelf betaalt over het verhuurde deel, afschrijving van stoffering en meubels en het deel van de energiekosten etc.

O15

P14

Inkomsten effecten

Hier dient eventueel ontvangen dividend te worden opgegeven. Nieuw bij deze vraag zijn de dividenden van de werknemersspaarregelingen.

O16

P15

Dividendvrijstelling

De dividendvrijstelling bedraagt voor ongehuwden f 1.000,--, voor gehuwden f 2.000,--. Let op: extra dividendvrijstellingen bij werknemersspaarregelingen: ook weer f 1.000,-- voor ongehuwden en f 2.000,-- voor gehuwden.

Opmerking: in het jaar van trouwen en/of scheiden is een extra voordeel mogelijk. De partner met het hoogste persoonlijke inkomen gebruikt de f 2.000,-- dividendvrijstelling; de andere partner kan gebruik maken van de dividendvrijstelling van f 1.000,-- over de niet-huwelijkse periode.

O17**P16****Winst uit aanmerkelijk belang**

Het gaat hier om een winst die behaald is met vervreemding van aandelen die tot een aanmerkelijk belang behoren. Dit zal bij de meeste kunstenaars niet voorkomen. Zo ja, raadpleeg uw consultant of beroepsorganisatie.

O18 t/m 21**P17 t/m 20****E7 t/m 8****Rentes**

De fiscus wil weten hoeveel geld er op 31-12-1995 op giro- of bankrekening stond en of u in het bezit bent van spaarbrieven etc. en het aankoopbedrag daarvan. Ook tegoeden op buitenlandse banken wil men weten, evenals rente van obligaties e.d. Naast deze bedragen vermeldt u de ontvangen rente.

Rente van spaartegoeden e.d. van kinderen hoeven niet opgegeven te worden als uw kind boven de 18 jaar is. Anders moet het dus wel worden opgegeven, ook al heeft u er niet het wettig vruchtgebruik van. Zo lang de kinderen of kleinkinderen niet over het saldo kunnen beschikken, blijft het spaarsaldo uw bezit en moet u de rente opgeven.

Als kosten kunt u opvoeren: bankkosten, portokosten, al die kosten die u heeft moeten maken om rente te ontvangen. Ook de aanschaf van een ordner om afschrijvingen van bank of giro in op te bergen kunt u als kosten opvoeren. De rentevrijstelling bedraagt voor ongehuwden f 1.000,-; voor gehuwden f 2.000,- en f 500,- per kind. Let op: de betaalde rente voor rood staan, voert u niet als kosten op bij vraag O19-P18, maar bij O20-P19-E7. Opmerking: ook hier geldt dat in het jaar van trouwen of scheiden een extra rentevrijstelling tot de mogelijkheden behoort. De echtgenote met het hoogste persoonlijke inkomen heeft de f 2.000,-vrijstelling; de andere echtgenoot de andere vrijstelling over de niet-huwelijkse periode.

Als de rentevrijstelling hoger is dan de ontvangen rente, dan is de rentevrijstelling maximaal het bedrag van de ontvangen rente. Bij deze vraag geldt ook weer de extra vrijstelling voor werknemersspaarregelingen, f 1.000,- voor ongehuwden en f 2.000,- voor gehuwden.

Bij O20b-P19b-E7b: hypotheekrente en kosten van hypothecaire geldleningen o.a. het hypotheekdeel bij permanente of tijdelijke verhuur van een deel van de eigen woning als u in aanmerking komt voor de vrijstelling voor verhuur van kamers en deel van de eigen woning.

O22**P21****Overige inkomsten**

Het gaat hier om afkoopsommen van lijfrente-verzekeringen of van kapitaalverzekeringen met lijfrenteclausule. Let op: niet de bedragen die bij O5-P4 zijn opgegeven. Afkoopsom voor alimentatie kan hier ook worden vermeld. Meestal verdient het aanbeveling voor die afkoopsommen een beroep te doen op toepassing van een bijzonder tarief (zie O9-P8).

O23**P22****Aftrekpost alimentatie en andere aftrekbare periodieke uitkeringen (lijfrente oude regeling)****a. Alimentatie**

Hier worden echtscheidings-uitkeringen als aftrekpost opgegeven. Niet: uitkeringen aan kinderen. Betaalde afkoopsommen kunt u hier ook opgeven. Afkoopsommen, betaald als u nog niet officieel gescheiden bent, zijn niet aftrekbaar. De scheiding is pas officieel als deze is ingeschreven bij het Bevolkingsregister. U dient naam en adres van degene aan wie u een echtscheidingsuitkering doet op een bijlage te vermelden. Ook het huurwaardeforfait van uw eigen huis, bewoond door uw ex, kunt u hier opgeven.

b. Bijstand die is doorberekend

De gemeente kan bijstandsuitkeringen die zijn verstrekt aan een ex-echtgeno(o)t(e) verhalen, omdat men onderhoudsplichtig is. Dat is vervelend, maar het aan de gemeente betaalde bedrag kan wel bij deze vraag als aftrekpost worden opgevoerd.

c. Andere periodieke uitkeringen

Er is een aantal voorbeelden te noemen van andere aftrekbare periodieke uitkeringen (pensioenen voor huispersoneel, periodieke uitkeringen voor te derven inkomsten e.d.). Een belangrijk voorbeeld lijkt ons ongehuwd samenwonenden, die uit elkaar zijn gegaan, waarbij de meest verdienende aan zijn/haar ex een regelmatig bedrag schenkt. Die vorm van alimentatie, die door beide partijen officieel is overeengekomen, wordt door de fiscus als aftrekpost geaccepteerd.

d. Premies lijfrentes oude regeling

We gaan er van uit dat er slechts weining kunstenaars zullen zijn geweest die premie betalen voor een lijfrente oude regeling. De maximale aftrek hiervoor is f 19.670,- voor premies van een levensverzekeringsmaatschappij met lijfrenteclausule. Het betreft hier de oude regeling: een lijfrente die is afgesloten vóór 16-10-1990. Als een lijfrenteverzekering onder de nieuwe regeling valt, moeten de premies worden afgetrokken bij O10-P9.

e.

Bereken.

f. Terug ontvangen alimentatie e.d.

Het betreft terug ontvangen premies, alimentaties e.d. die in eerdere jaren aftrekbaar waren.

g.

Indien van toepassing naam en adres van vroegere echtgenoot vermelden.

O24

P23

Aftrekpost buitengewone lasten

De buitengewone lasten-regeling is ingewikkeld. Onder buitengewone lasten vallen bijv. ziekte, kosten levensonderhoud, studiekosten, kinderopvang (zie voorbeelden volgende bladzijden). Indien u hiervoor in aanmerking wenst te komen, moet u model E van de bijgeleverde toelichting invullen.

1. Voor **alleenstaanden** is het redelijk eenvoudig, voorzover u deze regeling als eenvoudig kunt bestempelen.
2. **Gehuwden** moeten wel zeer hoge uitgaven voor buitengewone lasten hebben om voor aftrek in aanmerking te komen. Aftrek vindt plaats bij de meest verdienende partner (zie ook de toelichting bij vraag O8-P7).
Gehuwden, het gehele jaar gehuwd: aftrek vindt plaats bij de meest verdienende partner. De kosten worden dus samen opgeteld, maar ook de onzuivere inkomens van u en uw partner bij de berekening van de drempel.
Gehuwden, meer dan 6 maanden gehuwd: als u in 1995 meer dan 6 maanden gehuwd bent, kunt u de buitengewone lasten van u en uw partner, als u daarvoor al heeft samengewoond met uw partner, in 1995, ook samenvoegen. Maar alleen als uw partner het belastingvrije bedrag aan u heeft overgedragen (voetoverheveling, zie ook O26-P25). En als het inkomen van uw partner lager is dan f 6.074,-.
Vindt er geen overdracht plaats, dan moeten de buitengewone lasten worden uitgesplitst over de huwelijkse en niet-huwelijkse periode (over de huwelijkse periode vindt geen samenvoeging plaats van het onzuivere inkomen).
Gehuwden, minder dan 6 maanden gehuwd: als u in 1995 minder dan 6 maanden gehuwd bent, kunt u de buitengewone lasten alleen samenvoegen als u aan de volgende voorwaarden

voldoet:

- a) u en uw huisgenoot hebben tenminste vanaf 01-01-94 t/m 01-07-95 onafgebroken samengewoond;
- b) u stond al vóór 01-01-94 samen ingeschreven op hetzelfde adres;
- c) de minst verdienende partner heeft een inkomen dat lager is dan f 6.074,-- of helemaal geen inkomen;
- d) de minst verdienende partner draagt zijn/haar belastingvrije bedrag over aan de meest verdienende partner.

Vindt er geen overdracht plaats, dan moeten de buitengewone lasten worden uitgesplitst over de huwelijkse en niet-huwelijkse periode. Dus uw eigen lasten en die van uw echtgenoot over de huwelijkse periode bij elkaar optellen.

Als u niet het hele jaar heeft samengewoond, vindt over de huwelijkse periode geen samenvoeging plaats van het onzuivere inkomen.

3. **Ongehuwd samenwonenden.** Ongehuwd samenwonenden wordt de keus gelaten. Elk kan apart de buitengewone lasten aftrekken, maar u kunt er ook voor kiezen deze samen te voegen. De samengevoegde lasten worden dan afgetrokken bij de meest verdienende partner. Voorwaarde is dat wordt voldaan aan de punten a t/m d zoals hierboven onder 2 vermeld. Daarnaast moeten beide partners op 31-12-94 ouder zijn dan 18 jaar en als een van de partners jonger was dan 27 jaar, mag hij/zij niet in belangrijke mate door de ouders zijn onderhouden en de ouders of pleegouders hadden in 1995 geen recht op kinderbijslag. Door de samenvoeging verandert het **inkomen** van de partners waardoor het inkomen van de minst verdienende zou kunnen stijgen boven de f 6.074,--, waardoor samenvoeging weer niet is toegestaan. Omdat van beide partners het onzuiver inkomen voor de drempel wordt opgeteld, is samenvoeging ook niet altijd voordelig. Het betekent veel rekenwerk en u doet er goed aan als u samenvoeging overweegt, bij twijfel eerst uw beroepsvereniging of consulent te raadplegen voordat u het verzoek indient (model C). Samenvoeging uitsluitend van de buitengewone lasten. **Opmerking:** Onder inkomen wordt verstaan de telling na vraag O31 op de verzamelstaat, bij P-bijlet onder D op de verzamelstaat (blz. 2 van het bijlet).

Voor alles geldt dat voor de drempel het **onzuivere** inkomen van belang is. Dat onzuiver inkomen is de uitkomst van de telling bij a op de verzamelstaat. Om voor de buitengewone lasten-regeling in aanmerking te komen, moeten die lasten boven een bepaalde grens uitkomen. In 1995 zijn die grenzen per kostensoort verschillend.

Uitgaven voor ziekte, invaliditeit, bevalling, adoptie, arbeidsongeschiktheid, ouderdom, overlijden: De drempel/grens is bij een

- onzuiver inkomen t/m f 22.959,--: f 2.801,--;
- onzuiver inkomen tussen f 22.959,-- en f 95.615,--: 12.2% van het onzuiver inkomen;
- onzuiver inkomen meer dan f 95.615,--: f 11.665,--.

Het valt nu aan te bevelen eerst uit te rekenen welke grens men moet bereiken om voor buitengewone lasten in aanmerking te komen. Doe dat zoals hierboven staat vermeld (**het onzuiver inkomen is het inkomen bij a op de verzamelstaat, op blz. 2 van het aangiftebiljet**).

a. Uitgaven voor ziekten, invaliditeit, bevalling, adoptie, arbeidsongeschiktheid

Bij ziektekosten etc. gaat het niet alleen om de kosten van u zelf en uw partner, maar ook de kosten gemaakt voor eigen-, stief-, pleeg-, klein- en achterkleinkinderen en de echtgenoten van deze kinderen. Daarnaast ook ouder, stief- en pleegouders, groot- en overgrootouders, gewezen pleegouders, half broers en half zusters en hun echtgenoten. Bij ongehuwd samenwonenden bovenstaande verwanten van de huisgenoot alléén bij samenvoeging van de buitengewone lasten.

Om welke ziektekosten gaat het hier: premies ziekenfonds, ziektekostenverzekeringen (zowel het werknemers- als het werkgeversdeel), contributies voor een kruisvereniging, huisarts, tandarts, specialist, para-medische behandeling zoals acupunctuur, fysiotherapie, revalidatie (voorwaarde is wel dat een arts de behandeling heeft voorgeschreven), apotheek, kunst- en hulpmiddelen als brillen, lenzen. Kleding en beddegoed bij ziekte van minstens 1 jaar: een vaste aftrek van f 650,--.

Indien deze uitgaven controleerbaar meer dan f 1.300,- hebben bedragen: f 1.625,-.

Heeft men dieetkosten, kosten i.v.m. invaliditeit, arbeidsongeschiktheid, overlijdenskosten en/of ziekenbezoek van naaste verwanten, adoptie of bevallingskosten, dan is het beter een uitgebreide gids of almanak te kopen, of de brochure Buitengewone Lasten 1995 van de Belastingdienst. U kunt ook contact opnemen met uw beroepsvereniging (bereken eerst of u de drempel wel haalt).

In het algemeen gaat het om verzekeringspremies plus kosten die de verzekering niet vergoedt, zoals tandartskosten of het eigen risico of het gedeelte daarvan. Verplicht verzekerden voor het ziekenfonds krijgen op de jaaropgave een bedrag vermeld van het werkgevers- en het werknemersaandeel van de ziekenfondspremie. Het nominale bedrag en de premie AWBZ dat aan het ziekenfonds is betaald, moet daarbij worden opgeteld.

Bij ouderdom of arbeidsongeschiktheid geldt een vaste aftrek van f 869,- of f 1.758,-, afhankelijk van de volgende situaties:

een aftrek van f 1.758,-:

- beide partners 65 jaar of ouder of één van de partners ouder dan 65 jaar, de ander arbeidsongeschikt of beiden arbeidsongeschikt;

een aftrek van f 869,-:

- de ene partner 65 jaar of ouder, de ander jonger dan 65 jaar en niet arbeidsongeschikt;
- beiden jonger dan 65 jaar, de één arbeidsongeschikt. Peildatum voor deze aftrek is de situatie per 31 december 1994. De arbeidsongeschiktheid moet al minstens 12 maanden duren, 45% of meer zijn en naar verwachting ook nog minstens 12 maanden aanhouden.

Voorbeeld:

Margriet en Hans zijn getrouwd. Hans heeft een onzuiver inkomen van f 30.000,-. Margriet van f 15.000,-. Het bedrag dat niet aftrekbaar is voor buitengewone lasten wordt dan als volgt berekend:

onzuiver inkomen Hans f 30.000,- plus het onzuivere inkomen van Margriet f 15.000,- is f 45.000,- totaal.

Dit bedrag ligt tussen de f 22.959,- en f 95.615,-.

We nemen nu 12.2% van f 45.000,- is f 5.490,-. Dit bedrag moet van de totale kosten voor ziekte worden afgetrokken. Alleen als er dan een positief saldo overblijft, heeft verdere invulling van deze vraag zin.

Is Hans helemaal niet met Margriet getrouwd maar woont hij alleen, dan is de drempel 12.2% van f 30.000,- is f 3.660,-.

We kwamen op een totaal van f 5.490,-, dat minstens bereikt moest worden om voor buitengewone lasten in aanmerking te komen. Op de jaaropgave van de werkgever van Hans staat vermeld: werkgevers- en werknemerspremie ziekenfondswet f 3.000,-.

Bij Margriet stond aan ziekenfondspremie f 1.440,-. Samen is dat f 3.000,- + f 1.440,- = f 4.440,-. Dat is te weinig om in aanmerking te komen voor een buitengewone lastenaftrek.

Is er daarnaast nog een particuliere tandartsrekening van f 2.000,-, dan heeft u een totaal van f 6.440,- aan buitengewone ziektekosten. Na aftrek van de f 5.490,- blijft er een post over van f 950,- aan buitengewone lasten.

(Met het aan het ziekenfonds betaalde nominale bedrag en Premie AWBZ is in dit voorbeeld geen rekening gehouden maar die horen er wel bij).

De voorbeelden voor gehuwden en ongehuwden lijken duidelijk. Maar wat moet u kiezen als ongehuwd samenwonenden? Ongehuwd samenwonenden mogen dus - als ze voldoen aan bepaalde voorwaarden - hun buitengewone lasten bij elkaar optellen en die toekennen aan één van de partners. Maar ze kunnen het ook individueel doen. Er kan helaas geen algemene regel worden gegeven over wat het voordeligste is. Een en ander vereist heel wat rekenwerk!

b. Uitgaven voor levensonderhoud voor kinderen jonger dan 27 jaar

Het gaat hier om eigen-, stief- of pleegkinderen die jonger zijn dan 27 jaar (op 31-12-94) en geen recht hebben op studiefinanciering WSF18+, voor wie u zelf geen recht heeft op kinderbijslag en

die zelf niet in staat zijn in hun levensonderhoud te voorzien. Om voor aftrek in aanmerking te komen, moet u het kind in 1995 minstens een kwartaal voor tenminste f 56,-- per week hebben onderhouden. Meestal gaat het hier om kinderen die na een echtscheiding bij de andere ouder wonen. Of de andere ouder kinderbijslag krijgt doet er niet toe, het gaat er om of ú kinderbijslag krijgt of niet.

Als u het kind voor tenminste f 56,-- per week onderhoudt, kunt u per kwartaal aftrekken: leeftijd van het kind bij aanvang van het kwartaal:

- jonger dan 6 jaar   475,--
- van 6 tot 12 jaar   675,--
- van 12 tot 18 jaar   880,--
- van 18 tot 27 jaar   675,--

Als u een kind van 18 tot 27 jaar voor 50% of meer onderhoudt en als dat bovendien tenminste f 56,-- per week bedraagt, mag u f 1.350,-- per kwartaal aftrekken.

Voor een kind van 18 tot 27 jaar dat u voor 90% onderhoudt en tenminste voor f 56,-- per week én het kind is uitwonend, is de aftrek f 2.025,-- per kwartaal. Er geldt geen drempel.

c. Levensonderhoud voor kinderen van 27 jaar en ouder en van andere naaste verwanten

Het betreft hier:

- eigen-, stief-, pleeg-, klein- en achterkleinkinderen;
- (half)broers, (half)zusters en hun echtgenoten;
- ouders, stiefouders, pleegouders en grootouders.

Voorwaarde: er moet werkelijk behoefte bestaan aan die ondersteuning om de betreffende persoon een redelijk bestaan te laten voeren, u moet (moreel) tot het onderhoud verplicht zijn en het moeten kosten zijn voor dagelijks levensonderhoud, zonder dat daar tegenprestaties tegenover staan. Het moet uiteraard ook echt nodig zijn, d.w.z. de betreffende persoon heeft geen, of slechts een gering inkomen. Nogmaals: alleen bedragen voor levensonderhoud zijn aftrekbaar, niet voor luxe artikelen als auto, huis, televisie e.d. Drempel: bij een onzuiver inkomen van f 40.000,-- of hoger: f 800,--.

Bij een onzuiver inkomen lager dan f 40.000,--: 2% van het onzuiver inkomen.

Als u en de persoon die u ondersteunt in 1995 een gezamenlijke huishouding voerden en voldeden aan de voorwaarde voor overdracht van het belastingvrije bedrag, dan is er geen aftrek mogelijk (die voorwaarde kunt u terugvinden bij vraag O27-P26-E9 onder ongehuwd samenwonen - de punten a, b en 1) en 2). De kosten die afgetrokken mogen worden, zijn de werkelijk gemaakte kosten.

Speciale regeling voor ondersteuning van verwanten in het buitenland. Als u geld overmaakt voor verwanten die in het buitenland wonen, kunt u in het algemeen f 50,-- per week aftrekken. Maakt u minder over per week dan kunt u aftrekken het bedrag dat u werkelijk over maakt. Voorwaarde is een verklaring waaruit blijkt dat u kostwinner bent. Ook hier blijft de drempel van toepassing en het moet gaan om de personen als bovengenoemd. Overigens is een hogere aftrek ook mogelijk (als u daarvoor meer uitgeeft); u moet dan wel voldoende aannemelijk maken dat dat meerdere strekt tot levensonderhoud van uw verwanten.

Vergeet niet, als men buitengewone lasten heeft, het model E uit de toelichting met de aangifte mee te zenden.

d. Uitgaven voor studie voor een beroep

Er zijn ook studiekosten die behoren tot de buitengewone lasten. Het gaat hierbij niet om kosten voor instandhouding van het beroep (die vallen onder de beroepskosten).

Indien u echter een beroepsopleiding volgt die niet of nauwelijks met het huidige beroep van doen heeft, dan kunnen die als beroepskosten niet afgetrokken worden. Het gaat om een studie die gericht is op een betere baan dan nu of opleiding voor een beroep en dat mag niet een te algemene studie zijn. Een acteur of een actrice, die zakelijk leider wil worden en daarvoor een managementcursus volgt, kan de kosten daarvoor aftrekken. Volgt hij of zij een kookcursus om

emplooi in de catering te vinden dan is dat ook als studiekosten te verdedigen. Maar een cursus Japans bloemschikken is in ieder geval niet aftrekbaar.

Aftrekbare kosten zijn o.a.:

- Lesgeld, cursusgeld, collegegeld, tentamengeld, promotiekosten en kosten voor verkrijging van een studiebeurs;
- reiskosten (indien u niet reist met OV-jaarkaart); de kosten van de eerste 10 km enkele reis zijn niet aftrekbaar, daarboven 32 cent per km. Reist u per dag bij voorbeeld 2 x 60 km = 120 km dan is 2 x 50 km = 100 km x 32 cent aftrekbaar.

Geen verschil maakt het of u met openbaar vervoer of eigen vervoer reist.

Voor buitenlandse studiereizen gelden de werkelijke kosten;

- studieboeken, studiemateriaal (niet de studeerkamer);
- vakliteratuur en afschrijving op apparatuur. Voor computers, tekstverwerkers, schrijf- en rekenmachines geldt dat zij mogen worden afgeschreven in 3 jaar, maar er moet rekening gehouden worden met een restwaarde van 10%. Anders dan bij de beroepskosten wordt bij computers niet de drempel van f 800,- voor privé-gebruik gehanteerd, maar moet het werkelijke privé-gebruik worden berekend. Voorbeeld: u heeft een computer gekocht op 01-01-95 voor f 4.000,-. Restwaarde 10% is f 400,-. Afschrijving over f 4000,- minus f 400,- is f 3.600,- in 3 jaar, is f 1.200,- per jaar. Stel u gebruikt de computer voor 70% voor uw studie. Dan wordt het aftrekbare bedrag 70% van f 1.200,- is f 840,-.

Let op: voor aftrek van studiekosten geldt een drempel. Bij een onzuiver inkomen van f 40.000,- of meer is de drempel f 800,- (het betreft het onzuivere inkomen van u en uw echtgenoot/partner). Bij een onzuiver inkomen lager dan f 40.000,- is die drempel 2% van dat inkomen. Studenten die een WSF18+-toelage krijgen, kunnen hier alleen een bedrag aftrekken als dat hoger is dan de basisbeurs.

e. Uitgaven voor kinderopvang (model E meesturen)

Het gaat om uitgaven voor beroepsmatige kinderopvang. De kosten van opvang in gast-oudergezinnen alleen als de bemiddelende instelling een vergunning of verklaring van de gemeente bezit. Voorwaarden:

- de kinderen moeten jonger zijn dan 12 jaar;
- als alleenstaande (het hele jaar of een gedeelte daarvan) moet u na aftrek van kosten meer hebben verdiend met werk buitenshuis dan f 6.074,- of recht hebben op zelfstandigenaftrek;
- indien gehuwd moeten de partners ieder meer hebben verdiend dan f 6.074,- onder aftrek van kosten met werk buitenshuis of recht hebben op zelfstandigenaftrek (dat geldt niet voor uw echtgenoot als u recht heeft op meewerkaftrek);
- samenwonenden, ingeschreven op hetzelfde adres vóór 1-1-94 en ten minste t/m 1-7-95 moeten ook beiden meer dan f 6.074,- hebben verdiend met werk buiten de huishouding.

Opmerking: uitkeringen WW, WAO tellen de eerste 12 maanden nadat u bent gestopt met werken nog mee.

Maximum en drempel

Uitgaven boven de f 10.250,- per kind mogen niet worden meegenomen in de berekening. En alleen de uitgaven die boven de drempel uitkomen zijn aftrekbaar. De drempel is ook hier weer afhankelijk van uw onzuivere inkomen. Voor gehuwden en samenwonenden die de buitengewone lasten samenvoegen: het onzuivere inkomen van u en uw partner samen. Bij ongehuwd samenwonenden die ieder een deel betalen voor de kinderopvang moet het maximum en de drempel evenredig worden verdeeld naar wat ieder betaalt.

Voor tabel zie volgende bladzijde:

Onzuiver inkomen		Niet voor aftrek in aanmerking komend bedrag per jaar ter zake van kinderopvang bij			
meer dan	doch niet meer dan	opvang gedurende meer dan 5 uur per dag		opvang gedurende 5 uur of minder per dag	
		voor het eerste kind	voor elk volgend kind	voor het eerste kind	voor elk volgend kind
-	26.850	1.116	1.116	744	744
26.850	30.000	1.575	1.320	1.050	880
30.000	36.000	2.451	1.320	1.634	880
36.000	42.000	3.321	1.320	2.214	880
42.000	48.000	4.178	1.320	2.785	880
48.000	54.000	5.012	1.501	3.341	1.001
54.000	60.000	5.846	1.753	3.897	1.169
60.000	66.000	6.681	2.003	4.454	1.335
68.000	72.000	7.515	2.253	5.010	1.502
72.000	78.000	8.444	2.532	5.629	1.688
78.000	84.000	9.246	2.773	6.164	1.849
84.000	90.000	10.048	3.013	6.699	2.009
90.000	96.000	10.849	3.253	7.233	2.169
96.000	102.000	11.649	3.494	7.766	2.329
102.000	-	12.300	3.696	8.200	2.464

Als eerste kind geldt het kind dat de meeste uren van de opvang gebruik maakt. Bij opvang op minder dan 5 dagen per week, moeten de drempels evenredig worden verlaagd. Bij voorbeeld bij 3 dagen geldt als drempel 3/5 van het drempelbedrag in de tabel.

Voorbeeld: Koen en Tineke zijn gehuwd en hebben een zoon van 3 jaar. Hun onzuivere inkomens bedragen f 45.000,- + f 50.000,-, samen f 95.000,-. Hun zoon gaat 5 dagen per week 8 uur per dag naar de kinderopvang. De kosten bedragen per jaar f 16.000,-. Het niet aftrekbare bedrag is volgens de tabel tussen f 90.000,- en f 96.000,-: f 10.849,-. Er mag echter maar met maximaal f 10.250,- rekening worden gehouden en niet met hun werkelijk kosten van f 16.000,-. Het bedrag van f 10.250,- is onder hun drempelbedrag van f 10.849,-. In dit geval is dus geen aftrek mogelijk.

Voorbeeld: Als nu alleen Tineke een inkomen zou hebben van f 50.000,-, dan is de drempel volgens de tabel f 5.012 (bedrag tussen f 48.000,- en f 54.000,-). De kosten waren f 16.000,-, maar er mag maximaal maar gerekend worden met een bedrag van f 10.250,-. De aftrek bedraagt dan f 10.250,- min f 5.012,- = f 5.238,-.

Ontvangt u van uw werkgever een onbelaste vergoeding voor de opvang, dan moet deze vergoeding eerst worden afgetrokken van het bedrag dat u heeft uitgegeven. Een belaste vergoeding mag u buiten beschouwing laten.

Het wordt dus een heel gereken als er meerdere kinderen zijn op minder dan 5 dagen per week, vooral als u als ongehuwd samenwonenden ook nog van ieder apart zijn/haar drempel moet gaan berekenen.

f. Optellen

Aftrekpost giften**a. Giften in de vorm van termijnen van lijfrenten**

Voor de voorwaarden van aftrekbaarheid van giften in deze vorm, dient u de belastingdienst of een consulent te raadplegen. Er bestaat geen drempel en ook geen maximum bedrag.

b. Overige giften

Giften ten behoeve van instellingen van maatschappelijk nut zijn pas aftrekbaar voorzover ze de 1% van het onzuivere inkomen overtreffen.

Stel u heeft een onzuiver inkomen van f 40.000,- en geeft f 350,- aan een culturele instelling in Nederland. Dan is die gift niet aftrekbaar. Immers 1% van f 40.000,- is f 400,- en f 350,- ligt daaronder. Had u naast de gift van f 350,- aan een culturele instelling, ook nog eens f 100,- gestort voor Afrika, dan was het totaal aan giften f 450,- geweest en met de grens van f 400,- zou f 50,- als aftrekbaar bedrag kunnen worden opgevoerd.

Als 1% van het onzuivere inkomen beneden de f 120,- is, moet u toch f 120,- als drempelbedrag bij c vermelden.

Het uiteindelijke bedrag van de giften mag nooit hoger zijn dan 10% van het onzuivere inkomen. In het genoemde voorbeeld is dat dus f 4.000,-. Het onzuivere inkomen bij gehuwden hoeft niet te worden opgeteld, het gaat hier om het onzuivere inkomen van de meest verdienende partner.

Welke giften kunt u doen die met name in de kunstwereld van belang kunnen zijn: giften aan musea, orkesten, toneelgezelschappen, culturele fondsen, harmonie- en fanfaregezelschappen; culturele organisaties (niet de contributies, dat zijn beroepskosten).

Niet: giften aan sport-, zang- of gezelligheidsverenigingen.

Giften kunnen uit drie typen bestaan:

- a. **Geld.** Dit is duidelijk. U stort geld op de rekening van een instelling met een 'algemeen nut beogende' doelstelling. Denk er wel om dat u de giften op een bijlage moet specificeren en betalingsbewijzen bijvoegen;
- b. **Goederen.** Een schenking van een voorwerp aan een culturele instelling is voor zijn economische waarde aftrekbaar. Een professionele musicus schenkt zijn oude instrument aan de plaatselijke muziekvereniging. Het bedrag dat dit instrument normaliter zou opbrengen mag u als gift aftrekken. Voeg een ontvangstbewijs van de muziekvereniging bij met daarop de waarde van het instrument;
- c. Iemand die **werkzaamheden** in een bestuur verricht en geen vergoeding ontvangt voor zijn of haar onkosten, kan meestal die onkosten als gift aan die instelling opvoeren;

Giften aan kinderen of kleinkinderen vallen hier niet onder. Deze vormen geen fiscale aftrekpost, integendeel, deze kunnen vallen onder het te betalen schenkingsrecht zodra de grenzen worden overschreden.

Ter informatie: **schenking:** vrijgelaten wordt in 1995 een bedrag van f 7.655,- per eigen-, stief- of pleegkind. Eénmalig een bedrag van f 38.277,- per eigen-, stief- of pleegkind tussen de 18 en 34 jaar. Overige schenkingen, bijv. grootouders aan kleinkinderen, broers aan zusters of niet verwanten worden vrijgesteld voor f 4.592,- per tijdvak van 2 jaar. Deze bedragen zijn voor 1996 resp. f 7.823,-, f 39.119,- en f 4.693,-.

c. De drempel

Zie boven.

Tariefgroepen

U moet bepalen in welke tariefgroep u valt, om de hoogte van de belastingvrije som vast te stellen. De persoonlijke situatie is bepalend voor de tariefgroep waar u in valt. Globaal is dat:

- Tariefgroep 1: gehuwden met geen, of een inkomen lager dan f 6.074,--; ongehuwd samenwonende met geen, of een inkomen lager dan f 6.074,--.
- Tariefgroep 3: gehuwden van wie de echtgenoot geen inkomen heeft of een inkomen lager dan f 6.074,--; ongehuwd samenwonenden van wie de huisgenoot geen inkomen heeft of een inkomen lager dan f 6.074,--.
- Tariefgroep 4: alleenstaande ouder die gedurende een periode van meer dan 6 maanden één of meer inwonende kinderen jonger dan 27 jaar in belangrijke mate onderhoudt.
- Tariefgroep 5: alleenstaande ouder met een baan buitenshuis, die één of meer kinderen jonger dan 27 jaar, waarvan de jongste onder de twaalf jaar is, gedurende een periode van meer dan 6 maanden in belangrijke mate onderhoudt.
- Tariefgroep 2: Iedereen die niet in de bovengenoemde tariefgroepen valt.

Let op: duurzaam gescheiden leven is voor de tariefgroep-indeling hetzelfde als ongehuwd.

Let op: bij indeling in tariefgroep 4 of 5, model F meesturen. Als u voor de loonbelasting niet was ingedeeld bij groep 3, model B of C meesturen.

De belastingvrije bedragen per tariefgroep zijn:

Tariefgroep 1:	0
Tariefgroep 2:	6.074
Tariefgroep 3:	12.148, (eigen basisaftrek + overgedragen basisaftrek: 6.074,-- + 6.074,--)
Tariefgroep 4:	10.934
Tariefgroep 5:	10.934, + 6% van het arbeidsinkomen met een maximum van f 4.860,--, totaal dus maximaal 15.794,--

Ouderenaftrek

Met ingang van 1995 bestaat er een extra belastingvrij bedrag voor ouderen van f 792,--. Om voor deze extra aftrek in aanmerking te komen, moet men voldoen aan de volgende voorwaarden:

- u bent op 31-12-94 64 jaar of ouder;
- u valt in tariefgroep 2, 3, 4 of 5;
- uw belastbaar inkomen over 1995 bedraagt minder dan f 50.423,--.

Deze aftrek komt dus bij de aftrek die bij de voor u geldende tariefgroep hoort. Voorbeeld: is dat tariefgroep 2, dan wordt uw belastingvrije som f 6.074,-- + f 792,-- is f 6.866,--.

Overdracht basisaftrek

Wie gehuwd is of samenwoont wordt in beginsel ingedeeld in tariefgroep 2 en beiden hebben dan recht op een belastingvrije som van f 6.074,-- elk, samen dus f 12.148,--. Nu kan het zijn dat een van de partners geen inkomen had en dus de belastingvrije som niet kan gebruiken, of een inkomen dat lager lag dan f 6.074,-- en daar dus maar een deel van kon gebruiken. Het belastingvrije bedrag kunt u in dat geval overdragen. Het gevolg is dat de meest verdienende partner een belastingvrije som krijgt van f 12.148,-- (groep 3) en de minst verdienende partner heeft geen belastingvrije som meer (groep 1). Samen hebben zij dan toch een belastingvrije voet van f 12.148,--. Gedeeltelijke overdracht is niet mogelijk, overdracht vindt in zijn geheel plaats.

Als u verzoekt om overdracht, dient u de modellen B of C uit het toelichtingsboekje in te vullen en mee te sturen. In verband met deze overdracht en de indeling van groep 2 naar 1 en 3, hieronder de voorwaarden waaraan men moet voldoen:

Gehuwden: U wordt ingedeeld in tariefgroep 1 als u voldoet aan de volgende punten:

- a) u was in 1995 meer dan 6 maanden gehuwd;
  - b) u had een inkomen in 1995 lager dan f 6.074,-- en
  - c) u heeft uw belastingvrije bedrag overgedragen aan uw echtgenoot.
- Bent u korter dan 6 maanden gehuwd en u heeft daarvoor met uw echtgenoot samengewoond, dan moet u ook voldoen aan de volgende punten:
- d) u voerde in de periode van 01-01-94 tot en met 01-07-95 onafgebroken een gezamenlijke huishouding met een andere ongehuwde en
  - e) u stond al vóór 01-01-94 ingeschreven op hetzelfde adres als uw huisgenoot.

U wordt ingedeeld in tariefgroep 3 als u voldoet aan de volgende punten:

- 1) u was in 1995 meer dan 6 maanden gehuwd;
- 2) uw echtgenoot had in 1995 geen, of een inkomen lager dan f 6.074,- en
- 3) uw echtgenoot heeft zijn/haar belastingvrije bedrag aan u overgedragen.

Bent u korter dan 6 maanden gehuwd, maar u heeft daarvoor met uw echtgenoot samengewoond, dan moet u, om in aanmerking te komen voor tariefgroep 3, ook voldoen aan bovenstaande punten d en e.

Ongehuwd samenwonenden: U wordt ingedeeld in tariefgroep 1 als u voldoet aan de volgende punten:

- a) u voerde in de periode van 01-01-94 tot en met 01-07-95 onafgebroken een gezamenlijke huishouding met een andere ongehuwde;
- b) u stond al vóór 01-01-94 ingeschreven op hetzelfde adres als uw huisgenoot;
- c) u was op 31-12-94 27 jaar of ouder of u was op 31-12-94 al 18 jaar, maar nog geen 27 jaar en u werd niet in 1995 gedurende meer dan 6 maanden in belangrijke mate (f 56,- per week) door uw ouders onderhouden;
- d) uw huisgenoot was op 31-12-94 18 jaar of ouder;
- e) u had in 1995 een inkomen lager dan f 6.074,- (maar dan ook geen gulden meer!);
- f) u heeft uw belastingvrije voet overgedragen aan uw partner.

U wordt ingedeeld in tariefgroep 3 als u voldoet aan de volgende punten:

U moet voldoen aan bovenstaande punten a) en b), maar bovendien aan

- 1) uw huisgenoot was op 31-12-94 27 jaar of ouder of uw huisgenoot was op 31-12-94 al 18 jaar maar nog geen 27 jaar, en werd niet in 1995 gedurende meer dan 6 maanden in belangrijke mate door zijn/haar ouders onderhouden;
- 2) u was zelf op 31-12-94 18 jaar of ouder;
- 3) uw huisgenoot had in 1995 geen of een inkomen lager dan f 6.074,-;
- 4) uw huisgenoot heeft zijn/haar belastingvrije bedrag aan u overgedragen.

Op bovenstaande regels betreffende groep 1 bestaat een uitzondering. Indien u en uw partner na 30-06-95 uit elkaar zijn gegaan (echtscheiding of de samenwoning hebben beëindigd of uw partner is overleden) en u heeft zelf daarna inkomen verworven, dan wordt u ingedeeld in groep 2, in plaats van in groep 1. Uw vroegere partner blijft dan toch in groep 3 ingedeeld.

Dit was de laatste vraag van het E-biljet.

O27

P26

Te verrekenen voorheffingen

Mocht deze vraag van toepassing zijn (dividend en buitenlandse belastingen, voorheffingen op winst) dan zal het invullen geen problemen opleveren. Het gaat hier niet om ingehouden loonbelasting of premies volksverzekering en ook niet om kansspelbelasting voor particulieren.

Dit was de laatste vraag van het P-biljet.

O28

Winst gerechtigdheid, start en beëindiging onderneming

a.

Als u dit jaar als zelfstandig kunstenaar (vrije beroepsbeoefenaar) bent gestart, hokje aankruisen dus.

b.

In geval van beëindiging van onderneming hokje aankruisen. Toetreding van een maat of firmant zal bij kunstenaars haast niet voorkomen, maar eventuele wijzigingen dienen hier omschreven te worden (verkoop van de zaak o.i.d.).

O29

Zelfstandigenaftrek

Aan het zelfstandig ondernemerschap hebben we in het begin van deze handleiding een beschouwing gewijd. Deze aftrek is van belang indien u denkt winst uit onderneming te hebben (vraag O1).

U heeft dus winst uit onderneming en de onderneming wordt door u gedreven.

U bent aan het begin van het jaar (per 1-1-95) tenminste 18 maar nog geen 65 en u besteedt tenminste 1225 uren per jaar aan de onderneming (dat is gelijk aan tenminste een halve werkdag). Als uw echtgenoot 525 uur of meer meewerkt in de onderneming, geldt voor u een minimum van 875 uren. Indien de winst (het eindbedrag van vraag O1) minder is dan f 87.700,- dan kan hier f 8.345,- ingevuld worden.

Bij een winst van

f 87.700,- tot f 91.415,- is het f 7.355,-;

f 91.415,- tot f 95.130,- is het f 6.365,-;

f 95.130,- tot f 98.845,- is het f 5.375,-;

f 98.845,- of meer: f 4.385,-.

Indien u in één (of meer) van de jaren 1992, 1993 of 1994 niet in aanmerking kwam voor zelfstandigenaftrek, kunt u over 1995 een extra bedrag van f 2.476,- aftrekken, samen dus f 10.821,- (extra aftrek voor startende ondernemers).

O30

Meewerkaftrek

De meewerkaftrek kan worden verkregen wanneer de partner tenminste 525 uur in het beroep meewerkte (werkte de partner 1225 uur of meer mee, dan kan hij/zij zelf de zelfstandigenaftrek claimen natuurlijk). U kunt ook kiezen voor een arbeidsbeloning van de partner. Deze vragen zijn in het kader van deze brochure niet goed toe te lichten. Raadpleeg hiervoor het door de belastingdienst gratis uitgegeven boekje "Meewerkaftrek of arbeidsbeloning", of een consulent.

O31

Oudedagsreserve (FOR voor ondernemers)

Door de moeilijkheden die er kunnen ontstaan doordat de belastingdienst, zeker bij beeldende kunstenaars, de inkomsten steeds vaker (door het negatieve resultaat) niet als een bron erkent, zijn wij geen er geen voorstander van om gebruik te maken van deze reservering. In grote lijnen komt de FOR er op neer dat er nu een bedrag van 11,5% van de winst tot f 68.629,- belastingvrij gereserveerd kan worden, waar dan later belasting over moet worden betaald. Niet alleen op 65-jarige leeftijd bij voorbeeld, maar ook bij bedrijfsbeëindiging. Deze reservering verlaagt dus uw onzuivere inkomen, evenals uw belastbare inkomen.

O32

Investerings en/of desinvesteringen

Met de WIR, die in 1991 is afgeschaft, zullen de meeste kunstenaars niet veel te maken hebben gehad. Anders zou dit kunnen zijn met de investeringsaftrek. Om gebruik te kunnen maken van de investeringsaftrek, een aftrek die in mindering gebracht wordt op de winst, moet u een apart specificatieformulier aanvragen bij de belastingdienst en dat formulier meesturen met uw aangifte. Als men voor tenminste f 3.400,-, maar ten hoogste voor f 515.000,- in bedrijfsmiddelen heeft geïnvesteerd, kunt u gebruik maken van de investeringsaftrek volgens onderstaande tabel. Het betreft hier een percentage van de investeringen zelf en dus niet een percentage van de winst.

Tabel investeringsaftrek

Totaal bedrag aan investeringen:		percentage van de aftrek
meer dan	maar niet meer dan	
3.400	58.000	18%
58.000	115.000	16%
115.000	172.000	14%
172.000	229.000	12%

Deze tabel loopt door tot een bedrag van f 515.000,-- en een aftrek van 2%.

Desinvesteringen zijn een bijtelling voor bedrijfsmiddelen waarop investeringsaftrek in het verleden is toegepast maar inmiddels niet meer in uw bezit zijn. De belastingdienst spreekt van vervreemding. Bijv. verkocht, geruild, weggegeven etc. Desinvesteringen beginnen ook weer vanaf f 3.400,--. De termijn waarbinnen de bijtelling plaatsvindt is 5 jaar na aanvang van het kalenderjaar waarin de investering heeft plaatsgevonden. Het wordt berekend over de verkoopprijs, of over de waarde in het economisch verkeer, tot een maximum van de aankoopprijs. Als percentage wordt hetzelfde percentage gehanteerd als ten tijde van de investering. Bijtelling verhoogt dus de winst.

Verzamelstaat O- en P-biljet (niet op het E-biljet)

Aan de binnenkant van het omslag van het aangifte-biljet treft u een verzamelstaat aan. In de verzamelstaat worden de bedragen die u bij de diverse vragen van het biljet heeft verkregen op een handige en overzichtelijke wijze samengevoegd.

Indien de vragen van het biljet volledig zijn ingevuld, kunt u nu gemakkelijk de bedragen terugvinden en op de juiste plaats op de verzamelstaat vermelden. Ook bij de vragen op het biljet zelf staat nog vermeld welke bedragen naar de verzamelstaat moeten worden gebracht.

Wanneer u de verzamelstaat heeft ingevuld en de bedragen nogmaals heeft gecontroleerd, kunt u op het voorblad naam, adres en handtekening zetten. Vergeet ook het sof-nummer niet te vermelden als dat niet voorgedrukt staat.

Vermeldt op alle bijlagen duidelijk naam en adres en fiscaal nummer.

Vergeet vooral niet het ingevulde formulier plus bijlagen een keer te kopiëren voor het eigen archief, alvorens u het geheel opstuurt.

Als u denkt meer dan f 25,-- belasting/premie volksverzekering terug te zullen ontvangen, kunt u een voorrangsbehandeling vragen en u moet daarvoor het rechter bovenhoekje van pagina 1 afknippen. U kunt er dan van uitgaan dat terug te ontvangen bedragen vóór 31 oktober 1996 op bank- of girorekening zullen staan. Voorwaarde daarbij is wel dat het biljet met bijlagen vóór 1 april 1996 bij de belastingdienst is en dat u een kopie bijvoegt van de loonopgave(n) van de werkgever(s) en de eventueel van toepassing zijnde modellen en specificaties.

Berekening te betalen of terug te ontvangen belasting/premieheffing

Tariefschijven in 1995:

Tariefschijf	Totaalheffing	Belasting	Premies
1 tot 44.349	37,65% tot 65 jaar	6,15%	31,5%
2 44.349 tot 88.696	16,8% boven 65	6,15%	10,65%
3 boven 88.696	50% (alleen belasting)		
	60% (alleen belasting)		

U kunt zelf berekenen hoeveel belasting u zult moeten betalen of terug kunt ontvangen. Op de verzamelstaat bij het O- en P- en T-biljet, helemaal onderaan, staat uw belastbare inkomen, en bij het E-biljet de totaalstelling na vraag 8.

Dus stel f 60.000,--. U trekt daar van af het belastingvrije bedrag dat bij uw tariefgroep behoort, stel

tariefgroep 2, dus f 6.074,--. U krijgt dan het belastbare bedrag.

Voorbeeld:

Belastbaar inkomen f 60.000,--.

Af belastingvrij bedrag groep 2: f 6.074,--.

Belastbaar bedrag f 53.926,--.

U kijkt naar de belastingschijven. Over de eerste f 44.349,-- betaalt u totaal 37,65%, is f 16.697,--.

Over het resterende bedrag, dus f 53.926,-- minus f 44.349,-- is f 9.577,--, betaalt u 50% alleen belasting, is f 4.788,--. Totaal te betalen dus f 21.485,--.

Dus:

Belastbaar inkomen	60.000,--
Belastingvrije som groep 2	<u>6.074,--</u>
Belastbaar bedrag	53.926,--

Over 1-ste schijf 37,65% van f 44.349,--

16.697,--

Over de rest 50% van f 9.577,--

4.788,--

Te betalen belasting

21.485,--

Heeft u al loonbelasting betaald of inkomstenbelasting op een **voorlopige aanslag**, dan kunt u dat van het totale bedrag aftrekken, voor de rest volgt een aanslag te betalen of terug te krijgen belasting en premies.

Bij een **verplichte aanslag** wordt altijd een eventueel berekende teruggaaf ook werkelijk teruggegeven en een evt. berekend te betalen bedrag moet ook altijd worden betaald.

Als u niet in aanmerking komt voor een verplichte aanslag, dan heeft u pas recht op teruggaaf als het bedrag meer bedraagt dan f 25,--.

Een verplichte aanslag krijgt u o.a.:

- als u meer dan 30 dagen van meer dan 1 werkgever/uitkeringsinstantie geld heeft ontvangen en het totaal is meer dan f 50.423,--, of er is langer dan 13 maanden rekening gehouden met een belastingvrij bedrag;
- de looninkomsten waren meer dan f 77.500,--;
- de overige inkomsten bedroegen meer dan f 1.000,--;
- als voor de inkomstenbelasting groep 1 van toepassing is en u voor de loonbelasting langer dan een maand bent ingedeeld in groep 2 of 3;
- als voor de inkomstenbelasting groep 2 van toepassing is en u voor de loonbelasting langer dan een maand bent ingedeeld in groep 3;
- u heeft een beschikking wegens vermindering van loonbelasting gekregen.

Invorderingsvrijstelling voor kleine inkomens

De invorderingsvrijstelling is een speciale regeling voor mensen met kleine inkomens. U hoeft het bedrag van de te betalen belasting niet, of maar gedeeltelijk, te betalen. Om welke bedragen gaat het en voor wie:

- als u een **ondernemer** bent met een lage winst en **geen looninkomsten** heeft, heeft u recht op een volledige vrijstelling als uw belastbaar inkomen lager is dan 150% van uw belastingvrije bedrag. U zit bijv. in tariefgroep 2, met een belastingvrij bedrag van f 6.074,--. Uw belastbare inkomen moet dan onder de f 9.111,-- liggen. Als u ingedeeld bent in tariefgroep 1 is de maximale vrijstelling f 6.074,--.
U heeft recht op een beperkte vrijstelling als uw belastbare inkomen ligt tussen de 150% en 250% van uw belastingvrije bedrag (f 15.185,--);
- als uw belastbare inkomen **gedeeltelijk uit looninkomsten** bestaat, heeft u recht op beperkte vrijstelling als uw belastbaar inkomen lager is dan 150% van uw belastingvrije bedrag;
- als uw belastbare inkomen **geheel uit looninkomsten** bestaat, krijgt u geen invorderingsvrijstelling.

Let op: de vrijstelling wordt door de belastingdienst berekend over uw belastbare inkomen. De vrijstelling wordt dus niet toegepast op de invordering van de aanslag, maar bij het opleggen daarvan, en bepaalt dus de hoogte van de aanslag.

Als u voor uzelf de aanslag heeft berekend volgens het eerder gegeven voorbeeld, kunt u dus controleren of en voor welk bedrag de invorderingsvrijstelling op u is toegepast.

Reeds ingehouden bedragen worden niet teruggegeven.

**Informatie voor
Kunstenaars**
is een uitgave van de
**Federatie van
Kunstenaarsverenigingen**

Bij de Federatie van Kunstenaarsverenigingen zijn aangesloten:

Associatie van Theaterinitiatieven

Postbus 841 – 1000 AV Amsterdam
☎ (070) 3639939 – ☎ (070) 3639164

BBK Beroepsvereniging van Beeldende Kunstenaars

Koggestraat 7 b – 1012 TA Amsterdam
☎ (020) 6235456 – ☎ (020) 6249585

BDD Beroepsvereniging Dramadocenten

Harstenhoekweg 168 – 2587 R5 Den Haag
☎ (070) 3586180

BIM Beroepsvereniging van Improviserende Musici

Postbus 10201 – 1001 EE Amsterdam
☎ (020) 6247078 – ☎ (020) 6247078

BNI Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten

Postbus 19126 – 1000 GC Amsterdam
☎ (020) 6276820 – ☎ (020) 6237146

BNK Beroepsvereniging van Nederlandse Kunstenaars

Postbus 16895 – 1001 RJ Amsterdam
☎ (0172) 618676

bNO beroepsvereniging Nederlandse Ontwerpers

Weesperstraat 5 – 1018 DN Amsterdam
☎ (020) 6244748 – ☎ (020) 6278585

Vereniging van Jeugdtheatergezelschappen, De Bundeling

Postbus 1119 – 1400 8C Bussum
☎ (035) 6920314 – ☎ (035) 6936708

GBK Gemeenschap Beeldende Kunstenaars

Korenmarkt 43 – 6811 GW Arnhem
☎ (026) 3511300 – ☎ (026) 3517681

GeNeCo Genootschap van Nederlandse Componisten

Postbus 16463 – 1001 RN Amsterdam
☎ (020) 6227022 – ☎ (020) 6227022

GKf Beroepsvereniging van fotografen

W.G. Plein 753 – 1054 5K Amsterdam
☎ (020) 6124627 – ☎ (020) 6125758

NBDK Nederlandse Beroepsvereniging van Danskunstenaars

Postbus 280 – 5280 AG Boxtel
☎ (035) 6836483

NKvB Nederlandse Kring van Beeldhouwers

Nieuwstraat 7 – 3332 8J Zwijndrecht
☎ (078) 6123127

NVK Nederlandse Vakgroep Keramisten

Kapellerweg 3 – 5575 8G Luyksgestel
☎ (0497) 542884/541984 – ☎ (0497) 542884

NVMM Nederlandse Vereniging Muziekinstrumentenmakers

Voorweg 43 – 2103 5P Heemstede
☎ (023) 5280167

VBBK ZN Vereniging van Beroeps Beeldende Kunstenaars Zuid-Nederland

Plukmadestraat 61 – 4921 AJ Made
☎ (0162) 684419

VDK Vereniging van Docenten in het Kunstvakonderwijs

Postbus 434 – 5900 AK Venlo
☎ (077) 3540790

VES Vrije Vormgevers

Postbus 791 – 1000 AT Amsterdam
☎ (020) 6230220 – ☎ (020) 6258555

VvL Vereniging van Letterkundigen

Huddestraat 7 – 1018 H8 Amsterdam
☎ (020) 6240803 – ☎ (020) 6383973

Federatie van Kunstenaarsverenigingen

Wassenaarseweg 18 – 2596 CH Den Haag
☎ (070) 3639939 – ☎ (070) 3639164